

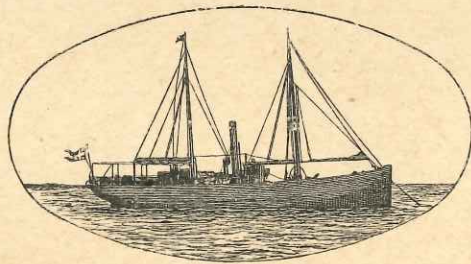
Beretning

til

Landbrugsministeriet

fra

Den danske biologiske Station.

XV.

1907.

Ved

C. G. Joh. Petersen,

Dr. phil.

Kjøbenhavn.

Centraltrykkeriet.

1907.

Fra

Den danske biologiske Station.

XV.

1907.

Kjøbenhavn.
Centraltrykkeriet.
1907.

Studier

over

Østersfiskeriet og Østersen

i

Limfjorden.

Med et Kort, Temperaturkurver, 3 Tabeller og 2 Tekstfigurer.

Af

C. G. Joh. Petersen.

Landbrugsministeriets tekniske Konsulent i Sager vedrørende Østersfiskeriet.

Forord.

Efterat jeg i 1905 af Landbrugsministeriet var bleven udnævnt til dets Konsulent i Sager vedrørende Østersfiskeriet, bestræbte jeg mig for dels ved Undersøgelser i Limfjorden, dels ved Samtaler med de i Østersfiskeriet interesserede Mænd og dels ved Studiet af de foreliggende Publikationer og Akter, at vinde en Oversigt over, hvad der egentlig var sket med Østersfiskeriet i Limfjorden siden dets Begyndelse i 1852. Nogen samlet Fremstilling forelaa nemlig ikke om denne Sag. En Mand vidste et, en anden et andet; jeg ansaa det derfor ønskeligt at give, før den nuværende Forpagtning udløber, hvad jeg har faaet samlet. Dels ved Domænekontorets, dels ved Rigsarkivets Bistand er denne Oversigt for den ældre Tids Vedkommende fremkommet. To Mænd, der særlig har hjulpet mig, ere Hr. Fuldmægtig og Ekspeditionssekretær P. L. Holm Jørgensen, og Hr. Justitsraad, Ritmester Paulsen, hvilken sidste i mange Aar personlig har haft med Østersfiskeriet at gøre; dem begge bringer jeg herved en Tak for deres Hjælp.

Naar jeg ikke samtidig har udarbejdet en Oversigt over de Forhold, der vedrøre de andre paa dansk Søterritorium liggende Østersbanker, nemlig ved Skagen (de Fladstrandske Østers) og i Vesterhavet ved Slesvigs Vestkyst (de saakaldte Flensborger Østers), er det fordi de ere uden Betydning for det praktiske Fiskeri og ganske uden Interesse sammenlignet med Limfjordens Banker. Disses Rigdom er derimod aabenbart tilstrækkelig til at forsyne Danmark med Østers, selv om Østersspisning bliver mere almindelig, end den nu er.

København i April 1907.

Forfatteren.

Indhold.

	Side
A. Historisk Oversigt: Danske Arbejder om Østersfiskeri og Østersens Biologi. De forskellige Forpagtninger, deres Vilkaar, Udbytte etc. Om Foretagender sigtende til Bevarelse og Forøgelse af Østersbestanden	3—19
Bilag I—VII	20—49
B. Egne Iagttagelser fra 1895, 1896, 1905 og 1906 m. m.	
Østersbankernes Beliggenhed i Limfjorden og Saltholdigheden. Yngletidens Varighed. Antal af ynglende Østers.....	50—51
Sværmyngelens Forhold til Temperatur og Saltholdighed i Akvarier. Sværmstadiets Varighed og Forekomst i Naturen. Den fasthæftede Yngels Forekomst paa Fangere og i Naturen.....	51—56
Skadelig Indflydelse og Fjender saavel for Yngel som for de voksne Østers	56—59
Om Østersens Føde, om Oplagsnæring m. m.	59—60
Skøn over Østersens Alder. Maalinger af Østers paa Bankerne. Tabel I—III. Yngelens Vækst; dens Forekomst paa lavt og paa dybt Vand. Vækstgrupper. Østers paa ca. 3 Tommer oftest 3—4 Aar gamle. De vokse forskelligt under forskellige Forhold. Det nuværende Østersmaal er rektangulært. Mange Østers naa ikke Maalet, men dø af Alderdom. Hvor stor bliver Østersen i Limfjorden? Der bør ogsaa fiskes mindre Østers. Det nuværende urigtige Princip. De 4 Aars Fredning af tvivlsom Værdi. Den biologiske Kundskab er gaaet frem siden da. Intensivere Drift bør indføres samtidig med nye Forsøg paa kunstig Formerelse af Bestanden; de ældre Forsøg forfejlede i Princippet	60—68
Om Fremtiden	68—69

A. Historisk Oversigt.

Af danske Publicationer om Østers og Østersens Biologi skal her anføres:

H. Krøyer: De danske Østersbanker 1837.

D. F. Eschricht: Om den kunstige Østersavl i Frankrig og om Anlæg af kunstige Østersbanker i Limfjorden. To Beretninger afgivne til Finansministeriet. Trykt efter Finansministeriets Foranstaltning 1860.

Eschricht beretter heri om Professor *Costes* Forsøg paa at danne nye Østersbanker ved Frankrigs aabne Kyster paa Steder, hvor saadanne ikke tidligere have været. *Costes* Forsøg vare da netop paabegyndte og syntes at skulle lykkes; senere viste de sig dog i visse Maader at være baserede paa urigtige Principper. *Costes* Tankegang fik stor Indflydelse paa *Eschrichts* og paa hans Forslag til den danske Regering. Han foreslog nemlig at forbedre hele Limfjordsracen ved Indførelse af nye Østers, og han mente tillige, man særlig ved at omplante fuldvoksne Østers, skulde søge at danne nye Banker. For at opnaa, at private Folk skulde danne slige Banker, foreslog han endvidere, at Fjorden skulde bortforpagtes i mindre Afdelinger (ligesom det sker i Frankrig) med Eneret for Forpagterne til at lave saadanne Banker. De skulde endvidere have Erstatning, hvis dette lykkedes. Dette affødte den store Sag.

J. Collin: Om Østersfiskeriet i Limfjorden. To Foredrag. (Tidsskrift for populære Fremst. af Naturvidenskaben. 4 R. 3. B. 1871.)

J. Collin: Kort Udsigt over Limfjordens Østersbanker (Tidsskrift for Fiskeri 1871.)

G. Winther: Aarhusbugten undersøgt med Hensyn til Anlæg af kunstige Østersbanker.

G. Winther: Om vore Haves Naturforhold med Hensyn til kunstig Østersavl og om de i den Henseende anstillede Forsøg. (Af Nordisk Tidsskrift for Fiskeri (Ny Række af Tidsskrift for Fiskeri). Anden og tredje Aargang. 1875 og 76).

Forfatteren oplyser, at han aldrig selv har besøgt Limfjordens Østersbanker, og han beklager selv loc. cit. Pg. 193: »hvormeget man savner en systematisk gennemført, rationel Undersøgelse efter de nyeste Metoder, og med stadigt Hensyn til Nutidens hydrographiske og faunistiske Spørgsmaal, af dette for Østersfangsten saa overordentlig vigtige Farvand.«

Aktstykker vedrørende det af de tidligere Forpagtere af Østersfiskeriet i Limfjorden til Rigsdagens Folketing indgivne af dette til Finansministeriet henviste Andragende om Godtgørelse af Statskassen. 1879.

J. Collin: Om Limfjordens tidligere og nuværende marine Fauna. 1884.

Her gives faunistiske Oplysninger om Limfjorden i Almindelighed.

C. G. Joh. Petersen: Om de skalbærende Molluskers Udbredningsforhold i de danske Have indenfor Skagen. 1888.

Heri oplyses, hvorfor Østersen ikke mere kan leve i vore Fjorde og Sunde omkring Fyn, Sjælland og paa Østjylland. De hydrographiske Forhold ere nemlig blevne forandrede siden Køkkenmøddingernes Tid, og flere andre Muslinger (*Tapes*) ere ogsaa siden da bortdøde.

H. Tomning: L'Ostrèiculture. Copenhague. 1893.

Forfatteren siger i Fortalen: »Cet opuscule n'a pas la prétention d'être un ouvrage scientifique. J'ai cependant l'espoir, qu'il contienne ça et là quelques renseignements d'un intérêt sérieux pour les progrès de l'ostrèiculture.«

Om Østersens Udbredelse i Limfjorden, da den opdagedes omkring 1850, giver H. Krøyers 3 Beretninger til Domænedirektoratet gode Oplysninger; hans Beretninger have i det hele betydelig Interesse og aftrykkes derfor her.

H. Krøyers Indberetning 1851.

Saasnt den til Affattelsen af en forbedret Lovgivning for Limfjordsfiskerierne kongl. allernaadigst anordnede Kommission havde afsluttet sine Arbejder i Nibe, begav jeg mig ufortøvet til Lemvig for at foretage Undersøgelsen af den Østersbanke, som, efter Indberetning til Ministeriet fra Amtmanden over Ringkjøbing Amt, Greve Schulin, dér skulde forefindes. Som Resultat af denne Undersøgelse, tillader jeg mig allerærbødigst at fremsende de følgende Bemærkninger.

Den lille og smalle fra Nord mod Syd sig indskjærende Bugt af Limfjorden, paa hvis Bund Lemvig er anlagt, har vel nogle Steder en Dybde af tre til fire, ja, endog fem Favne, men i Regelen er Dybden dog meget ringere. Bunden er dels Sand, dels sandblandet Grus, dels store Stene, tildels ogsaa blød Klæg. Vegetation af Bændeltang (*Zostera*) o. s. v. viser sig hist og her, dog, som mig synes, ikke meget rigeligt. Vandet har en betydelig Saltholdighed, hvad endog i den sidste Tid har foranlediget Oprettelsen af et Saltkogereri i Lemvig. Stærke Strømninger kunne, ifølge Bugtens beskyttede Beliggenhed, ikke finde Sted, heller ikke Isskruning eller Ansamling af den opbrudte Is om Foraaret.

Under disse, for Østersens Vedligeholdelse og Formering gunstige Forhold, iagttog jeg, om ikke en egentlig Banke, saa dog et ikke ubetydeligt Antal hist og her spredte eller fordelte Østers, ikke just ganske ligeligt, men med afvejlende Rigdom, og saaledes, at de fleste forekom mig at være ansamlede paa Bugtens vestre Side (den mod Strømmen mest beskyttede) især paa Grusbund, og paa en Dybde af to til tre Alen, ingen derimod paa ren Sandbund. Størrelsen af de her bemærkede Østers er anselig; jeg antager endog, at de i Gennemsnit falde større, end jeg noget andet Sted i Danmark eller Norge har truffet dem. Kun ganske enkelte Individder forraadede ved de tykke Skaller Ælde, Hovedmassen var derimod tyndskallet eller lod efter Skallernes Beskaffenhed forraade en Alder af omtrent tre til fire Aar. Kvaliteten af disse Østers vil rimeligvis paa den rette Aarstid vise sig meget god. Paa ikke faa iagttog jeg Tilvæxt af unge Østers, tomme Skaller bemærkede jeg derimod slet ikke; uagtet Fauna'en i denne Del af Limfjorden omtrent har antaget samme Karakter som i det aabne Hav, eller, med andre Ord, uagtet omtrent de samme Smaadyr leve i Selskab med Østerserne ved Lemvig som til Exempel paa de slesvigske Banker, saa har jeg dog ikke truffet mange for Østersens Formerelse skadelige Dyr her, nemlig endnu kun ganske faa Søstjærner, og Krabber har jeg endog slet ikke bemærket.

Ved Undersøgelsen af de ovenomtalte Forhold understøttedes jeg paa det Velvilligste af By- og Herredsfogden, Kancelliraad Voigt, og hans Vejledning og Hjælp maa det tilskrives, at Undersøgelsen baade blev forholdsvis let og hurtigt kunde tilendebringes.

Der anvendtes dels en af mig medbragt Østersskrabe, der dog fandtes for lille og let, til at den med Frugt kunde benyttes paa den haarde Grusbund, dels et Redskab omtrent som en Jærnrive, dog med noget krumme Tænder, hvormed Østerserne optoges paa de mindre Dybder, dels endelig paa større Dybde med Stenbund et fra Harboøre hidskaffet Dykkerapparat. Den nysnævnte Rive er det Redskab, der efter Stedforholdene maaske er det tjenligste her til Østersfangst, eftersom den netop egner sig til Brug paa de ringe Dybder, hvor de fleste Østers synes at findes. Dog fordrer den, at Østerserne maa kunne ses paa Bunden, og altsaa kan den kun anvendes, naar ingen stærk Bølgegang oprører Vandet; hvad dog ikke lægger nogen betydelig Hindring i Vejen for Fangsten, eftersom Fiskerne i godt Vejr ville kunne indsamle det Kvantum Østers, de antage at have Brug for, og henlægge dette i Hyttefade, eller paa saadanne bekvemme Steder, hvor det til enhver Tid er let tilgængeligt. En saadan Fremgangsmaade er den brugelige i Norge, hvor Østersfangsten overalt, saavidt jeg har haft Lejlighed til at gøre mig bekendt med den, foregaar paa lavt Vand, og med Redskaber, der ere mere eller mindre analoge med den omtalte Rive.

Det kan ikke være nogen Tvivl underkastet, at Østersens Forekommen i Limfjorden staar i nødvendig Forbindelse med Vesterhavets Gjennembrud, og at den, ligesom Strandormen (*Arenicola piscatorium* Lam) og forskellige andre Saltvandsdyr, først efter denne Naturbegivenhed er trængt ind i Limfjordens vestlige Afdeling, hvor Forholdene ogsaa paa adskillige Steder synes at maatte være gunstige for dens Forplantelse og Trivsel.

Det er kun et Tilfælde, man skylder Kundskaben om Østersens Forekommen ved Lemvig. En Brolægger nemlig i denne By, Kristian Hede, som, ved at optage Sten

fra Fjordbunden til et Brolægningsarbejde, havde opdaget disse Dyr, konstruerede den ovenomtalte Rive, og samlede ved dennes Hjælp et lille Parti, som han falbød i Byen. Herved erholdt Byfogeden Underretning om Sagen, og af ham blev Banken fredlyst, og Indberetning indgivet til Amtet. Men det er i det mindste meget sandsynligt, at Østers maa existere i adskillige andre af den vestlige Limfjords Bugter og Indskjæringer, hvor man enten endnu ikke har haft nogen Anledning til at iagttage dem, eller hvor Fjordboernes Ubekjendtskab med Østersen maaske kan have gjort Iagttagelsen ufrugtbar. Hvad Sallingsund angaar, da har jeg paa denne Rejse hørt forsikre af en Sømand (Styrmanden paa Dampskibet Odin) med Bestemthed og efter egen Erfaring, at Østers forekomme i Nærheden af Nykjøbing paa Mors. Og samme Sømand anførte, dog kun efter andres Beretning, at Østers ligeledes skulle findes paa to Rev nordenfor Livø. I ethvert Tilfælde anser jeg det for sikkert, at flere af Limfjordens Bugter, om Østersen end ikke hidtil maatte have fundet Vejen derhen, dog ere vel skikkede til Østersopdrætning, og at saaledes en ikke foragtelig Indtægtskilde vil kunne aabne sig for en Del af Fjordboerne.

Men derfor paatrænger ogsaa umiddelbart det Spørgsmaal sig, hvorledes Afbenyttelsen af Østersbanken ved Lemvig og alle Østersbanker, som fremdeles maatte kunne opdages eller anlægges i Limfjorden, paa den hensigtsmæssigste Maade kan ordnes. Ere de at erklære for Regale — (selv hvor saakaldet Endels-Fiskeri finder Sted) eller at frigive? Og i første Tilfælde, bør da den Lemvigske Banke strax bortforpagtes, eller bør forud en nøjagtigere Kundskab om Østersens Udbredelse i Limfjorden søges indhentet? I hvilken Retning Spørgsmaalet forøvrigt i sin Almindelighed maatte blive afgjort, skulde jeg med Hensyn til den Lemvigske Banke tillade mig den Bemærkning, at det maaske, da denne Banke endnu ikke er meget righoldig, maatte kunne holdes for gavnligt, at frede den et Par Aar, og derhos stadigt lade iagttage, om under Fredningen nogen kjendelig Forøgelse foregaar. Jeg tror vel ikke, at den ved strax at bortforpagtes vilde kunne udsættes for ganske at ødelægges, idet de paa dybere Vand og Stenbund anbragte Østers hverken kunne tages med Skraben eller Riven, og saaledes ere temmelig vel sikrede mod Fiskeren. Men derimod vilde det Østersbælte, der strækker sig paa to til fire Alen Vand, sandsynligvis snart udtømmes, da det er saa let tilgængeligt, og Fiskeren i de høje Østerspriser vil finde en kraftig Ansporing til et rigelig og kun lidet besværlig Erhverv.

Dersom den omhandlede Banke betragtes som Regale og bortforpagtedes, kunde Opdageren, Kristian Hede, maaske med Føje anbefales til en lille Belønning; især da den vilde indeholde en Opmuntring for Andre til at gøre de paagrænsende Strækninger af Limfjorden til Genstand for nærmere Undersøgelse.

Kjøbenhavn, 23de Juli 1851.

Allerærbødigst
Henrik Krøyer.

H. Krøyers Indberetning 1852.

Efter at have tilendebragt den mig anbetroede Undersøgelse af Limfjordens Østersbanker i en saadan Udstrækning, som Tidens Korthed kunde tillade mig det, iler jeg med ærbødigst at fremsende de erhvervede Resultater.

1) Saavel efter Fiskeres, som andre kyndige Mænds Udsagn ere aldeles ingen Østers sporede i den Del af Limfjorden, som udstrækker sig mellem Hals og Løgstør Grunde. Udfaldet af de med Østersskraber anstillede Forsøg afgav yderligere Bekræftelse herpaa. I Løgstør Bredning, Feggesund og Thisted Bredning samt den Arm af Limfjorden, som adskiller Mors fra Thyland, savnes endnu Østers, eller om de træffes, findes de kun sjældent og enkeltvis og kunne saaledes ikke være Gjenstand for Fiskeri. Skøndt man, forandiget ved Østersfangsten andetsteds i Limfjorden, har gjort flere Forsøg paa at opdage Østers i Omegnen af Thisted, skulle disse dog hidtil have været frugtesløse, og man har været indskrænket til de Østers, man erholdt over Nykjøbing. Sallingsund lige fra Glyngøre til ned mod Kaas har været temmelig rigeligt forsynet med Østers, dog især paa Sallingsiden, og det er her, at den allerstørste Del af de i Handelen forekommende Limfjordsøsters ere tagne; hvorfor jeg ogsaa har ladet det være mig magtpaaliggende, saavidt muligt at udforske den nuværende Tilstand paa denne Strækning. Det Resultat, jeg kom til, var mindre glædeligt; med Undtagelse af en liden Strimmel allerinderst paa Bunden af Harrevig, samt én lige for Mundingen af denne Bugt fra Mors udskydende Hage — Sillerslev Øre — synes hele Strækningen at være næsten aldeles blottet for nogle, som Handelsvare tjenlige Østers, paa Grund af det misbrugte Fiskeri. Og det vil derfor være nødvendigt i nogle Aar at behandle denne Strækning med Skaansel og Varsomhed, for at Østerserne atter her kunne have Lejlighed til at formere sig. — Naar man i Syd har passeret Jegindø og Kaas, kommer man ind i den Bredning, der omgiver Wenø. I denne har jeg følgende Steder iagttaget Østers: Nær ved Struer, dog kun i ringe Antal; rigeligere omtr. $\frac{1}{4}$ Mil nord for Struer ved den Hage, der skyder sig ud i Øst for Strandbjærggaard (Adskjer Odde), fremdeles en Mils Vej østen for Struer, ud for Fiskerlejet Snøden omtrent midt imellem Volstrupgaard og Handbjærggaard; endelig og i størst Mængde ud for Eising Sogn ved Nygaard's Hage $\frac{3}{4}$ Mil eller noget mere norden for Snøden. Uagtet adskillige Østers ere fiskede i denne Bredning og afsatte til Holstebro, har man dog ikke saaledes overdrevet Fiskeriet som i Sallingsund, og Bankerne ere derfor forholdsvis i en bedre Tilstand. Har man forladt denne Bredning og er gennem Ottesund kommen ind i Nissum Bredning, saa vil man, saavidt jeg har kunnet bringe i Erfaring, forgjæves efterspore Østers paa dennes nordlige og østlige Kyst eller ved Thyland, hvorimod hele Sydkysten eller Kysten af Skodborg og Vandfuld Herreder har Østers, om endog de fleste Steder kun i ringe Tal. De vigtigste Steder, saavidt bekjendt, ere Lemvig Bugten, især ved Kappel-Odde og Helleris-Odde samt udenfor denne Bugt en halv Mil i Vest Kysten udenfor Hygom-Sogn. Denne Strækning er næsten aldeles ikke befisket. Uagtet Vejret i høj Grad begunstigede mine Undersøgelser og satte mig i Stand til at besøge en ikke ubetydelig Del af Limfjorden, saa hindrede dog paa den anden Side Tidens Knaphed mig fra at tage adskillige Steder, som jeg ellers kunde have ønsket at inddrage under Undersøgelsen, i Øje-

syn. Om Fund kan jeg derfor kun efter hvad mig i Nykjøbing berettes anføre, at der skal være fundet Østers ved Landet (i Syd og Øst) dog kun i ringe Mængde, og at de allerede ere borttagne eller Bankerne udtømte. At jeg ikke har kunnet besøge den store Forgøring af Limfjorden, der fra Løgstør udskærer sig i sydlig Retning ned mod Skive og Viborg, tror jeg at turde anse for mindre væsentligt, da jeg aldeles ikke har kunnet spørge, at man i denne Del hidtil har truffet noget Spor af Østers.

2) Efter at have givet en almindelig Oversigt over Østersens Forekommen i Limfjorden, skal jeg berøre de særegne Lokalforhold, under hvilke den findes, og som her synes at være ikke blot gunstige, men næsten aldeles nødvendige for den. Man træffer den meget nær Land, paa ringe Dybder omtrent 2—4—6 Fod og paa en Bund bestaaende af Grus og Smaastene, som hvile paa Ler.

Paa ren og fin Sandbund skal den derimod kun sjældent ses, rimeligvis fordi Yngelen der ikke er istand til at fæste sig. Paa større Dybde, saasom syv til ni Fod eller maaske noget mere, kan den vel træffes, hvor der er Stenrev, men i det egentlige Sejldyb paa tre fire Favne Dybde og derover synes den aldeles ikke at forekomme, uagtet Bunden er den samme som paa de fladstrandede Banker, nemlig Slik. Da jeg fra Frederikshavn medbragte en del Østersfisker, netop for at lade Dybden undersøge ved Hjælp af Skraben, og da de gjentagne Forsøg med dette Fiskeredskab have været aldeles frugtesløse og end ikke have bragt tomme Østersskaller for Dagen, tror jeg at turde antage det for temmelig sikkert, at Dybderne i Limfjorden i Regelen savne Østers, hvilket, da Bunden ikke kan betragtes som ugunstig, formodentlig maa tilskrives den stærke Strøm.

Et uventet Forhold ved Østersens Forekommen er fremdeles den Omstændighed, at man har truffet den meget rigeligt paa saadanne Steder, hvor større Aar strømme ud i Fjorden, og hvor Vandet altsaa har en ringere Saltholdighed end sædvanligt. Østerserne ligge i det hele taget vidt spredte og enkeltvis, sjældnere to eller tre forenede sammen. Som Følge af Bankernes almindelige Beliggenhed her fremgaar, at Fiskeriet maa være let, simpelt og lidet bekosteligt, hvilket med Hensyn til Bortforpagtningen er af ikke ringe Vigtighed. I Salling-Sund benyttes til Fangsten en saakaldt Brile, et lille Jern-Tøndebaand, anbragt i Enden af en 5—6 Alen lang Stage og forsynet med en Pose af et Stykke vidtmasket Net. Ved Lemvig har man anvendt en Slags Rive med 4 eller 5 Tænder dannede af 4 Tommers Søm. Hvor Østersen forekommer rigeligt, vil Fiskerne efter min Erfaring i en halv Time kunne optage henimod halvhundrede Østers; og dette stemmer temmelig vel med det, som de meget øvede Fiskere have fortalt mig, at de i en Dag have fisket 1200—1500 Østers. Fiskeriet kan ikke drives i ethvert Vejrlig, men udfordrer stille Vejr og Solskin, da Østersen lettest og tydeligst ses paa Fjordbunden. Østersskraben er her ikke blot overflødig men selv uanvendelig. Dette Redskab er nemlig beregnet paa en blød Bund; i den haarde Grusbund trænger det ikke ned og trækkes derfor hen over Østersen uden at tage dem med. Naar i Indberetningen er bleven angivet, at Østerserne ligge lige i Landingen, saa at Vandet ikke gik over Samlernes

Træske, saa kan dette maaske gjælde en eller anden enkelt Østers, men er derimod at betragte som en Overdrivelse, hvor Talen er om Østersfiskeriet.

3) Hvad Østersens Beskaffenhed i Limfjorden angaar, da besidde de adskillige Ejendommeligheder, som gør det temmelig let for et øvet Øje at gjenkende dem, eller skjæln dem fra de fladstrandske. De ere store, men meget flade og tynde, næsten bladagtige, og Skallen har en paafaldende grøn Farve. Selve Dyret har jeg i Regelen fundet af en blaalig-hvid Farve, temmelig magert, og i Smag staaende tilbage for de fladstrandske Østers. Ogsaa udsætte Konsumenterne jævnlige paa Limfjordsøsterserne, at de ere for flau og sødlige i Smag, ikke kunne spises uden Salt o. s. v. Rimeligvis ville de derfor som Handelsvare komme til at staa lavere i Pris end de fladstrandske, skøndt de omtrent have samme Størrelse, en Omstændighed som vil komme i Betragtning ved den eventuelle Bortforpagtning, og som kan siges for en Del at neutralisere Fordelen ved det lette Fiskeri i Sammenligning med de fladstrandske Banker. Hvad der synes mig at udmærke Limfjordsbankerne saavel fremfor de fladstrandske som for de slesvigske Banker, saavidt de ere mig bekendte, er den store Mængde Tilvæxt eller Yngel, man træffer paa dem; man kan hyppigt, saavel paa voxne Østers som paa tomme Skaller af Muslinger o. s. v. finde smaa Østers tildels saa smaa, at de næppe kunne ses med det blotte Øje. Dette lover, at Bankerne ville trives vel, og selv, hvor de nu ere ødelagte, temmelig hurtigt retableres, naar de et Par Aar skaanes. Ogsaa synes derved at gives en fortræffelig Lejlighed for de eventuelle Østersforpagtere eller andre, til med Fordel at anlægge Østersdamme. Men paa den anden Side vilde det være ønskeligt, om den altfor stærke Formering af de for Østersen ødelæggende Dyr, Søstjerner o. s. v. kunde indskrænkes. Man ser dem allerede i temmelig betydelig Mængde paa Bankerne.

4) Jeg kommer nu til Undersøgelsen af det Spørgsmaal, om Limfjordens Østersbanker, ifølge deres Beliggenhed, i den Grad ere afsondrede, at vedkommende Øvrigheder, som man har paastaet, ikke ere i Stand til at beskytte dem mod uberettigede Indgreb. Jeg tror ganske at maatte benægte en saadan Paastand, og at turde fremsætte den modsatte, at naar en Østersbanke udplyndres, da har ingenlunde Beliggenheden, men vedkommende Politimesters Ligegyldighed, at bære Skylden derfor, og som Bevis antager jeg det tilstrækkeligt at udhæve, at Bankerne omkring Lemvig næsten aldeles ere blevne forskaanede for Angreb, uagtet deres Beliggenhed er den samme, som de øvrige Bankers, blot fordi vedkommende Øvrighed fra Begyndelsen har vist, at det var hans Alvor at holde Haand over Bankerne. Naar Justitsraad Rummelhof i sin Indberetning til Amtet melder, at der i Harrevig bleve tagne 16,000 Østers (eller maaske, som jeg har Grund til at mene, et endnu større Antal), paa de to Dage, som gik nærmest forud for Forbudet, saa foranledigede dette stærke Fiskeri efter Oplysninger, indsamlede paa Stedet, at Vedkommende velvilligst vare blevne gjort opmærksom paa, at Forbudet var nær for Haanden, og de derfor maatte benytte Tiden. Og derfor strømmede Østersfiskerne sammen fra alle Kanter, og der laa, som en af Deltagerne berettede mig, paa én Gang over tredive Baade ved Siden af hverandre i Harrevig og øste Østerserne op af Fjorden. En anden

Deltager fortalte mig, at han havde fisket paa selve Forbudsdagen, men saa tidligt, at han kunde faa Fangsten bragt i Land og solgt, inden Forbudet udtrommedes.

Ved Forbudet blev imidlertid ingenlunde, efter hvad mig forsikredes, Østersfiskeriet standset, men tog kun en lidt forandret Retning. De Folk i Nykjøbing, som havde beskæftiget sig dermed, opgave det, men Bønderne i Omegnen af Harrevig o. s. v. fortsatte det, og bragte Fangsten sækkevis til Salg i Nykjøbing, men da Handelen dog maatte drives med en vis Hemmelighed og Forsigtighed, nedtrykkedes Priserne, og Sælgerne maatte ofte lade sig nøje med 2—3 Mark for Hundrede, hvorved alles Spekulationer i en større Udstrækning foranlediges, idet Købmændene afsendte ikke ubetydelige Partier til Aalborg o. s. v.

Disse Beretninger synes at finde Bekræftelse i det store Antal Østers, som efter Forbudet er falbudt og konsumeret i Kjøbenhavn. Ogsaa i Thisted fortaltes mig, at man efter Forbudet kunde erholde Østers over Nykjøbing. Naar Handelen tiltrak sig nogen Opmærksomhed skal den plumpe Udflugt, at Østerserne vare fangede før Forbudet og opbevarede i Hyttefad, have været tilstrækkelig.

5) Ligesom de afvigende Anskuelser hos forskellige Øvrighedspersoner — ifølge hvilke Regalet alvorligt er bleven hævdet i en Jurisdiktion, medens der i andre i denne Retning ikke er gjort mere, end hvad der netop ikke kunde undlades, — have haft en skadelig Indflydelse paa Østersbankerne, som ovenfor udviklet, saaledes have de ogsaa paa flere Maader bidraget til at fremkalde en Misstemning hos de ved Limfjorden boende, der nærmest kalde sig for interesserede i Østersfiskeriet. Det vil under de bestaaende Forhold maaske næppe være muligt paa en hurtigere og bedre Maade at afhjælpe i det mindste de betydeligste stedfindende Misligheder, end ved strax at bortforpagte Bankerne, en Forholdsregel, som synes at finde Medhold i det almindelige Ønske ved Limfjorden, og som i visse Maader lettes derved, at flere have ytret sig tilbøjelige til at overtage Forpagtningen.

Domænedirektoratet vil saaledes rimeligvis uden stor Vanskelighed kunne bortforpagte Limfjordsbankerne paa Vilkaar, der maatte afgive Betyggelse for deres Vedligeholdelse, idet den hele Omhu for Fredning, Udvidelse o. s. v. overføres paa den eller de eventuelle Forpagtere.

Dersom Domænedirektoratet maatte bestemme sig til Limfjordsbankernes Bortforpagtning, frembyder sig for denne flere Alternativer, der maaske alle kunne understøttes med ret plausible Grunde: Bankerne kunne udparcelleres eller bortforpagtes samlede; de kunne stilles til Auktion, eller man kan uden Auktion gaa ind paa det Andragende, som efter hvad mig er meddelt, allerede skal være indkommet fra D'Hrr. Claudi, Lykke og Steenberg. Vilde man udstykke Forpagtningen, en Fremgangsmaade, der saavidt jeg har kunnet bemærke, har de fleste Stemmer for sig blandt Beboerne ved Limfjorden, og som maaske, naar blot Hensyn tages til den øjeblikkelige Fordel, vilde give den højeste Forpagtningsafgift — saa kunde man naturligvis adskille den Del af Fjorden, som blev at bortforpagte i fire Bassiner: Nissum-Bredning, begrændset ved Ottesund, Venø Bredning, i Nord begrændset ved Jegindø og Kaas, Sallingsund fra Kaas til Nykjøbing og endelig Bredningen mellem Løgstør og Mors til Feggesund. Ved

uden Auktion at overdrage Bankerne til de nævnte Herrer, udsætter man sig maaske for at opvække en stor Utilfredshed hos dem, der muligt kunne attraa Forpagtningen, men paa denne Maade se sig udelukkede fra Konkurrencen. Iøvrigt skulde jeg, efter de Anskuelser, som de ovennævnte Herrer have udviklet for mig, anse denne Forholdsregel som den, der maaske turde give størst Garanti, ikke blot for Vedligeholdelsen, men ogsaa for en videre Udvikling af Østersfiskeriet i Limfjorden.

Da jeg har staaet i den Formening, at det i Tilfælde af Bortforpagtning maatte interessere Domænedirektoratet at erholde en omtrentlig Underretning om, hvad der med Billighed kunde svares i aarlig Afgift af Bankerne, har jeg stræbt saa vidt muligt at komme til en bestemt Forestilling om dette Punkt, og har ved mine Undersøgelser stadigt haft det for Øje. Som Resultat tillader jeg mig at udtale den Anskuelse, at Forpagterne næppe for Tiden ville kunne svare en højere aarlig Afgift end 400 Rd., naar Bankerne ikke blot skulle vedligeholdes men fremmes og formeres. Men ligesom jeg overhovedet maa indrømme Ufuldstændigheden i mine illsomme Iagttagelser, saaledes tør jeg i dette højst vanskelige Punkt allermindst lægge nogen stor Vægt paa min Mening.

Hvorvel jeg, eftersom Forholdene i Limfjorden nu fremtræde, tror at turde tilraade Bankernes Bortforpagtning, skulde jeg dog paa den anden Side holde det for rigtigt, at Bortforpagtningstiden ansattes kort, og for det første ikke overskred 3 højst 4 Aar. Ikke just med Hensyn til, at Bankernes Værdi, som nyligt antydtes er problematisk, men fordi dels Østersforplantning og Østersopdrætning kunde tage en saadan Retning, dels forskellige Konflikter let kunne opstaa mellem Østersfiskeriet og ældre lovhjemlede Fiskerier i Limfjorden, hvilke vilde gøre det ønskeligt, snarest at have Hænderne fri, for at træffe de nødvendige Bestemmelser. Maaske turde det anses som hensigtsmæssigt, om det paalagdes de eventuelle Forpagtere, at indgive aarlige Beretninger saavel om Bankerne som om Fiskeriets Drift og Udstrækning, hvorved vigtigere Bidrag til en fuldstændigere og paalideligere Kundskab om Forholdene vilde kunne tilvejebringes.

Min Mangel af Øvelse i Korttegning tillader mig ikke efter Domænedirektoratets Ønske at indsende et Kort over Østersbankerne i Limfjorden. Hvis derimod Domænedirektoratet maatte ville lade udkaste et Kort over Limfjordens vestlige Del efter den Maalestok, som maatte findes dertil passende, er jeg meget villig til paa et saadant Kort af afsætte de mig bekjendte Østersbanker.

6) Beretning om mine to aldeles forfejlede Rejser til Frederikshavn for at deltage i de fladstrandske Bankers Besigtigelse skal senere blive meddelt.

Hermed følger de mig af Domænedirektoratet betroede Papirer, saavel de fladstrandske som Limfjorden betræffende. Ligeledes vedlægges et detailleret og saavidt passende og gjørligt med Bilag forsynet Regnskab over Rejseudgifterne 136 Rd. 1 Mk. 7 Sk., hvorhos tillige Overskudet fra de mig anbetroede 150 Rd. indesluttet med 13 Rd. 4 Mk. 9 Sk.

Sluttelig tillader jeg mig allerærbødigst at andrage paa, at den mig for Rejsen tilstaaede Godtgørelse 50 Rd. maatte blive mig anvist til Udbetaling.

Kjøbenhavn, d. 6te September 1852.

Allerærbødigst.
Henrik Krøyer.

H. Krøyers Indberetning 1853.

Efterat jeg i Forening med Hr. Kammerassessor, Herredsfoged Saxild havde foretaget Synsforretning over de fladstrandske Østersbanker, samt affattet Indberetning over deres Tilstand — hvilken Indberetning gjør det overflødig, her videre at omtale denne Gjenstand, begav jeg mig fra Frederikshavn til Sundby for med Dampskibet »Limfjorden« at fortsætte Rejsen til de Egne af Fjorden, der besidder Østersbanker. Vejret viste sig imidlertid ved uafbrudt Storm og Regn særdeles ugunstigt for disses Undersøgelse. Efter at have ligget en Dag over i Nykjøbing, uden at kunne komme ud paa de nærmest liggende Banker, besluttede jeg desaarsag at gaa til Struer og Lemvig, og at opsætte Harre-Vigs Undersøgelser indtil Tilbagerejsen.

Uagtet Vejret i det hele taget vedblev at være uheldigt, lykkedes det mig dog, under en kort Aftagen af Stormen, at undersøge de Lemvigske Banker saa tilstrækkeligt som Øjemedet omtrent kunde udfordre. Men da Vejret efter min Tilbagekomst til Nykjøbing endnu ikke mildnedes, nødedes jeg til at tage Vogn til Sallingsund og derfra til Harre-Vig, og først her forsøge med Baad at befare Bankerne.

De Resultater, som jeg, Vejrets Ugunstighed uagtet, mener at have opnaaet, ere følgende:

a) Limfjordens Banker have lidt ikke ubetydeligt, og fortrinligt gjælder dette de Lemvigske Banker, ved den sidste strænge Vinter; idet alle de Østers, der var beliggende paa ringere Dybde end omtrent to Alen, ere dræbte af Frost. Dette sporedes med Sikkerhed deraf, at jeg paa den angivne Dybde aldeles ingen levende Østers kunde erholde, men derimod en Mængde tomme, endnu parvis sammenhængende Skaller (hvis Dyr altsaa vare bortdøde for ikke ret lang Tid siden). Paa større Dybde end to Alen fandtes levende Østers, men ingen tomme sammenhængende Skaller.

Denne Beskadigelse, som Limfjordens Banker altid ifølge Naturforholdene ville være udsatte for, vil i og paa den anden Side igjen afhjælpes af selve Naturen, saa ofte en Række af mildere Vintre indtræffe. Det maa naturligvis blive Forpagternes Sag, ved betimelig Bortflytning af sørge for Konservationen af de for Frost udsatte Østers.

b) Bankerne kunne ikke i Almindelighed antages at være overdrevent befiskede i afvigte Vinter, saa meget mindre som Vejrforholdene i en betydelig Grad vare til Hinder for Fiskeriets Drift. Nogle Banker befiskedes kun meget svagt (de Lemvigske f. Eks.) andre, saavidt vides, slet ikke.

c) Imidlertid synes dog Bankerne i og udenfor Harre-Vig at gøre en Undtagelse og i temmelig høj Grad at være udtømte, om jeg ellers tør stole paa de foretagne Fiskeforsøg, hvorved dog bør erindres, hvad allerede ovenfor er antydnet, at det ugunstige Vejr i høj Grad var til Hinder for en nøjagtig Undersøgelse. Rimeligvis vil det være overensstemmende med Forpagternes Interesse i den kommende Vinter at lade disse Banker hvile eller kun i ringe Grad benytte dem.

d) At Østerserne nogle Steder, saaledes som Forpagterne indberette, skulde være blevne bedækkede med Sand, har jeg hidtil ikke været i Stand til at overbevise mig om. Skaden kan imidlertid næppe være af stor Betydning. Ogsaa mener jeg, at Oversandingen ifølge Forholdene maa foregaa saa langsomt og

gradevis, at de udsatte Østers paa en eller anden Maade ville kunne ræddes eller beskyttes, naar Opmærksomheden derpaa er henvendt.

e) Forpagterne synes ikke til Dato, saavidt jeg har kunnet skjønne, at have foretaget noget af Betydenhed enten til en nøjagtigere Undersøgelse af Limfjordens Østersbanker, eller til disses Forøgelse eller Formerelse. Dog maa Tidens Korthed, Vejrliget og andre undskyldende Omstændigheder ikke udelades af Betragtningen i saa Henseende. De have anskaffet Østersskraber fra Frederikshavn og ere tilbøjelige til ved Hjælp af disse at forsøge Fiskeriet paa større Dybder. Dog hvorvidt dette vil lykkes, forekommer mig noget tvivlsomt.

Ligesom jeg havde ugunstigt Vejrlig ved Bankernes Undersøgelse, saaledes indtraadte ved min Tilbagerejse andre ugunstige Forhold, der gjorde Rejsen noget langvarigere og bekosteligere, end den ellers vilde have været. Jeg sigter herved til Dampskibet »Cimbria«s Udeblivelse og Dampskibet »Iri«s Standsning i Aalborg som Følge af Epidemien, hvilke Omstændigheder nødede mig til, fra Aalborg at tage Vejen over Aarhus.

Hoslagt en Fortegnelse over de med Rejsen forbundne Udgifter.

Kjøbenhavn, 9de August 1853.

Allerærbødigst
Henrik Krøyer.

I Jyllandspostens Nr. 155, Aar 1873, indeholdes forskellige Oplysninger af Betydning angaaende de tidligere Aars Østersfiskeri i Limfjorden, af D'Hrr. Østersforpagtere Steenberg, J. C. Jørgensen, M. N. Schibbye og Kløvborg. Jeg vil her citere en Del af denne Artikel, skønt den indeholder flere Unøjagtigheder.

»Vi erkende det vanskelige i at give en Fremstilling af Forhold, som kun en mindre Del af det Publikum, hvem det kan antages, at dette kommer for Øje, kan have tilstrækkelig lokal Kendskab til, da hertil fordres Kendskab til de tidligere Limfjordsforhold, navnlig hvad Fiskeriet angaar, og vi tro derfor, at det ikke vil være af Vejen først at erindre om, hvorledes disse Forhold vare for omtrent en Menneskealden siden. Indtil 1825 var Vandet i det hele vestlige Limfjordsbækken fersk, og Fiskebestanden bestod da af de almindelige Ferskvandsfisk, som findes i vore ferske Søer; men efter at Gennembruddet var sket ved Agger i 1825, hvorved Vesterhavet gjorde Fjorden fuldstændig salt, uddøde alle tidligere Fisk i Fjorden, saa at Fjordbredderne laa oversvømmede af døde Ferskvandsfisk i Hundreder af Læs. Efterhaanden indfandt sig nu andre Fiskearter, hovedsagelig Rødspætter og en mindre Torskeart. Østers sporedes først i Aarene fyrretyve, da man af Fiskere i den vestre Del af Fjorden hørte omtale, at de af og til fik en Art Skjælfisk — saaledes benævnedes de disse — i deres Fiskeredskaber; men de bragte ikke disse frem eller lagde sig efter at fiske dem, da de dengang ikke kendte deres Værd. Først i Aaret 1850 blev undertegnede Steenbergs Fader, nu afdøde Agent Steenberg i Nykjøbing, opmærksom paa Sagen derved, at en Fisker bragte nogle Stykker Østers ind til Nykjøbing, og efter at han havde faaet Oplysning om, hvor disse vare fiskede, foranledigede han Stedet nøjere undersøgt. Han fik da tilvejebragt en lille Fustage fuld, hvilken han tilsendte en personlig

Bekendt af sig i Kjøbenhavn som stod i nærmere Forhold til den daværende Regering tilligemed Underretning om, hvorledes de var fundne. Disse Østers fandtes paa Nordsiden af Salling i Salling Sund saa nær ved Land, at de med klart Vand kunde ses fra en Baad og optages med en Rive. De laa enkeltvis strøede omkring, ikke i Banker, og efter Foranledning lod han Fjorden nærmere undersøge og fandt da ogsaa Østers paa andre Steder, navnlig i Harre Vig noget længere mod Vest, ligeledes enkeltvis som Strøsters, men intet Steds i Banker.

Regeringen tog sig nu af Sagen, forbød Østersfiskeri i Fjorden og bortforpagtede i 1851 underhaanden nævnte Fiskeri paa 3 Aar for hele Fjorden til Agent Steenberg i Nykjøbing, Kammeraad Lykke i Thisted og Justitsraad Claudi i Lemvig for en aarlig Afgift af 300 Rd. Denne Forpagtning blev ved dens Udløb atter fornyet paa 3 Aar til de samme Mænd, hvorefter Agent Steenberg alene overtog det for 4 Aar indtil 1861. Da blev Forpagtningsavktion afholdt for et Tidsrum af 10 Aar og Fjorden i den Anledning inddelt i 5 Afdelinger, nemlig: Øst fra indtil Løgstør (1ste Afdeling), den store Livø Bredding (2den Afdeling), Strækningen gennem Salling Sund ned til Struer (3die Afdeling), Thisted Bredning tilligemed Strækningen Vest om Mors til Ottesund (4de Afdeling) og Nissum Bredning fra Ottesund Vest paa til Agger Kanal (5te Afdeling). Af disse Strækninger forpagtede undertegnede Steenbergs Fader 2den og 3die Afdeling og undertegnede Kløvborg, Jørgensen og Schibby 4de og 5te Afdeling.

I de første 10 Aar fra 1851 til 1861, medens Steenberg til Dels alene havde Fiskeriet, var Fjorden bleven saa vel undersøgt, at man meget godt vidste, hvor der da fandtes Østers og hvor ikke, og dette sidste var ved Tidens Udløb da fornemlig Tilfældet i 3die og 5te Afdeling og paa forskellige Steder, hist og her. I den allersidste Tid fremkom der Østers i Nærheden af Fuur, medens der i den nordlige Del af Livø Bredning og i saa godt som hele 4de Afdeling ikke fandtes Østers dengang. Uagtet Østersfiskeriet, da Forpagtningsavktionen afholdtes i 1861, var kendt og havde været drevet i Fjorden i 10 Aar forud, og uagtet Forpagtningen da ikke længere skete underhaanden, men ved offentlig Avktion, var Fiskeriets Betydning dog saa lidt paaagtet blandt de Omboende, at hele Fiskeriet for de nævnte 4 Afdelinger blev udbudt for en Sum af ca. 900 Rd. aarlig, hvilket blev anset for at være nok, saaledes som Sagen forelaa, naar man ikke vilde givet Noget for det fremtidig Uvisse. De første Aars Udbytte viste ogsaa, at Sagen da var uden videre pekuniær Vigtighed, thi Fortjenesten var den Gang ikke større, end at vi kunde drive Forretningen uden Misundelse. Ministeriet erkendte selv, at Fiskeriet den Gang ikke havde nogen videre Betydning; men det havde en rigtig Fornemmelse af, at det mulig kunde fremhjælpes til en hurtigere og større Udbredelse ved at knytte Forpagterens Interesse dertil, hvilket Ministeriet opnaaede ved i Konditionerne ikke at paalægge Forpagterne som Pligt at udføre visse Foranstaltninger, men at tilbyde dem en bestemt Fordel ved Forpagtningens Udløb, naar de frivillig vilde gøre det. Som Foranstaltninger, Ministeriet ansaa som hensigtsmæssige, nævnte det eksempelvis Anlæg af Østersparker og kunstige Østersbanker, men tilføjede i Almindelighed »eller andre til Fiskeriets Fremme tjenlige Foranstaltninger«. Det paalagde derimod Forpagterne, at saafremt disse gik ind paa at udføre saadanne Foranstaltninger de da aarlig skulde gøre Indberetning til Ministeriet om, hvad der i saa Henseende var foretaget, og

endelig gaves i Konditionerne følgende Tilsagn til dem: »Saafremt Forpagterne ved Forpagtningstidens Udløb godtgør at have foretaget Anlæg af Østersparker, kunstige Østersbanker eller andre Foranstaltninger til Fiskeriets Fremme, som kunne antages at have bidraget til, at der opnaas en højere Afgift for næste Forpagtningstid, er han berettiget til Halvdelen af, hvad Udgiften kommer til at beløbe mere end den han selv har givet, enten udbetalt kontant eller likvideret i Afgiften, saafremt han selv bliver Forpagter.«

Hvorfra Østersen oprindeligt er kommen, er det aldeles umuligt for Nogen bestemt at paavise, men at den først kan være kommen efter 1825, er en given Sag; og vil man ikke lægge nogen Vægt paa den Kendsgerning, at en privat Mand i Trediverne efter Foranledning af daværende Amtmand Faye lod en Del Østers komme hertil, som bleve udlagte i Nissum Bredning i Nærheden af nævnte Mands Bopæl, saa er der næppe nogen anden rimelig Grund til dens Fremkomst end den, at der er ført Yngel fra Nordsøen igennem Agger Kanal ind i Fjorden. At Østersen selv er ubevægelig behøves ikke at siges; men enhver kan derfor sige sig selv, at dens Fremkomst og Udbredelse maa skyldes en Strømning i Vandet, som bringer Ynglen frem, indtil den finder et Sted, hvor den kan fæste sig, og som indeholder Betingelser for dens videre Udvikling. At Østersen ikke behøver mange Aar for at vokse, synes at være en Kendsgerning; men det synes ogsaa at være en Kendsgerning, at den behøver mange Aar for at udbrede sig over et stort Vand, hvorigennem Strømmen hovedsagelig føres i en bestemt Retning. Der fandtes i Aaret 1850 fuldt udviklede Østers paa Sallingsiden i Salling-sund, og nogle Aar forinden havde man, som alt tidligere bemærket, erfaret af Fiskere, at der var Østers i Nissum Bredning, hvor der ogsaa i 1851, i de første Forpagters Tid, fandtes af en saa usædvanlig Størrelse, at dersom man kan slutte fra Størrelsen til Alderen, maa disse have været meget ældre end de, der sædvanlig gaa i Handelen. Vi tro saaledes med fuld Føje at kunne antage, at Østersyngelen er kommen ind i Fjorden og har begyndt at udvikle sig der mindst 10—15 Aar førend den første Forpagtningstid begyndte, altsaa 20—25 Aar før vor Forpagtningstid.« —

Forpagternes Anskuelser om, at Østersen nødvendigvis maa være længe om at udbrede sig fra Vest til Øst i Limfjorden, deler jeg ikke; er først Østersen kommen ind i Nissum Bredning, vil den sikkert som Sværmyngel meget hurtigt udbrede sig over hele Fjorden, saalangt som Østersen overhovedet kan leve, nemlig til noget øst for Løgstør. Jeg omtaler denne mærkelige Tro paa Østersens langsomme Udbredning, fordi den har spillet saa stor Rolle i Limfjordsfiskeriets Historie. Derimod maa jeg selvfølgelig give Forpagterne Ret i, at det først er efter Thyborøn—Kanalens Gennembrud i 1825, at det blev muligt for Østersen at leve i Limfjorden; thi nu blev Limfjorden med et Slag Danmarks salteste Fjord — den eneste, der er salt nok til, at Østers kan leve og forplante sig deri.

Collin skriver: »Som bekendt kunde den Del af Limfjorden, der ligger Vest for Løgstør, indtil 1825 siges at bestaa væsenligt af et Komplex af større og mindre indbyrdes forbundne Ferskvandssøer, der havde deres fælles Udløb i Kattegattet.«

Man ser af Krøyers Beretninger, at Østers omtrent straks, de opdagedes, forekom fra Fjordens vestlige Egne og over hele det Areal, hvor de nu fiskes (se

Kortet). Om de faa, der nu findes øst for Løgstør, havde noget tilsvarende den Gang, vides ikke og er uden Betydning. Interessante ere Krøyers Udtalelser om, at Yngelen var saa talrig til Stede i Limfjorden, langt talrigere end paa Bankerne i Kattgat; dette stemmer ganske med mine langt senere Iagttagelser over de nuværende Forhold.

I 1853 indberette Forpagterne Steenberg, Lykke og Claudi, at Østers ere fundne helt ned i Hvalpsund, ved Rottholmene, Livø Tap o. s. v., altsaa i store Dele af Livø Bredning. Man synes at have været længe om at finde Bankerne og længe om at lære at bruge dem paa en kraftig Maade; thi endnu i 1856 indberette Forpagterne, at da Isen forhindrer Fiskeri om Vinteren, og »det kun kan drives i stille og klart Vejr«, have de kun faa Fiskedage om Aaret. De brilede nemlig kun og mente, at almindelig Østersskrabning ikke kunde anvendes i Limfjorden paa Grund af for mange Sten paa Bunden. De udtalte, at »der kan følgelig ikke fiskes andre Østers end de, som ligge paa Grunden, eller saa nær Land, at de med klart Vejr kan ses.«

Det gik altsaa smaat med Fiskeriet i Limfjorden, uagtet Fjorden sikkert har haft en rig Bestand af Østers.

Ministeriet synes ikke at have gjort mere ved Sagen, efter at det havde faaet Krøyer til at undersøge Bankerne; og det er vistnok fra Udlandet, ved Professor Costes bekendte Forsøg paa kunstig Østersavl i Frankrig, at Impulsen kommer til at handle. Af foreliggende Akter fra 23de Nov. 1859 fremgaar det, at Ministeriet nu paa Grund af Krøyers Svaghed ikke mente at burde henvende sig mere til ham, og da Professor Zoologiæ Japetus Steenstrup paa det Tidspunkt netop var fraværende, henvendte man sig til Professor Physiologiæ Eschricht, der beredvilligt optog Spørgsmaalet, i 1860 rejste til Frankrig, senere til Limfjorden og afgav sine to forannævnte, interessante, trykte Beretninger. Det var en Følge af disse, at Limfjorden fra 1861—71 forpagtedes ud i 5 Afdelinger, med Eneret til at lave kunstige Østersparker i dem, og at Maalet paa Østers af Ministeriet blev sat ned til $2\frac{1}{2}$ Tomme, saaledes som det var paa de slesvigske og fladstrandske Banker. Forpagterne overholdt dog ikke disse $2\frac{1}{2}$ Tomme, men lod kun fiske til 3 eller endog $3\frac{1}{2}$ Tomme, og de drog heller ingen Fordel af Eneretten til at lave Parker.

Det har ikke været mig muligt at finde noget om, at Eschricht senere end 1862 har haft med denne Sag at gøre. Fiskeriet gik aabenbart, som det bedst kunde i de 10 følgende Aar. De store Tal paa opfiskede Østers i Slutningen af denne Periode tyde sikkert paa, at man nu ogsaa havde lært at skrabe.

Da Fiskeriet næste Gang skulde forpagtes ud, ca. 1870, henvendte Ministeriet sig til en ny Mand, Jonas Collin, om at være dets Sagkyndige; han var det til 1905. 1870 foreslog han, »at Maalet ved den forestaaende ny Forpagtning skulde sættes til 3" eller $3\frac{1}{2}$ "«; Kontrollør Andersen foreslog 3" i Diameter, og ved dette sidste blev det til 1893.

Paa Bilag I er givet en kort Oversigt over de statistiske Forhold vedrørende Bortforpagtningen af Østersfiskerierne i Limfjorden, saaledes som jeg har kunnet skaffe den tilveje.

Som det vil ses, forpagtedes Fiskerierne ud første Gang 1852—53 for c. 400 Rd. (Bilag I). Efter 1861—62 og til 1870—1871 for en noget højere Forpagnings-

afgift, 885 Rd. Hvormange Østers, der er fisket i dette første Tidsrum, ved jeg ikke; det har i Begyndelsen næppe været mange. I 1860 opgav Forpagterne til Eschricht at have fisket det Aar 150,000 Stk., men i $18\frac{6}{8}$ — $6\frac{8}{8}$ — $6\frac{8}{8}$ — $7\frac{1}{1}$ fiskedes dog henholdsvis 1,7 Mill., 3,9 Mill., 4,6 Mill. og 5,3 Mill. Efter $7\frac{1}{1}$ stiger Forpagningsafgiften fra 875 Rd. til 42,000 Rd. Det danske Fiskehandels-selskab fik nu Driften i sin Haand (Forretningsfører Kuhnert, Driftsbestyrer Paulsen). At Forpagningsafgiften steg saa stærkt, gav Anledning til lange Forhandlinger om Godtgørelse til de tidligere Forpagtere, der paastode at have forbedret Fiskeriet paa forskellig Maade og derfor efter deres Kontrakt mente at kunne gøre Fordring paa Halvdelen af den forøgede Forpagningsafgift. Se Bilag III § 10. Jeg skal ikke her komme nærmere ind paa denne Sag men henvise til Aktstykkerne. (Se Litteraturfortegnelsen »Aktstykker«).

Fiskehandels-selskabets Konditioner findes aftrykte som Bilag IV. Selskabet fiskede i de 5 Aar, det havde Forpagtningen, henholdsvis $7\frac{1}{2}$ — $7\frac{1}{2}$ — $7\frac{1}{3}$ — $5\frac{1}{2}$ og 6 Mill. Østers og har aabenbart gjort gode Forretninger. I 1876—77 fik Handelsbanken Forpagtningen paa 10 Aar, atter med Kuhnert og Paulsen som Forretnings-Ledere, men Afgiften steg nu til 240,000 Kr. pr. Aar til at begynde med. Udbyttet pr. Aar sank imidlertid fra $5\frac{1}{2}$ til $3\frac{1}{2}$ til $2\frac{1}{2}$ til $2\frac{1}{4}$ til $1\frac{1}{2}$ til 2 til $1\frac{3}{4}$ til $1\frac{1}{3}$ til under 1 Mill. i de 2 sidste Aar, og Forpagningsafgiften sank ned til c. 70,000 Kr. Et Blik paa Bilag I viser denne gradevise Nedgang fra 1873—74 til 1885—86 en Nedgang der aabenbart betegner, at man har fisket saa meget af den gamle, rige Bestand, at det kan mærkes*). Det vil sige, at Bestanden af store Østers blev udtyndet. Imidlertid blev den ikke udtyndet i den Grad, som Tabellens Tal synes at vise; thi i Handelsbankens Betingelser (Bilag V) findes en Paragraf (§ 3), hvori det bestemmes, »at de Banker, som ikke ere istand til at give et Udbytte af 1000 Stk. Fuldmaals Østers daglig med en med 4 Skrabere vel udrustet Baad ved gunstig Lejlighed, fredes under hele den vedkommende Fiskesæson.« Denne Bestemmelse, der synes at være bleven meget strængt overholdt, udelukkede efterhaanden Forpagterne fra at fiske paa meget store Strækninger, saa at de tilsidst ikke engang kunde fiske det Antal, for hvilket der ubetinget skulde betales, nemlig 150,000 Stk. Regeringen mente derfor at burde modarbejde denne Nedgang ved en midlertidig Fredning af Østersfiskeriet i Limfjorden fra Maj 1885 til September 1890. Denne Fredning gennemførtes dog kun, som det fremgaar af Bilag I, for de 4 sidste af disse 5 Aar. 1890—91 bortforpagtedes Fiskeriet igen til Tønning og Teilman-Friis for 5 Aar og senere til Tønning alene for andre 5 Aar (Betingelser se Bilag VI). I 1900—1901 fik Brinck, Jørgen E. Mar. Jensen, Halse, og G. H. Spellerberg Fiskeriet (se Bilag VII), og de have det endnu. I disse Aar efter Fredningstidens Slutning 1890 har Fiskeriet aldrig indbragt mere end omkring 1 Mill. Østers om Aaret; mest i 1905—06, nemlig 1,200,000. Man kan altsaa ikke sige, at man har set gode Følger af Fredningen; thi før den indførtes, fiskedes der en lille Million, og efter dens Ophør fiskedes en halv, dog nu jævnt stigende til 1,200,000 Stk. —

Hvad vi af de forløbne Aar lære, med Hensyn til ad kunstig Vej at forøge Bestanden i Limfjorden, er ikke meget. De i ældre Tid udførte Omplantninger af Fuldmaals-Østers til Forplantning frakender Ministeriets Konsulent J.

*) Maaske har ogsaa Naturforhold saasom Bundfrost i 1876—77 bidraget til Nedgangen.

Collin al positiv Værdi og vist med Rette. Det var Eschricht, der i 1860 havde foreslaaet noget saadant, og det var ogsaa ham, der foranledigede Fjorden forpagtet bort i Afdelinger med Eneret for Forpagterne til at indrette Østersparker. At dette faldt saa daarligt ud og gav Anledning til en Erstatnings-Sag, er ikke Eschricht's Skyld; der ligger et sundt Princip til Grund for Deling af Fjorden i mange smaa Afdelinger. Herom senere.

Siden 1890 blev der af Tønning, vistnok under Ledelse af Collin, i hvert Fald under hans Tilsyn, udført forskellige Forsøg ved Oddesund og Nykjøbing paa Mors paa at frembringe Østersyngel i lukkede Bassiner; men disse Forsøg have været uden Resultater. Jeg anser dem for i Princippet forfejlede.

Trods de tilsyneladende ringe Følger af Fredningen i de ovennævnte 4 Aar har man dog aabenbart været heldigere med Bestandens Bevarelse end med dens Forøgelse. Man har kun ikke høstet Udbyttet. Man synes i det hele at have tænkt mere i de senere Aar paa Bevarelsen end paa Forøgelsen, og var aabenbart meget bange for, at Bestanden helt skulde ødelægges. De slesvigske Bankers sørgelige Skæbne i Vesterhavet bidrog maaske deres hertil.

Der er jo heller ingen Tvivl om, at man ved stærk Opfiskning kan udrydde omtrent hele Bestanden i visse Farvande, dette er f. Eks. efter, hvad der er mig meddelt fra Holland, sket med Zeudersøen; dog den egner sig med sin jævne Sandbund til Skrabning næsten overalt; noget ganske andet er det med Limfjorden, dens paa mange Steder meget ujævne Sten- og Klippebund (Cement-Klippe) skal nok forhindre en fuldstændig Opskrabning af Østersen. Her maatte i hvert Fald et kombineret Skrabe- og Dykkersystem iværksættes, for at opnaa Fiskeriets totale Ruin. En Dykker kan nemlig optage Østersen paa saadanne ujævne Steder, hvor Skrabning ikke kan gøre det.

Blandt de Foranstaltninger fra ældre Tid, der have virket kraftigst til Bestandens Bevarelse, maa sikkert nævnes Maalet paa Østers, 3 à 3½ Tommer i Diameter i Forbindelse med den Bestemmelse, at en Baad med 4 Skrabere under gunstige Forhold skulde kunne fiske mindst 1000 Fuldmaals Østers pr. Dag, for at Skrabningen overhovedet maatte fortsættes paa vedkommende Banke.

Fredningen i Sommermaanederne, da Østersen yngler og er mindre vel-smagende, har sikkert ogsaa haft sin Betydning i saa Henseende. Bestemmelserne om, at alle Korsfisk der opskræbes, skulde dræbes, før de kastes overbord, have næppe haft større Betydning. I de senere Aar har Princippet om Afgift for hver enkelt fanget Østers sikkert bidraget til en altfor skaansom Behandling af Bestanden. Det er denne Afgifts Forøgelse fra c. 3 til over 6 Øre pr. Stk., der har bragt Forpagtnings-Afgiften efter 1890 op til omtrent det dobbelte af, hvad den var før 1900; thi Antallet af fangede Østers er før og efter 1900 omtrent det samme. (Se Bilag I). Om den siden 1900 indførte Opdykning af Østers egentlig skader Bestanden mindre end hensynsfuld Skrabning, skal jeg lade være usagt; ved Skrabning kunne Bankerne renses, det blive de ikke ved Dykning.

Bilag. I. Østersfiskeriets Udbytte i Limfjorden 1852—1906.

Aar.	Forpagtere.	Afgift.	Antal Østers fisket.
1852—53	Steenberg, Claudi og Lykke.	400 Rd.	c. 30,000
1853—54			
1854—55			
1855—56	De samme Forpagtere.	325 Rd.	c. 86,000
1856—57			
1857—58			
1858—59	Steenberg alene.	322 Rd.	
1859—60			
1860—61			c. 150,000 Stk.
1861—62	1. Afd.: Brix.	885 Rd.	
1862—63	2. og 3. Afd.: Steenberg (senere hans Enke og Sønner).		
1863—64			
1864—65	4. og 5. Afd.: C. Hansen, Mathrar Møller, Jørgensen, Kløvborg og Schibby (de 2 første udgik dog snart af Interessentskabet).		1,147,350 Stk.
1865—66			1,207,150 —
1866—67			1,727,100 —
1867—68			3,868,500 —
1868—69			4,620,967 —
1869—70			5,343,248 —
1870—71			7,519,030 —
1871—72	Dansk Fiskehandelselskab. (Paulsen, Kuhnert).	42,000 Rd.	7,511,825 —
1872—73			7,364,765 —
1873—74			5,551,155 —
1874—75			5,933,130 —
1875—76			5,521,915 —
1876—77	Handelsbanken. (Paulsen, Kuhnert.)	240,000 Kr.	3,555,735 —
1877—78		240,000 —	2,628,025 —
1878—79		240,000 —	2,875,130 —
1879—80		110,000 —	1,479,295 —
1880—81		70,000 —	2,075,990 —
1881—82		111,747 —	1,759,810 —
1882—83		96,470 —	1,319,465 —
1883—84		84,000 —	946,865 —
1884—85			(921,825) —
1885—86			
1886—87	Fredning.	Tolden kom.	
1887—88			
1888—89			
1889—90			
1890—91	Tønning og Teilman-Friis.	17,599 Kr. 44 Øre	586,648 —
1891—92		34,855 — 67 —	774,570 —
1892—93		29,298 — 60 —	871,944 —
1893—94		26,632 — 48 —	765,299 —
1894—95		32,264 — 30 —	890,572 —
1895—96	Tønning.	32,679 — 45 —	1,007,178 —
1896—97		33,845 — 70 —	1,053,828 —
1897—98		36,614 — 12 —	1,164,565 —
1898—99		34,709 — 78 —	1,088,391 —
1899—1900		32,349 — 2 —	993,968 —
1900—01	Brinck, Jørgen E. Mar. Jensen, Halse og G. H. Spellerberg.	62,591 — 91 —	1,009,547 —
1901—02		70,256 — 60 —	1,133,171 —
1902—03		63,540 — 33 —	1,024,844 —
1903—04		67,702 — 8 —	1,091,969 —
1904—05		66,257 — 74 —	1,068,673 —
1905—06		72,504 — 22 —	1,238,846 —

Som Eksempel paa de ældre Kontrakter aftrykkes her

Bilag II. Kontrakt for $\frac{1}{9}$ 1855— $\frac{1}{9}$ 1858.

I Henhold til Domænedirektoratets Skrivelse af 13de Januar har undertegnede Kammerherre, Amtmand, Baron Rosenkrantz i Thisted paa Statskassens Vegne oprettet følgende Forpagtningskontrakt med Agent B. Steenberg i Nykjøbing, Kammerraad C. B. Claudi i Lemvig og Prokurator C. Lykke i Thisted, angaaende Forpagtning paa 3 Aar til 1ste September 1858 af Østersfiskeriet i Limfjorden.

1. Østersfiskeriet i Limfjorden overdrages Forpagterne i det anførte Tidsrum med udelukkende Ret, dog med de i efterfølgende §§ 4 og 6 indeholdte Indskrænkninger.

2. De af Forpagterne forsendte Østers ledsages for Toldopsynets Skyld med Forpagternes Bevis for, at de ere indenlandske. Passersedler for saadanne Østers udstedes fra vedkommende Toldsteder paa ustemplet Papir og uden Betaling.

3. For den aarlige Forpagtningsafgift 325 Rd., som erlægges hvert Aars 1ste Maj og indbetales paa den kgl. Amtstue i Thisted, første Gang den 1ste Mai 1856, samt for disse Conditioners Opfyldelse i enhver Henseende, stille Forpagterne antagelig og betryggende Sikkerhed, dog bemærkes, at der i denne Afgift for det første Forpagtningsaar til 1ste September 1856 tilkommer Forpagterne et i Forhold til de 8 Maaneder af Aaret, hvori Fiskeriet maa udøves, beregnet Afslag, for den Tid, der er hengaaet fra 1ste September d. A. og indtil Approbationen af det gjorte Bud den 3die d. M. Erlægges Afgiften ikke til rette Forfaldstid, er Forpagtningen derved uden Lovmaal og Dom forbrudt, og Statskassen berettiget til strax at udbyde Østersfiskeriet til ny Bortforpagtning, hvorfor de fratrædende Forpagtere ere pligtige skadesløst at erstatte Statskassen alle af Kontraktens Misligholdelse flydende Tab og Opofrelser, uden at kunne gøre Fordring paa Andel i den højere Afgift, som ved saadan ny Bortforpagtning muligen maatte opnaas.

4. Forpagterne forpligtes til at undlade al Østersfangst i Mai, Juni, Juli og August Maaneder, og ikke ved overdrevent Fiskeri i den øvrige Tid af Aaret at ødelægge Østersfiskeriet.

Derhos paalægges dem at frede Yngelen, hvortil henregnes alle Østers af mindre Størrelse end 3 Tommer i Gjennemsnitsbredde. Slige Østers maa derfor ikke fiske og ville overalt af Toldvæsenet kunne anholdes som konfiskabelt Gods.

Til Sikkerhed for, at Forpagterne overholde disse Bestemmelser, forbeholdes Domænedirektoratet Ret til i hvert Aars Forsommer at lade Østersbankerne undersøge ved en dertil antagen, sagkyndig Mand, og hvis det efter Udfaldet af denne Undersøgelse af Domænedirektoratet skjønnes og antages, at Bankerne ere utilbørligt behandlede af Forpagterne, er Statskassen berettiget til uden at nogen Indsigelse fra Forpagternes Side herimod kan komme i Betragtning at opsigte Forpagtningen med en Maanedes Varsel til Ophævelse den næstpaafølgende 1ste September.

5. Forpagterne forpligtes til i Løbet af hvert Aars Mai Maaned til Domænedirektoratet at indsende en udførlig Beretning om Tilstanden af Østersbankerne, de muligt ved disse foregaaede Forandringer, hvad der maatte være foretaget til Forbedring eller Formering af Bankerne, paa hvilke Banker, der er fisket, Fangstens omtrentlige Beløb, samt hvilke Planer, De have for Fiskeriet og til Bankernes Forbedring for næste Forpagtningsaar.

6. Forpagterne maa ikke benytte Østersfiskeriet paa saadan Maade, at de derved lægge Hindringer for andet berettiget Fiskeri i Limfjorden. Og ere alle Trætter, som i denne Anledning kunne opstaa, Statskassen uvedkommende.

7. Forpagterne ere uberettigede til at overdrage enten det hele eller nogen Del af det dem forpagtede Østersfiskeri til nogen anden, eller til at lade Andre som Medlemmer af Interessentskabet deltage i samme.

Skulde nogen anden end Forpagterne eller deres antagne Folk befatte sig med Østersfiskeri i Limfjorden, da ere Forpagterne forpligtede til derom at gøre Anmeldelse hos vedkommende Retsbetjent, for at de Skyldige kunne blive dragne til Ansvar og Straf efter de om Østerstyveri ergangne eller herefter udkommende Lovbud.

8. Alle med Forpagtningskontraktens Udstedelse og Thinglæsning forbundne Omkostninger udredes af Forpagterne, strax efter at Regning over disse Omkostninger tilstilles dem.

9. I Tilfælde af Spørgsmaal denne Forpagtning betræffende, skal Thisted Købstad Forligelseskommission og Ret være rette Forum for Forpagterne og eventualiter deres Kautionist med det Varsel som gjælder i Jurisdiktionen; hvorfor de ere underkastede den i Forordningen 25de Januar 1828 foreskrevne hurtige Retsforfølgning.

Den i Domænedirektoratets Skrivelse bestemte Kaution stilles af Prokurator Lykke ved Depositum af 400 Rd. i kongelig 4 % rentebærende Obligationer Nr. 3830, 3831, 3832 og 3833, hver paa 100 Rd.

Saaledes afsluttet bekræftes med Underskrift.

I December 1855.

Joh. B. Steenberg. Lykke. C. B. Claudi.

Bilag III.

Conditioner,

hvorefter Østersfiskeriet i Liimfjordens 2den og 3die Afdeling Øst for Morsø mellem Løgstør og Ottesund stilles til Bortforpagtning ved Auction fra 1. September 1861 at regne.

§ 1.

Gjenstanden for Auctionen er Østersfiskeriet i Liimfjorden Øst for Morsø mellem Løgstør og Ottesund, hvilket Fiskeri opbydes til Bortforpagtning for et Tidsrum af 10 Aar fra 1. September 1861 at regne, altsaa til 1. September 1871, paa de i det Følgende nærmere angivne Vilkaar og i nedenstaaende 2 Afdelinger, som ved Auctionen opbydes hver for sig, nemlig:

1. Strækningen fra Løgstør mod Øst til Fæggesund Færgested mod Nord og Vest og Sallingsund mod Vest indtil en Linie mellem Færgestedet paa den nordre og Pinenkro paa den søndre Side af nysnævnte Sund, hvilken Afdeling altsaa omfatter Livø Bredning, Fuursund og den øvrige Fjordstrækning til Hjarbek og Skive, og
2. Strækningen fra den ovennævnte Linie i Sallingsund mod Sydvest indtil en Linie dragen fra Hesterodde paa Morsø langs den østlige Side af Jægingde mellem denne Ø og Tambohuset paa Thyholm og de 2 Færgesteder ved Ottesund, hvilken Afdeling altsaa omfatter en Deel af Sallingsund, Kaas Bredning og Venø Bugten.

§ 2.

Østersfiskeriet i enhver af de ovenfor beskrevne Afdelinger af Liimfjorden overdrages vedkommende Forpagter i de anførte Tidsrum af 10 paa hinanden følgende Aar med udelukkende Det, dog med Iagttagelse af de nedenfor under §§ 5 og 7 anførte Indskrænkninger. Det overlades derhos Forpagteren i den af ham

forpagtede Afdeling at anlægge kunstige Østersbanker og Østersparke, naar derved ikke lægges Hindringer ivejen for andet berettiget Fiskeri og dertil, forsaavidt Anlægget af Østersparke angaar, erhverves de vedkommende tilstødende Lodsejeres Tilladelse.

§ 3.

De af Forpagterne forsendte Østers ledsages for Toldvæsenets Skyld med Forpagternes Beviis for, at de ere indenlandske.

Passeerseddel for saadanne Østers udstedes fra vedkommende Toldsteder paa ustempelt Papir og uden Betaling.

§ 4.

For den aarlige Forpagtningsafgift, som erlægges hvert Aars 1. Maj, første Gang den 1. Maj 1862, samt for disse Conditioners Opfyldelse i enhver Henseende, stille Forpagterne, Enhver for sit Vedkommende, behørig Sikkerhed, enten ved antagelig Selvskyldnercaution eller ved Depositum, dette sidste idetmindste for Beløbet af eet Aars Afgift. Om den Sikkerhed der stilles, kan ansees for antagelig og betryggende, beroer paa den, der giver Møde ved Auctionen paa Statskassens Vegne, eller, forsaavidt Ingen maatte møde, paa nærmere Bestemmelse. Erlægges Afgiften ikke til rette Forfaldstider, er Forpagtningen derved uden Lovmaal og Dom forbrudt og Statskassen berettiget til strax at udbyde Østersfiskeriet m. v. for den paagældende Afdeling til ny Bortforpagtning, hvorhos den fratrædende Forpagter og hans Cautionist ere pligtige skadesløst at erstatte Statskassen alle af Contractens Misligholdelse flydende Tab og Opoffrelser, uden at kunne gjøre Fordring paa Andeel i den højere Afgift, som ved saadan ny Bortforpagtning muligen maatte opnaaes.

§ 5.

Forpagteren forpligtes til at undlade al Østersfangst i Maj, Juni, Juli og August Maaneder og til ikke ved overdrevent Fiskeri i den øvrige Tid af Aaret at ødelægge Østersfiskeriet. Det paalægges dem at frede Yngelen, hvortil henregnes alle Østers af mindre Størrelse en $2\frac{1}{2}$ Tommes Gjennemsnitsbredde. Slige smaa Østers maa derfor ikke fiskes til Salg og ville overalt, hvor de falholdes, af Toldvæsenet og den ved Liimfjordsfiskeriet ansatte Kontrol kunne anholdes som confiskabelt Gods. Dog er det en Selvfølge, at denne Indskrænkning bortfalder, forsaavidt som Østersyngel beviisligt flyttes fra et Sted i Liimfjorden til et andet og i den Hensigt tilbørligt conserveres.

Til Sikkerhed for, at Forpagterne opfylde disse Bestemmelser, forbeholder Finantsministeriet sig Ret til, i ethvert Aars Forsommer at lade Østersbankerne undersøge ved en dertil antagen sagkyndig Mand, og hvis det efter Udfaldet af denne Undersøgelse af Finantsministeriet skjønnes, at Bankerne ere utilbørligt behandlede af Forpagterne, er Statskassen berettiget til, uden at nogen Indsigelse fra Forpagterens Side herimod kan komme i Betragtning, at opsigte Forpagtningen for den eller de paagældende Afdelinger med 1 Maanedes Varsel til Ophævelse den næstpaafølgende 1. September.

Iøvrigt er det en Selvfølge, at Forpagterne i Et og Alt, hvad Østersfiskeriet angaar, ere undergivne den ved Liimfjordsfiskeriet ansatte Controls Tilsyn.

§ 6.

Forpagterne forpligtes til, enhver for sin Afdelings Vedkommende i Løbet af hvert Aars Maj Maaned til Finantsministeriet at indsende en udførlig Beretning om Tilstanden af Østersbankerne, de mulig med disse foregaaende Forandringer, hvad der maatte være foretaget til Forbedring eller Formering af Bankerne, og da navnlig, om der er anlagt kunstige Østersbanker eller Østersparke, om disses Drift og Tilstand, om der er indført Østers enten fra andre Steder i Ud- eller Indlandet eller fra andre Afdelinger af Fjorden, og Resultatet heraf, paa hvilke Banker der er fisket, Fangstens omtrentlige Beløb, samt hvilke Planer der haves for Fiskeriet og til Bankernes Forbedring for det næste Forpagtningsaar.

§ 7.

Forpagterne maa, som alt paapeget, ikke benytte Østersfiskeriet paa saadan Maade, at derved lægges Hindringer ivejen for andet berettiget Fiskeri, og ville de i saa Henseende være underkastede Controllens Tilsyn og Bestemmelser. Men iøvrigt ere alle Trætter, som i denne Anledning kunne opstaae, saa og Spørgsmaal om Forpagternes Berettigelse til Anlæg af kunstige Østersbanker og Østersparke, forsaavidt dertil udfordres de vedkommende Lodsejeres Samtykke, Statskassen uvedkommende.

§ 8.

Det paalægges Forpagterne, enhver for sin Afdeling, at drage Omsorg for, at hans Fiskere, naar de fiske Østers, medbringe de Korsfisk og andre for Østersavlens skadelige Sødyr, som de under Fiskeriet drage op fra Fjordbunden, samt ligeledes at paasee, at de tomme Skaller og Sneglehuse, som maatte tages op med Redskaberne, strax udcastes, da slige Skaller ere nødvendige for Østersynglen. Overtrædelse af disse Bestemmelser, som forøvrigt ere i Forpagternes egen Interesse, straffes med Bøder fra 1 til 10 Rd. efter Tiltale ved en Politiret, saafremt Vedkommende ikke i Mindelighed rette for sig.

§ 9.

Forpagterne ere uberettigede til at overdrage enten det Hele eller nogen Deel af det af dem hver især forpagtede Østersfiskeri til nogen Anden eller til at lade Andre deeltage i samme, medmindre dertil erhverves Finantsministeriets Samtykke.

Skulde nogen Anden end Forpagterne eller deres dertil antagne Folk befatte sig med Østersfiskeriet i Liimfjorden, i den paagældende Afdeling, ere Forpagterne forpligtede til, derom at gjøre Anmeldelse for vedkommende Retsbetjent, for at de Skyldige kunne blive dragne til Ansvar og Straf efter de om Østers-tyveri ergangne eller herefter udkommende Lovbud.

§ 10.

Saafremt Forpagterne ved Forpagtningstidens Udlob kunne godtgjøre, at have foretaget væsentlige Forandringer af Østersfiskeriet i de af dem forpagtede Afdelinger, hvad enten disse bestaae i Anlæg af Østersparke eller af kunstige Østersbanker, eller i andre til Fremme af Østersavlens og Fiskeriet tjenende hensigtsmæssige Foranstaltninger, som kunne antages at bidrage til, at der den følgende Forpagtningstid oгнаaes en forhøjet Afgift — tilsikkres der dem herved Halvdelen af det Beløb, hvormed Forpagtningsafgiften i den næste Forpagtningstid som Følge af slige Forbedringen overstiger den Afgift, der bliver at udrede efter nærværende Auction. Skulde Forpagterne selv atter blive Højtbydende, følger det af sig selv, at Halvdelen af denne Forøgelse i Afgiften vil komme dem selv tilgode.

§ 11.

Alle med Bortforpagtningens og sammes Bekjendtgjørelse saavelsom med Forpagtningscontractens Udstedelse og Thinglæsning forbundne Omkostninger udredes af den vedkommende Forpagter strax efter at Regning over disse Omkostninger er ham tilstillet, saaledes at Omkostningerne, forsaavidt de ere fælles for begge Afdelinger, blive at udrede af enhver Forpagter pro quota efter hans Afgifts Størrelse og iøvrigt afholdes af Enhver især for hans Vedkommende.

§ 12.

I Tilfælde af Søgemaal denne Forpagtning betreffende skal Forligscommissionen for den Forligskreds, hvori Forpagtningsauctionen afholdes og Sammes Ret være rette forum for Forpagterne og eventualiter deres Cautionister, med det Varsel som gjælder for Jurisdictionen, hvorhos de ere underkastede den ved Frd. 25. Jan. 1828 hjemlede hurtige Retsforfølgning.

§ 13.

Saafremt antageligt Bud opnaaes, vil Approbation strax kunne ventes meddelt, hvorimod Antagelsen eller Forkastelsen af de højeste Bud i modsat Fald beroer paa Finantsministeriet, hvis Resolution vil blive meddelt igjennem Auctions-directeuren inden Forløbet af 4 Uger fra Auctionens Dato, i hvilken Tid de Højstbydende hver for sin Afdeling ere pligtige at vedstaae deres Bud. Ligeledes ere de Højstbydende ved Auctionen pligtige til, saafremt en ny Auction enten for begge Afdelinger eller for en af disse skulde blive afholdt, under denne at vedstaae deres Bud ved første Auction, dog at anden Auction afholdes inden Forløbet af 6 Uger fra første Auction at regne.

Bilag IV.

Conditioner,

hvorefter Østersfiskeriet i Limfjorden, Vest for Løgstør, ved offentlig Auction, som afholdes i Thisted Torsdagen den 4de Mai 1871 Middag Kl. 12, stilles til Bortforpagtning alternativt paa 5 eller 10 Aar, indtil 1ste Mai 1876 eller 1ste Mai 1881, saaledes at Forpagtningen tiltrædes den 1ste September 1871, og at Tidsrummet fra denne Dag og indtil 1ste Mai 1872 regnes lige med et Forpagtningsaar.

§ 1.

Limfjorden, Vest for Løgstør, er med Hensyn til Østersfiskeriet delt i to Afdelinger, nemlig:

1. Første Afdeling, som bestaar af Strækningen Øst for Morsø mellem Løgstør og Jegindø, samt de to Færgesteder ved Ottesund, hvilken Afdeling mod Nordvest og Vest begrænses af Fæggesund Færgested, af en Linie dragen fra Hesterodde paa Morsø til Nordspidsen af Jegindø og fra Færgestedet paa den vestlige Side af denne Ø til Tambohuset paa Thyholm, samt af en Linie mellem de to Færgesteder ved Ottesund.
2. Anden Afdeling, som omfatter Thisted Bredning og de øvrige Vande Vest for Morsø og Nord for Thyholm, samt Nissum Bredning med tilhørende Indvige, hvilken Afdeling mod Øst begrænses af Fæggesund Færgested, samt de ovenfor angivne Linier, dragne fra Hesterodde paa Morsø til Nordspidsen af Jegindø, fra Færgestedet paa den vestlige Side af denne Ø til Tambohuset paa Thyholm, samt mellem de to Færgesteder Ottesund;

Alt saaledes som det nærmere findes angivet paa et Kort, som vil blive forevist ved Auctionen.

Østersfiskeriet i den ovennævnte Del af Limfjorden vil ved Auctionen blive opbudt under følgende Alternativer:

- a) Fiskeriet i første Afdeling for et Tidsrum af 5 Aar indtil 1ste Mai 1876;
- b) Fiskeriet i anden Afdeling ligeledes for 5 Aar indtil 1ste Mai 1876;
- c) Fiskeriet i begge Afdelinger for det samme Tidsrum;
- d) Fiskeriet i første Afdeling for et Tidsrum af 10 Aar indtil 1ste Mai 1881;
- e) Fiskeriet i anden Afdeling for det samme Tidsrum indtil 1ste Mai 1881; og
- f) Fiskeriet i begge Afdelinger for det samme Tidsrum.

§ 2.

Østersfiskeriet i den vedkommende Afdeling, eller eventuelt i begge Afdelinger i Limfjorden, overdrages Forpagteren i det paagjældende Tidsrum med udelukkende Ret, dog med lagttagelse af de nedenfor under §§ 4 og 5 anførte Indskrænkninger.

§ 3.

De af Forpagteren forsendte Østers ledsages for Toldvæsenets Skyld med Forpagterens Erklæring om at de ere indenlandske. Passerseddel for saadanne Østers udstedes fra vedkommende Toldsteder paa ustemplet Papir og uden Betaling.

§ 4.

Forpagteren forpligtes til at undlade al Østersfangst i Maanederne Mai, Juni, Juli og August og til i den øvrige Del af Aaret at benytte Fiskeriet med Maadehold, saaledes at der ikke skræbes mere paa Bankerne end disse kunne taale.

Det paalægges ham at frede Yngelen og alle Østers, der ere mindre end 3 Tommers Gennemsnitsbrede, saaledes at disse strax udcastes paa Bankerne. Saadanne smaa Østers maa derfor ikke fiskes, og ville overalt hvor de forefindes enten paa Land eller i Fiskernes Baade, naar det ikke er under selve Skrabningen, kunne anholdes som konfiskabelt Gods af Toldvæsenet og Kontrollen med Østersfiskeriet.

Det gøres Forpagteren til Pligt at drage Omsorg for, at Bunden paa Bankerne saavidt muligt befris for Tang og anden Urenlighed og forbedres ved Udlægning af Østersskaller og lignende Foranstaltninger efter nærmere Anvisning af Kontrollen med Østersfiskeriet, ligesom han endvidere vil være forpligtet til under Kontrollens Tilsyn paa de af denne angivne Steder aarlig at udlægge 150,000 — eller saafremt Fiskeriet bortforpagtes i 2 Afdelinger 75,000 — Stykker Fuldmaals Østers, hvilket Antal dog under særlig uheldige Omstændigheder for Fiskeriet kan paa Andragende derom forventes nedsat.

§ 5.

Det paalægges Forpagteren at drage Omsorg for, at hans Fiskere, naar de fiske Østers, medbringe til Land de Korsfisk, som de under Fiskeriet drage op fra Fjordbunden, samt ligeledes at paase, at de tomme Skaller og Sneglehuse, som maatte tages op med Redskaberne, strax udcastes. Overtrædelsen af disse Bestemmelser straffes med Bøder fra 1 til 10 Rd. efter Tiltale ved en Politiret, saafremt Vedkommende ikke i Mindelighed retter for sig.

§ 6.

Til Sikkerhed for at Forpagteren opfylder de i foranstaaende §§ angivne Bestemmelser forbeholder Finantsministeriet sig Ret til, saa ofte som det maatte findes hensigtsmæssigt, at lade Østersbankerne undersøge ved en eller flere dertil antagne sagkyndige Mænd, der faa fri Adgang overalt, og hvem der da af Forpagteren og hans Folk vil være at meddele alle de Oplysninger om Fiskeriet, som de maatte forlange. Saafremt det efter Udfaldet af en saadan Undersøgelse af Finantsministeriet skønnes, at Bankerne ere utilbørligt behandlede af Forpagteren, eller at denne ikke har overholdt Bestemmelserne i foranstaaende § 4, er Statskassen berettiget til, uden at nogen Indsigelse fra Forpagterens Side herimod kan komme i Betragtning, at opsigte Forpagtningen med 1 Maanedes Varsel til Ophævelse den paafølgende 1ste Mai. Derhos er Forpagteren i Et og Alt, hvad Østersfiskeriet angaar, undergivet Tilsyn af Kontrollen med Østersfiskeriet i Fjorden, der ligeledes har fri Adgang overalt, og er berettiget til at erholde alle de Oplysninger, som den forlanger.

§ 7.

Det gøres Forpagterne til Pligt, i Løbet af hvert Aars Mai Maaned til Finantsministeriet at indsende en udførlig Beretning om Østersbankernes Tilstand, de muligt med Bankerne foregaaede Forandringer, hvad der maatte være foretaget til deres Forbedring eller til Anlæg af nye Banker, paa hvilke Banker der er fisket, med Angivelse af Fangstens omtrentlige Beløb paa hver enkelt Banke, samt hvilke Planer der haves for Fiskeriet og til Bankernes Forbedring i det næste Forpagtningsaar, ledsaget af et nærmere motiveret Forslag om, paa hvilke Steder Østers i det paagjældende Aar blive at udlægge.

§ 8.

Forpagteren maa ikke benytte Østersfiskeriet paa saadan Maade, at derved lægges Hindringer ivejen for andet berettiget Fiskeri; og vil han i saa Henseende være underkastet Tilsyn af Kontrollen med det almindelige Fiskeri. Men iøvrigt ere alle Trætter, som i denne Anledning kunne opstaa, Finantsministeriet uvedkommende.

§ 9.

Forpagteren er uberettiget til at overdrage enten det hele eller nogen Del af det af ham forpagtede Østersfiskeri til nogen anden, eller til at lade andre deltage i samme, med mindre dertil erhverves Finantsministeriets Samtykke.

Skulde nogen anden end Forpagteren eller hans dertil antagne Folk befatte sig med Østersfiskeri i den paagældende Del af Limfjorden, da er Forpagteren forpligtet til derom at gøre Anmeldelse for vedkommende Retsbetjent og træffe Anstalt til, at de Skyldige kunne blive dragne til Ansvar efter de om Østerstyveri gjældende eller herefter udkommende Lovbestemmelser.

§ 10.

Den aarlige Forpagtningsafgift erlægges til hvert Aars 1ste Mai, første Gang den 1ste Mai 1872 for Tiden fra 1ste September 1871, da Forpagtningen tager sin Begyndelse, til 1ste Mai næste Aar, hvilket Tidsrum regnes lige med 1 Forpagtningsaar. Erlægges Afgiften ikke til rette Forfaldstid, er Forpagtningen derved uden Lovmaal og Dom forbrudt, og Statskassen berettiget til strax at udbyde Østersfiskeriet til en ny Bortforpagtning, hvorhos den fratrædende Forpagter og hans Cautionist — om personlig Caution er stillet — saavel i det her anførte Tilfælde, som naar Opsigelse efter foranstaaende § 6 maatte finde Sted, ere pligtige til skadesløst at erstatte Statskassen alle af Contraktens Misligholdelse flydende Tab og Udgifter, uden at kunne gjøre Fordring paa Andel i den højere Afgift, som ved en saadan ny Bortforpagtning muligen maatte opnaas.

§ 11.

Om det eller de ved Auctionen gjorde Bud approberes, beror paa Finantsministeriet, som forbeholder sig Valget mellem Højstbydende og Næsthøjstbydende efter de forskjellige Opraab, og hvis Bestemmelse herom vil blive afgiven inden Forløbet af 4 Uger fra 1ste Auction at regne. Skulde Ministeriet imidlertid bestemme sig til at lade en anden Auction afholde, ere de nævnte Bydende ved 1ste Auction pligtige til at vedstaa deres Bud ved 2den Auction, naar denne afholdes inden Forløbet af 6 Uger fra 1ste Auction at regne.

§ 12.

For den aarlige Afgift og Conditionernes Opfyldelse i det Hele stiller saavel den Højstbydende som den Næsthøjstbydende behørig Sikkerhed, enten ved antagelig Selvskyldnercaution eller ved Depositum, dette sidste i det mindste for Beløbet af 1 Aars Afgift. Om den Sikkerhed, der tilbydes, kan anses for antagelig, afgøres af den, der giver Møde ved Auctionen paa Statskassens Vegne.

§ 13.

Alle ved Auctionen eller Auctionerne og disses Bekjendtgjørelse, ved Forpagtningscontraktens Udstedelse og Thinglæsning m. v. forbundne Udgifter udredes af Forpagteren strax efter at Regning over disse Udgifter er ham tilstillet. Saa fremt Fiskeriet forpagtes bort i to Afdelinger, vil den Del af disse Omkostninger, der er fælles, blive at dele mellem Forpagterne i Forhold til den aarlige Forpagtningsafgift.

§ 14.

I Tilfælde af Søgmaal, denne Forpagtning vedrørende, skal Forligscommissionen for den Kreds, hvori Forpagtningsauctionen afholdes, og sammes Ret være

rette Forum for Forpagteren og eventualiter hans Cautionist, med det Varsel, som gjælder for Jurisdictionen, hvorhos de ere underkastede den ved Forordningen af 25de Januar 1828 hjemlede hurtige Retsforfølgning.

§ 15.

Tillægsconditioner forbeholdes.

Finantsministeriet, den 22de Marts 1871.

Bilag V.

Betingelser,

hvorefter Østersfiskeriet i Limfjorden og paa Fladstrandsbankerne opbydes til Bortforpagtning ved offentlig Auktion, der afholdes Torsdagen den 15de Juli d. A. Kl. 12 Middag paa Auktionsdirektørens Kontor her i Staden.

§ 1.

Gjenstand for Bortforpagtningen er:

- 1) Østersfiskeriet i Limfjorden, der omfatter samtlige de Banker, som nu findes eller i Forpagtningstiden maatte dannes i den Væst for Løgstør beliggende Del af Fjorden;
- 2) Østersfiskeriet paa Fladstrandsbankerne, nemlig samtlige de Banker, som nu findes eller i Forpagtningstiden maatte dannes i Kattegattet mellem Skagen og en Linie, dragen fra Sæby Kirke til Vesterø Kirke paa Læsø.

§ 2.

Bemeldte Østersfiskeri vil ved Auktionen blive opbudt under følgende Alternativer:

- a) Fiskeriet i Limfjorden, der tiltrædes den 1ste Mai 1876, for et Tidsrum af 5 Aar indtil 1ste Mai 1881;
- b) Fiskeriet paa Fladstrandsbankerne, der tiltrædes den 1ste September 1875, for et Tidsrum af 5 Aar ligeledes indtil 1ste Mai 1881, idet Tidsrummet fra 1ste September 1875 til 1ste Mai 1877 regnes lige med eet Forpagtningsaar;
- c) Fiskeriet paa begge Grupper af Banker under Eet i de under a og b nævnte Tidsrum;
- d) Fiskeriet i Limfjorden for det under a ommeldte Tidsrum, men med Ret for Forpagteren til at fortsætte Forpagtningen i 5 Aar til, altsaa indtil 1ste Mai 1886, mod i disse sidste 5 Aar at svare aarlig 20 pCt. Tillæg til Forpagtningsafgiften;
- e) Fiskeriet paa Fladstrandsbankerne for det under b ommeldte Tidsrum, men med Ret for Forpagteren til Forpagtningens Fortsættelse paa samme Tid og samme Vilkaar, som under d er anført;
- f) Fiskeriet paa begge Grupper af Banker under Eet paa de under d og e nævnte Vilkaar.

§ 3.

Forpagterne forpligtes til at unnlade al Østersfangst i Maanederne Mai, Juni, Juli og August og til i den øvrige Del af Aaret at benytte Fiskeriet paa saadan Maade, at Bankerne ikke derved ødelægges eller den fremtidige Fangst udsættes for væsentlig at forringes.

I saa Henseende vil særlig for Limfjordsbankernes Vedkommende være at iagttage, at de Banker, som ikke ere i Stand til at give et Udbytte af 1000 Stkr. Fuldmaalsøsters daglig med en med 4 Skrabere veludrustet Baad ved gunstig Lejlig, fredes under hele den vedkommende Fiskesaison. Med Hensyn til Overholdelsen af denne Bestemmelse har Kontrolløren med Østersfiskeriet i Limfjorden Ret til at fordre Forsøg anstillet i Overværelse af ham eller en af ham dertil beskikket Person, hvilket Forsøg i intet Tilfælde (Islæg undtagen) bør udsættes mere end 14 Dage, efterat Fordringen derom er tilstillet Forpagteren eller dennes Driftsbestyrer.

For begge Grupper af Banker gjælder fremdeles, at Forpagterne ikke i nogen Fiskesaison maa lade Østersfiskeriet hvile, men ere pligtige til at fiske, for Limfjordsbankernes Vedkommende mindst 1 Million Østers, og for Fladstrandsbankernes Vedkommende mindst 30,000 Østers.

Forpagterne ere pligtige til at anvende de hensigtsmæssigste Redskaber ved Fangsten og til i det Hele ved Driften at følge den for Østersavlen hensigtsmæssigste Methode. Helt nye Fangstmaader maa ikke benyttes, forinden Finantsministeriets Samtykke dertil er erhvervet.

Det gjøres Forpagteren af Limfjordsbankerne til Pligt at drage Omsorg for, at Bunden paa Bankerne saavidt mulig befries for Dødtang og — hvor der skjønnes at være Grund dertil — forbedres ved Udlægning af Østersskaller og lignende Foranstaltninger efter nærmere Anvisning af den Kontrol, der er indrettet med Østersfiskeriet. Bemeldte Forpagter er derhos forpligtet til under Kontrollens Tilsyn og paa de af samme angivne Steder aarlig at udlægge et Antal af 150,000 Stkr. Fuldmaalsøsters. Paa de Steder, hvor disse Østers ere udlagte maa derefter intet Østersfiskeri finde Sted i saa lang Tid, som af Finantsministeriet bestemmes.

§ 4.

Det paahviler Forpagterne at frede Yngelen og alle Østers, der have mindre end 3 Tommers Gennemsnitsbredde, saaledes at disse strax udkastes igen paa Bankerne. Saadanne smaa Østers maa derfor ikke fiskes og ville overalt, hvor de forefindes enten paa Land eller i Fiskernes Baade, naar det ikke er under selve Skrabningen, kunne anholdes som konfiskabelt Gods af Toldvæsenet og Kontrollen med Østersfiskeriet.

Forpagterne ere forpligtede til at drage Omsorg for, at deres Fiskere, naar de fiske Østers, medbringe til Land de Korsfisk, som de under Fiskeriet drage op fra Bunden, samt ligeledes at paase, at de tomme Skaller og Sneglehuse, som maatte tages op med Redskaberne, strax udkastes.

Forpagterne maa ikke antage i deres Tjeneste til Driften af Fiskeriet nogen Udlænding, ligesom de ere forpligtede til ved Østersfangsten udelukkende at benytte Personer, der have dansk Indfødsret.

Overtrædelser af de i denne Paragraf indeholdte Bestemmelser straffes med Bøder fra 10 til 100 Kroner efter Tiltale ved en Politiret, saafremt Vedkommende ikke i Mindelighed retter for sig.

§ 5.

Til Sikkerhed for at Forpagterne opfylde de i foranstaaende Paragrafer angivne Bestemmelser forbeholder Finantsministeriet sig Ret til, saa ofte det maatte findes hensigtsmæssigt, at lade Østersbankerne undersøge ved en eller flere dertil antagne sagkyndige Mænd, der have fri Adgang overalt, og hvem der da af Forpagterne og deres Folk vil være at meddele alle de Oplysninger om Fiskeriet, som de maatte forlange. Saafremt det efter Udfaldet af en saadan Undersøgelse af Finantsministeriet skjønnes, at Bankerne ere utilbørligt behandlede af Forpagterne eller at disse ikke have overholdt Bestemmelserne i foranstaaende § 3, er Ministeriet berettiget til, uden at nogen Indsigelse fra Forpagternes Side herom kan komme i Betragtning, at opsigte Forpagtningen med een Maanedes Varsel til Ophevelse den paafølgende 1ste Mai.

Derhos ere Forpagterne i Et og Alt, hvad Østersfiskeriet angaar, undergivne Tilsyn af den Kontrol med Østersfiskeriet, som er eller maatte blive indrettet, der ligeledes har fri Adgang overalt, og er berettiget til at erholde alle de Oplysninger, som den forlanger. Samme fri Adgang og Ret til at erholde Oplysninger tilkommer ogsaa den af Ministeriet antagne Kousulent for Østersfiskerisager.

§ 6.

De af Forpagterne forsendte Østers ledsages for Toldvæsenets Skyld med Forpagternes Erklæring om, at de ere indenlandske. Passerseddel for saadanne Østers udstedes fra vedkommende Toldsteder paa ustemplet Papir og uden Betaling.

§ 7.

Ethvert Fartøj, som i Forpagternes Tjeneste benyttes til Østersfiskeri, skal være forsynet med et fælles tydeligt Mærke paa selve Fartøjet og i Sejlet.

§ 8.

Forpagterne maa ikke benytte Østersfiskeriet paa saadan Maade, at derved lægges Hindringer i Vejen for andet berettiget Fiskeri, og ville de i saa Henseende for Limfjordens Vedkommende være underkastede Tilsyn af Kontrollen med det almindelige Fiskeri i Fjorden. Men iøvrigt ere alle Trætter, som i denne Anledning kunne opstaa, Finantsministeriet uvedkommende.

§ 9.

Forpagterne ere forpligtede til inden hvert Aars 15de Juni til Finantsministeriet at indsende en udførlig Beretning om Østersbankernes Tilstand, de mulig med Bankerne foregaaede Forandringer, hvad der maatte være foretaget til deres Forbedring enten ved Bankers Rensning eller ved Anlæg af nye Banker, paa hvilke Banker der er fisket, med Angivelse af Fangstens omtrentlige Beløb paa hver enkelt Banke.

Ligeledes paahviler det Forpagterne til Ministeriets Godkendelse til den oven angivne Tid at indsende Beretning om de Planer, der haves for Fiskeriet og til Bankernes Forbedring i det næste Forpagtningsaar, ledsaget for Limfjordens Vedkommende af nærmere motiveret Forslag om, paa hvilke Steder Østers i det paagældende Aar blive at udlægge.

§ 10.

Forpagterne ere uberettigede til at overdrage Forpagtningen enten i det Hele eller for en Del til nogen Anden, med mindre dertil erhverves Finantsministeriets Samtykke.

Skulde nogen anden end Forpagterne eller deres dertil antagne Folk befatte sig med Østersfiskeri i de bortforpagtede Strækninger, da ere Forpagterne forpligtede til derom at gøre Anmeldelse for vedkommende Retsbetjent, for at der kan træffes Anstalt til, at de Skyldige blive dragne til Ansvar efter de om Østers-tyveri gjældende eller herefter udkommende Lovbestemmelser.

§ 11.

For det Tilfælde at Østersfiskeriet ved udbrudt Sygdom blandt Østerserne, Stormflod eller andre uheldige Forandringer i de fysiske Forhold, som betinge Østersavlen, uden Forsømmelse eller anden Skyld fra Forpagternes Side skulde lide væsentligt Afbræk eller Fiskeri- eller Afsætningsforholdene skulde i betydelig Grad blive forstyrrede ved Krigsforhold, kunne Forpagterne vente, at der vil blive indrømmet dem en Nedsættelse i Forpagtningsafgiften, hvorved dog udtrykkelig bemærkes, at Afgørelsen af, om det nævnte Tilfælde er indtraadt, eller hvilken Nedsættelse i Forpagtningsafgiften der heraf maatte følge, ene og alene beror hos Finantsministeren.

§ 12.

Forpagteren af Fladstrandsbankerne er pligtig til i hvert Aar paa Anfor-

dring at levere til Hans Majestæt Kongens Hofholdning i Kjøbenhavn i Tidsrummet fra 1ste September til Udgangen af April Maaned 30 Tønder Østers, hver Tønde i det mindste indeholdende 500 Østers, hvilke leveres i frisk Tilstand og uden anden Betaling eller Godtgjørelse end den, som Transporten til Søs medfører, hvilke Omkostninger efter Regning ville blive betalte.

Dog maa Forpagteren ikke levere flere end 4 Tønder hver Maaned, med mindre Hoffet mulig maatte rekvirere flere maanedlig, i hvilket Tilfælde det er Forpagterens Pligt at gjøre sig størst mulig Umage for at tilvejebringe det rekvirerede større Kvantum.

§ 13.

Den aarlige Forpagtningsafgift erlægges til hvert Aars 1ste Mai og betales første Gang den 1ste Mai 1876, angaaende for Limfjordsbankernes Vedkommende Aaret fra 1ste Mai 1876 til 1ste Mai 1877 og for Fladstrandsbankernes Vedkommende Tidsrummet fra 1ste September 1875 til 1ste Mai 1877. Erlægges Afgiften ikke til rette Forfaldstid, er Forpagtningen derved uden Lovmaal og Dom forbrudt, og Statskassen berettiget til strax at udbyde Østersfiskeriet til ny Bortforpagtning, hvorhos den fratrædende Forpagter og, om personlig Kaution er stillet, hans Kautionist saavel i det her anførte Tilfælde som naar Opsigelse efter foranstaaende § 5 maatte finde Sted, ere pligtige til skadesløst at erstatte Statskassen alle af Kontraktens Misligholdelse flydende Tab og Udgifter, uden at kunne gjøre Fordring paa Andel i den højere Afgift, som ved en saadan ny Bortforpagtning mulig maatte opnaas.

§ 14.

Finder Bortforpagtning Sted efter de i § 2 under d, e eller f nævnte Alternativer, er Forpagteren pligtig til, i Løbet af Mai Maaned 1880 at anmelde for Finantsministeriet, om han agter at benytte Retten til at fortsætte Forpagtningen i Tiden fra 1ste Mai 1881 til 1ste Mai 1886.

§ 15.

Om det eller de ved Auktionen gjorte Bud approberes, beror paa Finantsministeriet, som forbeholder sig Valget mellem de Højstbydende og de Næsthøjstbydende efter de forskellige Opraab, og hvis Bestemmelse herom vil blive afgiven inden Forløbet af 4 Uger fra Auktionsdagen at regne. Skulde Ministeriet imidlertid bestemme sig til at lade en anden Auktion afholde, ere de nævnte Bydende ved 1ste Auktion pligtige til at vedstaa deres Bud ved en anden Auktion, naar denne afholdes inden Forløbet af 6 Uger fra 1ste Auktion at regne.

§ 16.

For den aarlige Afgift og Konditionernes Opfyldelse i det Hele (derunder Leveringen af de 30 Tdr. Østers til Hofholdningen fra de Fladstrandske Østersbanker) stiller saavel den Højstbydende som den Næsthøjstbydende behørig Sikkerhed enten ved antagelig Selvskyldnerkaution eller ved Depositum (dette Sidste i det mindste for Beløbet af et Aars Afgift). Om den Sikkerhed, der tilbydes, kan anses for antagelig, afgjøres af den, der giver Møde ved Auktionen paa Statskassens Vegne.

§ 17.

Alle ved Auktionen eller Auktionerne og disses Bekjendtgjørelse, ved Forpagtningskontraktens Udstedelse og Thinglæsning m. v. forbundne Udgifter udredes af Forpagteren straks efterat Regning over disse Udgifter er ham tilstillet. Saa fremt Fiskeriet paa de 2de Grupper bortforpagtes hver for sig, vil den Del af disse Omkostninger, der er fælles, blive at dele mellem Forpagterne i Forhold til den aarlige Forpagtningsafgift.

§ 18.

I Tilfælde af Søgmaal, disse Forpagtninger vedkommende, skal Kjøben-

havns Forligskommission og den Kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsret i Kjøbenhavn være rette Forum for Forpagterne og eventuelt for deres Kautionister efter Varsel som for indenbys Mænd, hvorhos de ere underkastede den ved Frdg. af 25de Januar 1828 hjemlede hurtigere Retsforfølgning.

§ 19.

Tillægskonditioner forbeholdes.

Finantsministeriet, i Juni 1875.

Tillægsbestemmelser

til Forpagtningskontrakt af 28de Juli—2den August 1875 angaaende Østersfiskeriet i Limfjorden og paa Fladstrandsbankerne.

I Henhold til de imellem Finantsministeriet paa Statskassens Vegne og Kjøbenhavns Handelsbank som Forpagter af Østersfiskeriet i Limfjorden og paa Fladstrandsbankerne førte Forhandlinger angaaende en Modifikation af de for bemeldte Forpagtning gjældende Vilkaar, vedtages herved følgende Forandringer i og Tilføjelser til ovenstaaende Forpagtningskontrakt:

§ 1.

Forpagtningen fortsættes i Henhold til Forpagtningskontraktens § 3 indtil 1ste Maj 1886, saaledes at Forpagtningsbetingelsernes § 11 bortfalder, medens Forpagtningsafgiftens Størrelse, der gjøres afhængig af det hvert Aar fiskede Antal Østers, beregnes paa følgende modificerede Maade:

- a. for indeværende Forpagtningsaar, 1ste Maj 1880 til 30te April 1881.

1. en fast Afgift af Fladstrandsbankerne paa	10,000 Kr.
2. en fast Afgift af Limfjordsbankerne for indtil 1½ Mill. Østers paa	60,000 —
altsaa ialt fast Afgift	70,000 Kr.
- b. For det i Limfjorden fiskede Kvantum Østers udover 1½ Million betales 40,000 Kr. pr. Million.
- c. For de derpaa følgende 5 Aar betales ovenstaaende Afgifter med et Tillæg af 20 pCt.

Betalingen af ovennævnte Afgifter finder Sted saaledes, at der hver 1ste Maj for det da begyndende Forpagtningsaar forudbetales det angivne Minimumsbeløb af 70,000 Kr. i 18^{80/81} og 84,000 Kr. i hvert af de følgende 5 Aar samt henholdsvis 40,000 Kr. eller 48,000 Kr. for hver Million Østers, der i Limfjorden er fisket ud over 1½ Million, at erlægge strax, naar den paagjældende Million er fisket, medens ved Udløbet af hvert Forpagtningsaar det efter foregaaet endelig Opgjørelse endnu skyldige Beløb, beregnet efter en Betaling af henholdsvis 4 eller 4,8 Øre pr. Stk., inden 8 Dage bliver at indbetale paa Finantshovedkassen

§ 2.

Samtlige paa Limfjordsbankerne fiskede Østers skulle indbringes til Struer og der udlosses. Forsaavidt imidlertid Naturforholdene, saasom Storm, Frost o. dsl., i noget Tilfælde maatte gjøre dette umuligt, saa at Østers maa indbringes andetsteds, skal derom strax gives Kontrollen i Struer saavel som vedkommende Toldembedsmand paa Indbringelsesstedet behørig Underretning.

Saafermt herimod i noget Tilfælde Østers uden tilstrækkelig Grund maatte blive indbragte andetsteds end til Struer, eller den paabudte Anmeldelse herom ikke strax gjøres, ifalder Forpagteren en Bøde til Statskassen fra 100—1000 Kr.

§ 3.

Strax efter hver enkelt Østersladnings Ankomst til Struer er Forpagteren forpligtet til derom at gjøre Anmeldelse til den i Struer etablerede Kontrol. Den Kontrollførende vil da inden Forløbet af een Time efter Anmeldelsen have enten selv eller ved en Medhjælper at møde ved Lossepladsen, og forinden Kontrollen saaledes er kommen tilstede, maa ingen Østers ilandbringes. Kontrollen overværer og kontrollerer Tællingen af de fiskede Østers og paaseer derved tillige, at ingen Undermaalsøsters ilandbringes. Af Hensyn til denne Kontrol maa Tællingen i Reglen ikke udstrækkes længere end til $\frac{1}{2}$ Time efter Solens Nedgang. Den Tilsynsførende kan imidlertid tillade, at de Ladninger, der ikke ere blevne eftertalte inden denne Tid, under hans Kontrol bringes i Land og indsættes i et Pakrum, til hvilket Kontrollen har Nøglen. Eftertællingen og Kontrollen med Hensyn til Undermaalsøsters vil da være at foretage Dagen efter. For Overtrædelse af det ovenfor givne Paabud om Anmeldelse af Østersladningers Indkomst og af Forbudet mod disses Udlosning, forinden Kontrollen er kommen tilstede, ifalder Forpagteren en Bøde til Statskassen af 100—1000 Kroner, der ligesom den i § 2 ommeldte Bøde fastsættes ensidig af Finantsministeriet og inden 4 Uger, efterat den er dikteret, vil være at indbetale til Finantshovedkassen i København; i manglende Fald kan Bødernes Beløb indeholdes i den af Forpagteren stillede Kaution, som derefter atter inden 4 Uger vil være at supplere.

De kasserede Undermaalsøsters henlægges foreløbig under Kontrollens Tilsyn i et behørig aflukket Bassin, hvortil Kontrollen har Nøglen, og udlægges derefter snarest muligt under Kontrollens Tilsyn og Anvisning paa de dertil bestemte Udlægningssteder.

Forsaavidt der i Medfør af § 2 undtagelsesvis maatte blive indbragt Østers andetsteds end til Struer, ville de ordentligvis snarest muligt paa behørig betryggende Maade være at føre til Struer, og Tællingen samt Kontrollen med Hensyn til Undermaalsøsters kan da opsættes, indtil de ankomme dertil, men forsaavidt det i noget Tilfælde maatte være nødvendigt, at de paagjældende Østers fra Ilandbringelsesstedet føres videre bort uden at passere Struer, maa vedkommende Toldembedsmand paa Stedet eller efter Omstændighederne den af Ministeriet antagne Fiskerikontrollør, kontrollere Tællingen og derefter give den Kontrollførende i Struer fornøden Meddelelse om Resultatet heraf. For saadan ekstraordinær Kontrol ved Andre forbeholdes der Statskassen Refusion af passende Honorarer.

§ 4.

Om Resultatet af Tællingen fører Kontrollen en af Finantsministeriet autoriseret Bog, hvori indføres:

Dagen for Tællingen,
indkommende Baads Nummer og Antallet af de fra hvert enkelt Baad ilandbragte Fuldmaalsøsters,

Antallet af de indførte Østers opsummeres for hver Dag og afstemmes med Forpagterens Forretningsfører, der i selve Bogen kvitterer for de saaledes modtagne Østers.

§ 5.

For Ilandbringelse af Undermaalsøsters straffes Fiskerne med Bøder paa ikke under 4 Kr., der dog i Gjentagelsestilfælde kunne stige til 15 Kr. og i særdeles graverende Tilfælde endog til 25 Kr.

Bøderne paalægges indenfor den angivne Ramme af den af Ministeriet antagne Kontrollførende i Struer, som derfor ogsaa i sin Kontrolbog vil have at indføre Antallet af de for hver Baad kasserede Undermaalsøsters samt de i den Anledning dikterede Bøder, hvilke Bøder ligeledes indføres i den af Forpagteren

førte Mulkteringsprotokol og derpaa af Forpagteren indeholdes i de paagjældende Fiskeres Skrabelen. Det hver Maaned saaledes indeholdte Beløb bliver ved Maanedens Udgang at aflevere til den Kontrollførende i Struer, der midlertidig indsætter Beløbet i en dertil af Ministeriet godkendt Sparekasse. Det samlede Beløb vil da ved Sæsonens Slutning efter Samraad mellem Fiskerikontrolløren og Forpagterens Driftsbestyrer efter Omstændighederne kunne anvendes til Understøttelse for fattige Fiskere og disses Enker eller andre Efterladte, og Indberetning om Beløbets Anvendelse tilstilles Ministeriet af Fiskerikontrolløren.

Forpagteren er uberettiget til ved Østersfiskeriet at benytte nogen Fisker, som ikke har underkastet sig Bestemmelserne i nærværende §.

Iøvrigt forbliver den hidtil gjældende Kontrakt angaaende Østersfiskeriet i Limfjorden og paa Fladstrandsbankerne, forsaavidt ikke deri ved ovenstaaende Tillægsbestemmelser maatte være gjort Forandring, i Et og Alt staaende ved Magt.

At foranstaaende Tillægsbestemmelser saaledes ere vedtagne, bekræftes herved ved vore Underskrifter.

Kjøbenhavn den 7de September 1880.

Paa Statskassens Vegne.

I. B. S. Estrup.

Chr. Lund.

Kjøbenhavns Handelsbank.

Direktionen for Kjøbenhavns
Handelsbank.

C. Levy. A. E. Reimann.

Bilag VI.

Kontrakt

om Forpagtningen af Østersfiskeriet i Limfjorden og ved Fladstrand
af 7de December 1889.

Imellem undertegnede Finantsminister paa Statskassens Vegne og ligeledes undertegnede Hans Holmbo Tønning, for Tiden Driftsbestyrer for Østerskompagniet »Norge«, er afsluttet følgende Kontrakt om Forpagtning af det den danske Statskasse tilhørende Østersfiskeri i Limfjorden og ved Fladstrand.

§ 1

Gjenstanden for Forpagtningen er Østersfiskeriet i Limfjorden, Vest for Løgstør, samt paa de saakaldte Fladstrandsbanker, nemlig samtlige Østersbanker, som nu findes eller i Forpagtningstiden maatte dannes i Kattegattet imellem Skagen og en Linie dragen fra Sæby Kirke til Vesterø Kirke paa Læsø.

Forpagtningen gjælder for 5 Aar fra 1ste Mai 1890 at regne, men Forpagteren skal være berettiget til at forlange Forpagtningen fortsat paa uforandrede Vilkaar i de paafølgende 5 Aar, forudsat at hans Begjæring derom fremsættes for Finantsministeriet inden 1ste Mai 1894.

§ 2.

Forpagteren er forpligtet til at undlade alt Østersfiskeri i 4 Sommermaaneder hvert Aar. Foreløbig bestemmes denne aarlige Fredningstid til Tidsrummet fra 1ste Mai til 31te August; men Ministeriet forbeholder sig, naar saadant meddeles Forpagteren inden Udgangen af et Aars Mai Maaned, at kunne gjøre nogen Forandring i denne Fredningstid, dog at den ikke overstiger 4 Maaned.

I denne Fredningstid er det dog Forpagteren tilladt at optage Fuldmaalsøsters (jfr. § 3) til Henlægning paa grundere Vand i aaben Fjord, men han har mindst 14 Dage forud skriftlig at underrette Kontrollen om, naar, hvorfra og hvorhen saadan Flytning agtes foretagen.

§ 3.

Med nedennævnte Undtagelse er det Forpagteren forbudt at optage Østers, der ere saa smaa, at de kunne gaa igjennem en Cirkelring, der indvendig holder 3 danske Tommer i Diameter. Optages saadanne Undermaalsøsters ved Fejltagelse, skulle de strax udlægges igen, men anholdes de af Kontrollen i Land, er Forpagteren forpligtet til snarest mulig under Kontrollens Tilsyn at udlægge dem paa passende Steder (jfr. § 11), og derhos forpligter Forpagteren sig til at betale saadanne Bøder, fra 4 til 25 Kr., som af Ministeriet dikteres ham, saa ofte det skjønnes, at Overtrædelsen af Forskriften om Maalet har fundet Sted i større Omfang end uskyldeligt.

Dog skal det være Forpagteren tilladt at optage det fornødne Antal af avledygtige Undermaalsøsters til Anvendelse som Moderøsters i Basinerne; de skulle umiddelbart anbringes i disse og maa ikke bringes i Land, da de ellers ville blive behandlede som ulovlig fiskede.

§ 4.

I Limfjorden er al Skrabning af Østers ubetinget forbudt, og disse maa der kun optages af Dykkere eller ved Anvendelse af Brile.

Paa saadanne til Udlægning af Østers bestemte Steder, hvor Bunden trænger til Rensning, kan det ventes tilladt, at denne foretages med dertil indrettede og af Ministeriet godkendte Redskaber, men nærmere bestemt Indstilling herom maa være gjort til Finantsministeriet og af dette være billigt, inden Foranstaltningen tør bringes i Udførelse.

§ 5.

Iøvrigt maa Forpagteren ikke udøve Østersfiskeriet paa saadan Maade, at derved lægges Hindringer i Vejen for andet berettiget Fiskeri, og han vil i saa Henseende for Limfjordens Vedkommende være undergivet Tilsyn af Kontrollen med det almindelige Fiskeri i Fjorden. Alle Trætter, som i denne Anledning kunne opstaa, ere Finantsministeriet uvedkommende.

§ 6.

Finantsministeriet forbeholder sig Ret til, saa ofte det maatte findes hensigtsmæssigt, at lade Østersbankerne undersøge ved en eller flere dertil antagne sagkyndige Mænd, der have fri Adgang overalt, og hvem der da af Forpagteren eller hans Folk vil være at meddele alle de Oplysninger om Fiskeriet, som de maatte forlange. Derhos er Forpagteren i Et og Alt, hvad Østersfiskeriet angaar, undergivet Tilsyn af den Kontrol med Østersfiskeriet, som er eller maatte blive indrettet, og som ligeledes har fri Adgang overalt og er berettiget til at erholde alle de Oplysninger, den forlanger. Samme fri Adgang og Ret til at erholde Oplysninger tilkommer ogsaa den af Ministeriet antagne Konsulent i Østersfiskerisager.

Ethvert Fartøj, som i Forpagterens Tjeneste benyttes til Østersfiskeriet, skal være forsynet med et aftalt Mærke saavel paa selve Fartøjet som paa en i dette under Arbejdstiden oprejst Stang af 3 Alens Højde.

§ 7.

Finantsministeriet forbeholder sig Ret til at paabyde Forpagteren i længere eller kortere Tid fuldstændig at frede visse Banker, dog samtidig ikke i større Udstrækning end højst Halvdelen af Limfjorden. Ligeledes er Finantsministeriet berettiget til ved en Fiskesæsons Begyndelse at foreskrive et Maximum af det Antal Østers, der i Sæsonens Løb i det Hele maa fiskes, dog at dette Maximum ikke kan fastsættes lavere end to Millioner.

I Henhold hertil er det bestemt, at der i det første Forpagtningsaar ikke maa fiskes mere end to Millioner.

§ 8.

Forpagtningsafgiften beregnes til $4\frac{1}{2}$ — fire og en halv — Øre for hver optagen og ikke igjen udlagt Østers; dog skal der i hvert Forpagtningsaar svares mindst en Sum af 22,500 Kr. — Tyve og To Tusinde, Fem Hundrede Kroner — selv om ikke det fulde dertil svarende Antal af Østers er optaget. I det første Forpagtningsaar fra 1ste Mai 1890 til 30te April 1891 nedsættes Afgiften dog til 3 — tre — Øre for hver Østers.

Afgiftsberegningen opgjøres af Kontrollen maanedlig, og dens Saldo skal af Forpagteren være indbetalt paa Thisted Amtstue inden den 15de i den paafølgende Maaned. Skulde der hengaa over 14 Dage efter nysnævnte Forfaldsdag, uden at Afgiften endnu er betalt, er Forpagtningen dermed uden Lovmaal og Dom bortfalden og kan af Finantsministeriet strax overdrages til en Anden. I saa Fald er den fratrædende Forpagter desuden forpligtet til skadesløst at erstatte Statskassen alle af Kontraktens Misligholdelse flydende Tab og Udgifter, i hvilken Henseende Statskassen kan holde sig til den af Forpagteren stillede Sikkerhed saavel som til ham selv personlig.

§ 9.

Forpagteren er pligtig til hvert Aar paa Anfordring at levere til Hans Majestæt Kongens Hofholdning i Kjøbenhavn i Tidsrummet fra den 1ste September til 30te April ialt 15,000 — femten Tusinde — Østers, hvilke leveres i frisk Tilstand og uden anden Betaling eller Godtgjørelse end den, som Transporten til Søs medfører, hvilke Omkostninger efter Regning ville blive betalte.

Naar Overhofmarskallatets Kvittering for bemeldte Leverancers Modtagelse indsendes af Forpagteren til Finantsministeriet, vil den derfor erlagte Afgift blive ham tilbagebetalt.

§ 10.

Alle fiskede Østers maa alene indbringes til det i saa Henseende bestemte Depotsted.

For Østers, fiskede paa Fladstrandsbankerne, skal Frederikshavn være Depotstedet; for hele Limfjordens Vedkommende bestemmes indtil Videre Struer til Depotsted. Skulde Forpagteren imidlertid ønske at benytte Nykjøbing paa Mors som Depotsted, vil dettes Henlægning dertil blive indrømmet, hvis saadan kan ske uden særlig Vanskelighed for Kontrollens Vedkommende: men en saadan Flytning kan dog i hvert Fald kun ske fra Begyndelsen af en Fiskesæson at regne, og naar Forpagteren har fremsat sit Ønske derom for Ministeriet inden 1ste Juni s. A.

Forsaavidt imidlertid Naturforholdene, saasom Storm, Frost og deslige i noget Tilfælde maatte gøre Ilandbringelse til Depotstedet umulig, saa at Østers maa indbringes andetsteds, skal derom strax gives Kontrollen paa Depotstedet saavel som vedkommende Toldembedsmand paa Indbringelsesstedet behørig Underretning. Saafremt derimod i noget Tilfælde Østers uden tilstrækkelig Grund maatte blive indbragte andetsteds end til vedkommende Depotsted eller den paabudte Anmeldelse herom ikke strax gjøres, ifalder Forpagteren en Bøde til Statskassen fra 100—1000 Kr.

§ 11.

Strax efter hver enkelt Østersladnings Ankomst til Depotstedet er Forpagteren forpligtet til derom at gøre Anmeldelse til den sammesteds etablerede Kontrol. Den Kontrollførende vil da inden Forløbet af 1 Time efter Anmeldelsen have enten selv eller ved en Medhjælper at møde paa Lossepladsen, og forinden Kontrollen saaledes er kommen tilstede, maa ingen Østers ilandbringes. Kontrollen overværer og kontrollerer Tællingen af de fiskede Østers og paaser derved tillige, at ingen Undermaalsøsters ilandbringes. Af Hensyn til denne Kontrol maa Tællingen i Reglen ikke udstrækkes længere end til $\frac{1}{2}$ Time efter Solens Nedgang.

Lokaliteter i Fjorden maa være saaledes betegnede, at de kunne afsættes nogenlunde nøjagtigt paa Kortene.

Inden 15de Juni hvert Aar har Forpagteren endvidere til Ministeriets Godkendelse at indsende Beretning om den Driftsplan, der haves for den kommende Fiskesæson, samt om, hvor dels Aarets i Basin udklækkede Yngel (jfr. § 15), dels anholdte Undermaalsøsters (jfr. §§ 3 og 11) agtes udlagt.

§ 19.

Forpagteren er berettiget til ved Østersfiskeriets Drift til enhver Tid at benytte to Udlændinge; men iøvrigt maa han dertil kun benytte Personer, der have dansk Indfødsret. Mulig Overtrædelse af denne Bestemmelse kan om fornødent af Ministeriet paatales ved den vedkommende Politiret.

§ 20.

Forpagteren maa hverken direkte eller indirekte drive eller deltage i Handel med fremmede Østers.

§ 21.

Forpagteren er uberettiget til at overdrage Forpagtningen enten i det Hele eller for en Del til nogen Anden, medmindre dertil erhverves Finantsministeriets Samtykke.

Skulde nogen Anden end Forpagteren eller hans dertil antagne Folk befatte sig med Østersfiskeri i de bortforpagtede Strækninger, da er Forpagteren, saasnart saadant kommer til hans Kundskab, forpligtet til derom at gjøre Anmeldelse til vedkommende Retsbetjent, for at de skyldige kunne blive dragne til Ansvar.

§ 22.

Skulde Forpagteren overtræde de i foranstaaende §§ 2 og 7 vedtagne Fredningsbestemmelser eller det i § 4 indeholdte Forbud imod Østersskræbning i Limfjorden eller den i § 20 paatagne Forpligtelse til ikke at befatte sig med Handel med fremmede Østers, er Ministeriet berettiget til uden nogen Indsigelse fra Forpagterens Side at opsigte nærværende Kontrakt med een Maanedes Varsel til den 1ste Mai. Ved Opsigelse paa Grund af saadan Misligholdelse tilkommer der ikke Forpagteren nogen Godtgjørelse for Udgifter til Anlæg eller Udvidelse af Udklækningsbassiner.

§ 23.

Inden nogen Raadighed over nærværende Forpagtnings Gjenstand kan udøves af Forpagteren, stiller han Finantsministeriet paa Statskassens Vegne en Sikkerhed for Kontraktens Opfyldelse i alle Punkter af 50,000 Kr. — Femti Tusinde Kroner — i saadan Form, som Finantsministeriet godkjender.

Til yderligere Sikkerhed i samme Henseende giver han derhos Statskassen ved formelig udstedt Obligation udelukkende Panteret i alt til Østersfiskeriets Drift anvendt og anskaffet Inventar af enhver Art og for dettes hele Værdi, og er han derfor til enhver Tid forpligtet til at gjøre Ministeret Rede for, hvori dette Inventar bestaar og, naar forlanges, paavise det.

§ 24.

Det stemplede Papir til nærværende Kontrakt og nysnævnte Obligation eller Obligationer saavel som Thinglæsningsgebyrer bekostes af Forpagteren.

§ 25.

I Tilfælde af Søgmaal, denne Kontrakt vedkommende, skal Københavns Forligskommission og den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsret i København være rette Forum for Forpagteren og eventuelt for hans Kautionsister efter Varsel som til indenbys Mand, hvorhos de ere underkastede den ved Forordningen af 25de Januar 1828 hjemlede hurtigere Retsforfølgning.

København, den 7de December 1889.

Ændringer og Tilføjelser

af ^{24/28} September 1892 og ^{16/20} September 1893 til Kontrakt om Forpagtningen af Østersfiskeriet i Limfjorden og ved Fladstrand af 7de December 1889.

Mellem Finansministeriet paa Statskassens Vegne og Forpagterne af Østersfiskeriet i Limfjorden og ved Fladstrand ifølge foranstaaende Forpagtningskontrakt og en samtidig, af Finansministeriet godkendt Interessentskabskontrakt, H. Tønning og Teilman-Friis, er afsluttet følgende Overenskomst:

Den i foranstaaende Kontrakt § 8 ommeldte Forpagtningsafgift fastsættes for Forpagtningsaaret 1ste Maj 1892—30te April 1893, forsaavidt angaar de siden den ordinære Fiskesæsons Begyndelse, den 1ste September, fiskede Østers, og de 2 følgende Forpagtningsaar for indtil $\frac{3}{4}$ Million fiskede Østers til $3\frac{1}{2}$ Øre pr. Stk. og for det overskydende Antal til $2\frac{1}{2}$ Øre pr. Stk., ved hvilken Nedsættelse der imidlertid ikke gjøres nogen Forandring i Kontraktens Bestemmelse om, at der, uanset Antallet af fiskede Østers, i hvert Forpagtningsaar skal betales mindst 22,500 Kr. i Afgift, ligesom Forpagterne ikke kunne støtte nogen Ret paa denne Nedsættelse, naar de i Henhold til Kontraktens § 1 maatte forlange Forpagtningen fortsat efter den 30te April 1895.

I Forbindelse med den ovennævnte Afgiftsnedsættelse ændres Forpagtningskontraktens § 2, 2det Stykke, saaledes:

Med efterfølgende Indskrænkninger er det dog Forpagteren tilladt i denne Fredningstid at optage Fuldmaalsøsters (jfr. § 3) til Henlægning paa grundere Vand. Saadan Flytning maa kun foretages i Maanederne Maj og Juni og skal ophøre ved Begyndelsen af Østersgydningen, for saa vidt denne noget Aar skulde indtræde før Udgangen af Juni; Optagelsen maa kun ske ved Dykker og ikke fra mindre Dybder end 2 Favne under dagligt Vand, hvorhos Gjenudlægningen kun maa ske paa Lokaliteter, hvor Vandstanden mindst er 8 Fod ved dagligt Vand; de optagne Østers skulle snarest føres umiddelbart fra Optagnings- til Udlægningsstedet; i Mellemtiden er det, med mindre Vejrforhold gjøre det uundgaelig nødvendigt, forbudt at indbringe dem i Havn eller til Land. Endelig er Tilladeligheden af en saadan Flytning betinget af, at Forpagteren mindst 8 Dage forud har givet Fiskerikontrollen skriftlig Anmeldelse om, naar, hvorfra og hvorhen Flytningen vil ske, og kun med Kontrollens forudgaaende Samtykke kan Flytning udføres anderledes end ommeldt, dog behøver Anmeldelsen ikke at angive, fra hvilken eller hvilke Banker Østers til enhver Tid agtes optagne, men kun, fra hvilken eller eventuelt fra hvilke to af de Afdelinger, hvori Limfjorden i saa Henseende inddeles af Kontrollen.

Finansministeriet den 28de Septbr. 1892. Nykjøbing paa Mors den 24de Septbr. 1892.

Mellem Finansministeriet paa Statskassens Vegne og Forpagterne af Østersfiskeriet ifølge foranstaaende Forpagtningskontrakt og en samtidig, af Finansministeriet godkendt Interessentskabskontrakt, H. Tønning og Teilman-Friis, er vedtaget følgende Ændringer i og Tilføjelser til Forpagtningskontrakten:

ad § 2, 1ste Stykke:

Fredningstiden forlænges til 15de September, dog først i 1894. (Tilsvarende Ændring i § 9.)

ad § 2, 2det Stykke:

Tilladelsen til Flytning af Østers bortfalder (med Undtagelse af den i § 3 omhandlede Flytning af Moderøsters til Udklækningsbassiner).

ad § 3.

Maalet for Østers, som det er Forpagterne tilladt at optage, forandres saaledes, at der i Stedet for en Cirkelring af 3 Tommer indvendig Diameter anvendes et rektangulært Maal af henholdsvis 8 og 3 Centimeter indvendige Dimensioner. Kun de Østers, der kunne passere dette Maal, behandles som Undermaalsøsters.

ad § 4.

Med nedenstaaende Indskrænkninger og paa de tilføjede Vilkaar tillades Skrabning af Østers dels i Nissum Bredning, dels paa Blødebanks i de øvrige ikke særlig fredede Dele af Limfjorden.

A. I Nissum Bredning kan holdes og anvendes indtil 3 Skrabefartøjer, hvert forsynet med 5 Haardbunds- og 5 Blødbundsskrabere; dog maa intet af disse Fartøjer nogensinde samtidig bruge mere end 5 Skrabere. Forlader noget af disse Fartøjer Nissum Bredning, skulle alle dets Skrabere afleveres i Oddesunds Havn til midlertidig Opbevaring hos en af Ministeriet betegnet Mand, dog at Skraberne kunne beholdes ombord, saalænge Fartøjet henligger i Oddesunds Havn; men enhver Skraber, der antræffes udenfor Bredningen og Havnen, kan konfiskeres af Kontrollen, medmindre det kan godtgøres, at den er paa Vejen til eller fra Reparation.

B. I et Antal af højst 10 og mindst 6 (efter Finansministeriets Bestemmelse til enhver Tid) maa de af Forpagterne til enhver Tid regelmæssigt til Dykkerfiskeri anvendte Fartøjer være forsynede med 5 Blødbundsskrabere hvert, hvilke Skrabere det er disse Fartøjer tilladt — under nedennævnte Betingelser — at anvende paa alle ikke særlig fredede Blødebanks (o: Østersbanks udenfor Landgrunden) i Limfjorden udenfor Nissum Bredning, i hvilken intet Dykkerfartøj maa skrabe. I Tvivlstilfælde ere Forpagterne underkastede Kontrollens, eventuelt Ministeriets Skjøn med Hensyn til Grænserne for Landgrunden.

Skrabning med Dykkerfartøjer maa kun foretages paa de saakaldte »Ødedage« o: de Dage, da Vejrliget eller Vandets Tilstand overhovedet umuliggjør Dykkerfiskeri; den skal altid foretages af de dertil anvendte Fartøjer i Flotille og paa et saa begrænset Omraade, at saavel Formanden (der altid skal være til Stede og udrustes med fornøden Myndighed over Fiskerne) som Kontrollen kan holde Øje med alle Fartøjerne. Denne Kontrol, uden hvis Nærværelse saadan Skrabning overhovedet ikke maa finde Sted, ere Forpagterne forpligtede til at yde passende Ophold paa det Fartøj, hvori Formanden befinder sig. Forpagterne ere ansvarlige for, at Formanden uvægerlig efterkommer enhver Indsigelse, som Kontrollen maatte fremføre mod Skrabningens Udførelse som stridende mod disse kontraktmæssige Bestemmelser. Endvidere ere Forpagterne pligtige efter maanedlig Regning at godtgøre Statskassen dens hafte Udgift til Diæter for den her omhandlede Kontrol.

C. Som almindelig Regel vedkommende den foran under A og B omhandlede Skrabning gjælder følgende:

1. Ethvert Fartøj, der anvendes til Skrabning, skal have sit særlige Nr. tydelig pamaalet Storsejlet paa begge dettes Sider og i dets øverste Del, saa at det er synligt, selv om Sejlet er stærkt rebet; Tallene skulle mindst være 1 Alen høje.
2. Ingen Skrabere maa anvendes, som ikke af Kontrollen er forsynet med indslaaet Stempel og Løbe-Nr.; antrufne ustemplede Skrabere kunne konfiskeres af Kontrollen. Forsaavidt Skraberne ikke tilhøre Staten og ere udlaante til Forpagterne, skulle de alle være Forpagternes Ejendom. Afgive Forpagterne Erklæring om, at og hvorledes en stemplet Skraber er gaaet tabt, kan (Tilfælde af Konfiskation undtagne) en af dem anskaffet ny Skrabere faas stemplet og forsynet med nyt Nr. Det samme gjælder, naar nogen stemplet Skrabere bliver kassabel, men denne skal da uden Godtgørelse afgives til Kontrollen. Skrabere, der ere forsynede med Tænder, maa ikke bruges og kunne derfor ikke faas stemplede. Ved Forpagtingens Ophør kan Finansministeriet forlange de Skrabere, der tilhøre Forpagterne, afgivne mod Betaling af den Værdi, de

taxeres til at have ved Afleveringen. De Staten tilhørende Skrabere, som Forpagterne maatte ønske at faa til Laans, blive, efter at være stemplede, taxerede hver for sig, og ved Forpagtingens Ophør tilsvare Forpagterne den saaledes taxerede Værdi af de Skrabere, der ikke tilbageleveres eller ikke allerede forud ere tilbagetagne som kassable; for Forringelse eller Forbedring af tilbageleverede laante Skrabere ydes gjensidig ingen Erstatning. Forpagterne ere forpligtede til at føre en Fortegnelse, som viser, til hvilket Fartøj ethvert Skrabere-Nr. til enhver Tid er afgivet; denne Fortegnelse er Kontrollen berettiget til naarsomhelst at gjøre sig bekendt med og eventuelt benytte.

3. Al anden Østersskrabning i Limfjorden end den under foranførte Begrænsninger og Vilkaar tilladte er vedblivende forbudt. Forpagterne have ved Antagelse af Fiskere i deres Tjeneste at sikre sig disses Underkastelse under alle forannævnte Betingelser for Skrabningstilladelsen; ligeoverfor Finansministeriet bære Forpagterne Ansvaret for Overholdelsen af disse Betingelser og ere i Overtrædelsestilfælde undergivne Bøder fra 20 til 500 Kr. efter Finansministeriets Bestemmelse.

ad § 7.

Træffes der nogen Banke med en særlig rig Bestand af unge Undermaalsøsters, skulle Forpagterne frede den i Resten af Sæsonen og strax gjøre Anmeldelse derom til Fiskerikontrollen for det paagjældende Distrikt (Nykjøbing eller Struer).

Finansministeriet, d. 20. September 1893. Nykjøbing paa Mors, d. 16. September 1893.

Kontrakt

om Fornyelse for 5 Aar indtil 1ste Maj 1900 af Kontrakt om Forpagtningen af Østersfiskeriet i Limfjorden og ved Fladstrand af 7de December 1889 med Ændringer og Tilføjelser af ²⁴/₂₈ September 1892 og ¹⁶/₂₀ September 1893,

paategnet sidstnævnte Kontrakt d. ⁴/₉ Maj 1894.

Efterat Apoteker Teilman-Friis til Finansministeriet har erklæret at ville fra 1ste Maj 1895 at regne udtræde som Medinteressent i Forpagtningen af Østersfiskeriet i Limfjorden og paa Fladstrandsbankerne, er der imellem Finansministeriet og Forpagter H. H. Tønning sluttet følgende Overenskomst:

Gyldigheden af foranstaaende Forpagtningskontrakt af 7de December 1889 med Ændringer og Tilføjelser af ²⁴/₂₈ September 1892 og ¹⁶/₂₀ September 1893 forlænges herved for 5 Aar fra 1ste Maj 1895 at regne, dog med følgende fra dette Tidspunkt indtrædende Forandringer.

1. Forpagtningsafgiften beregnes paa samme Maade som for Forpagtningsaarene 18⁹²/₉₃, 18⁹³/₉₄ og 18⁹⁴/₉₅ fastsat, nemlig for indtil ³/₄ Million af de i hvert Forpagtningsaar fiskede Østers til 3¹/₂ Øre pr. Stk. og for det overskydende Antal til 2¹/₂ Øre pr. Stk., idet der dog, uanset Antallet af de fiskede Østers, i hvert Forpagtningsaar skal betales mindst 22,500 Kr. i Afgift.
2. Antallet af de hvert med 5 Haardbunds- og 5 Blødbundsskrabere forsynede Skrabefartøjer, som det ifølge Kontraktstilføjelsen af ¹⁶/₂₀ September 1893 er Forpagteren tilladt at anvende i Nissum Bredning, forhøjes fra 3 til 5, idet Finansministeriet dog forbeholder sig atter at indskrænke Antallet til 3, hvis der maatte vise sig for stærk Tilbagegang i de derværende Bankers Evne

til at taale Beskrabning, uden at Ministeriet dog finder Anledning til at anvende sin kontraktmæssige Ret til at paabyde fuldstændig Fredning af disse Banker.

3. De Blødbundsskrabere, som Forpagteren efter foranstaaende overhovedet er berettiget til at benytte, kunne forsynes med Tænder overensstemmende med, hvad der tidligere har været Brug.

Den ommeldte Forlængelse af Forpagtningen til 1ste Maj 1900 er ikke forbundet med nogen til Bestemmelsen i Kontraktens § 1, 2det Pkt. svarende Ret for Forpagteren til at fortsætte Forpagtningen endnu i 5 Aar fra nysnævnte Tidspunkt.

I Lighed med Bestemmelsen i Kontraktens § 24 udreder Forpagteren alle Stempelafgifter og Tinglæsningsgebyrer, der foranlediges ved Forpagtningens Forlængelse.

Finansministeriet, den 9de Maj 1894. Nykjøbing paa Mors, den 4de Maj 1894.

Bilag VII.

Konditioner,

hvorefter Østersfiskeriet i Limfjorden og paa Fladstrandbankerne opbydes til Bortforpagtning for 5 Aar fra 1ste Maj 1900 at regne ved offentlig Auktion, der afholdes Torsdag den 25de Maj 1899 Kl. 1 paa Auktionsdirektørens Kontor i Kjøbenhavn, Vimmelskaflet 42, 1. Sal, (Joreks Passage).

§ 1.

Genstand for Forpagtningen er det under Landbrugsministeriets Ressort hørende Østersfiskeri i hele Limfjorden, saavel Vest som Øst for Løgstør, samt paa de saakaldte Fladstrandbanker, nemlig samtlige Østersbanker, som nu findes eller i Forpagtningstiden maatte dannes i Kattegattet imellem Skagen og en Linie dragen fra Sæby Kirke til Vesterø Kirke paa Læsø.

Et Kort over Østersbankerne i Limfjorden vil blive forevist ved Auktionen; men Landbrugsministeriet paatager sig intet Ansvar for Rigtigheden af dette Kort.

Forpagtningen gælder for et Tidsrum af 5 Aar fra 1ste Maj 1900 at regne; men Forpagteren skal dog, saafremt han efter Ministeriets Skøn har overholdt Forpagtningsvilkaarene i den forløbne Tid, være berettiget til at fortsætte Forpagtningen paa uforandrede Vilkaar i de paafølgende 5 Aar, forudsat at hans Begæring derom fremsættes for Landbrugsministeriet inden 1ste Maj 1904.

Uanset denne Ret for Forpagteren til Kontraktens Forlængelse, og selv om skriftlig Overenskomst om Forlængelse paa de oprindelige Vilkaar allerede maatte være truffen, skal dog Landbrugsministeriet i Tilfælde af, at der maatte blive fastsat en Forhøjelse af Tolden paa indførte Østers, være berettiget til, for saa vidt Overenskomst med Forpagteren om en efter Toldforhøjelsen afpasset Forhøjelse af Forpagtningsafgiften ikke kan opnaas, med 1 Aars Varsel at opsige Kontrakten til Ophør en 1ste Maj, dog at Kontrakten ikke paa denne Maade kan bringes til Ophør tidligere end den 1ste Maj, der indtræffer nærmest efter Toldforhøjelsens Ikrafttræden, og i ethvert Fald ikke tidligere end 1ste Maj 1905.

Paa den anden Side skal Forpagteren, naar der i de for Indførsel af Østers gældende Toldbestemmelser maatte blive fastsat Forandringer, som maa erkendes at ville være til Skade for ham som Forpagter af Østersfiskeriet i Limfjorden og ved Fladstrand, være berettiget til med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel at opsige Kontrakten til en hvilken som helst 1ste Maj inden Udløbet af de 5 eller 10 Aar, medmindre Overenskomst mellem Ministeriet og Forpagteren om en Nedsættelse af Afgiften kan opnaas.

§ 2.

Forpagteren er forpligtet til hvert Aar at undlade alt Østersfiskeri i Tids-

rummet fra 1ste Maj til 15de September. Landbrugsministeriet forbeholder sig dog, naar saadant meddeles Forpagteren inden Udgangen af et Aars Maj Maaned, at kunne gøre nogen Forandring i denne Fredningstid, der imidlertid ikke maa overstige $4\frac{1}{2}$ Maaned.

Forbudet mod Østersfiskeri i Fredningstiden omfatter ogsaa Flytning fra en Lokaltet til en anden.

§ 3.

Det er Forpagteren forbudt at optage Østers, hvis mindste Diameter eller Tykkelse ikke er større end, at Østersen kan gaa igennem et rektangulært Maal af henholdsvis 8 og 3 Centimeter indvendige Dimensioner. Optages saadanne Undermaalsøsters ved Fejltagelse, skulle de straks udlægges igen, men anholdes de af Kontrollen i Land, er Forpagteren forpligtet til snarest mulig under Kontrollens Tilsyn at udlægge dem paa passende Steder (jfr. § 9), hvorhos Forpagteren forpligter sig til at betale saadanne Bøder, fra 4 til 25 Kr., som af Landbrugsministeriet dikteres ham, saa ofte det skønnes, at Overtrædelse af Forskriften om Maalet har fundet Sted i større Omfang end undskyldeligt.

§ 4.

I Limfjorden maa Østers kun optages af Dykkere eller med nedenstaaende Indskrænkninger og paa de der angivne Vilkaar ved Anvendelse af Brile eller ved Skrabning.

Briling. De af Forpagteren til Briling antagne Fiskere inddeles i Hold, hvoraf ethvert bestaar af mindst 3 og højst 25 Brilere og stilles under Opsyn af en af Forpagteren valgt og af Kontrollen godkendt Formand. Ingen Fisker kan antages til Briling, naar han er bosat længere end $\frac{1}{2}$ Mil fra Formanden for det paagældende Brilerhold. Brilingen kan udføres af de til Holdet hørende Fiskere enkeltvis, men enhver af Fiskerne skal, hver Gang han ophører med Brilingen, anmelde Fangstens Størrelse for Formanden, der, saavidt han har Lejlighed dertil, forvisser sig om Rigtigheden af de til ham gjorte Anmeldelser og føre Bog over disse.

Skrabning af Østers tillades dels i Nissum Bredning, dels paa Blødebanker i de øvrige ikke særlig fredede Dele af Limfjorden. Herved iagttages følgende Regler:

A. I Nissum Bredning kan holdes og anvendes indtil 5 Skrabefartøjer, hvert forsynet med 5 Haardbunds- og 5 Blødbundsskrabere; dog maa intet af disse Fartøjer nogensinde samtidig bruge mere end 5 Skrabere, hvorhos Landbrugsministeriet forbeholder sig naarsomhelst at indskrænke Antallet af Skrabefartøjerne til 3, hvis der efter Ministeriets Skøn maatte vise sig for stærk Tilbagegang i de derværende Bankers Evne til at taale Beskrabning, uden at Ministeriet dog finder Anledning til at paabyde fuldstændig Fredning af disse Banker (jfr. § 7).

Forlader noget af disse Fartøjer Nissum Bredning, skulle alle dets Skrabere afleveres i Oddesunds Havn til midlertidig Opbevaring hos en af Ministeriet betegnet Mand, dog at Skraberne kunne beholdes om Bord, saalænge Fartøjet henligger i Oddesunds Havn; men enhver Skraber, der antræffes udenfor Bredningen og Havnen, kan konfiskeres af Kontrollen, medmindre det kan godtgøres, at den er paa Vejen til eller fra Reparation.

B. I et Antal af højst 10 og mindst 6 (efter Landbrugsministeriets Bestemmelse til enhver Tid) maa de af Forpagteren til enhver Tid regelmæssig til Dykkerfiskeri anvendte Fartøjer være forsynede med 5 Blødbundsskrabere hvert, hvilke Skrabere det er disse Fartøjer tilladt — under nedennævnte Betingelser — at anvende paa alle ikke særlig fredede Blødebanker i Limfjorden udenfor Nissum Bredning, i hvilken intet Dykkerfartøj maa skrabe. Ved Blødebanker forstaaes Østersbanker udenfor Landgrunden og Grundkanten (o: Strækningen mellem Dybet og den egentlige Landgrund.) I Tvivlstilfælde er Forpagteren underkastet Kon-

trollens, eventuelt Ministeriets Skøn med Hensyn til Grænserne for Landgrunden og Grundkanten.

Skrabning med Dykkerfartøjer maa kun foretages paa de saakaldte »Øde-dage«, o: de Dage, da Vejrliget eller Vandets Tilstand overhovedet umuliggør Dykkerfiskeri; den skal altid foretages af de dertil anvendte Fartøjer i Flotille og paa et saa begrænset Omraade, at saavel Formanden (der altid skal være til Stede og udrustet med fornøden Myndighed over Fiskerne) som Kontrollen kan holde Øje med alle Fartøjerne. Denne Kontrol, uden hvis Nærværelse saadan Skrabning overhovedet ikke maa finde Sted, er Forpagteren forpligtet til at yde passende Ophold — derunder dog ikke indbefattet Kosten — paa det Fartøj, hvori Formanden befinder sig. Naar et Dykkerfartøj er færdig med Skrabningen, ville dets Skrabere af den Kontrollførende være at forsyne med en Blyplombe, der først af ham atter aftages, naar det paagældende Fartøj igen vil begynde at skrabe. Forpagteren er ansvarlig for, at Formanden uvægerlig efterkommer enhver Indsigelse, som Kontrollen maatte fremføre mod Skrabningens Udførelse som stridende mod disse Bestemmelser. Endvidere er Forpagteren pligtig efter maanedlig Regning at godtgøre Statskassen dens hafte Udgift til Diæter for den her omhandlede Kontrol.

C. Som almindelig Regel vedkommende den foran under A og B omhandlede Skrabning gælder følgende:

1. Ethvert Fartøj, der anvendes til Skrabning, skal have sit særlige Nummer tydelig paamalet Storsejlet paa begge dettes Sider og i dets øverste Del, saa at det er synligt, selv om Sejlet er stærkt rebet; Tallene skulle være mindst 1 Alen høje.
2. Ingen Skraber maa anvendes, som ikke af Kontrollen er forsynet med indslaaet Stempel og Løbenummer; antrufne ustemplede Skrabere kunne konfiskeres af Kontrollen. For saa vidt Skraberne ikke tilhøre Staten og ere udlaaente til Forpagteren skulle de alle være Forpagterens Ejendom. Afgiver Forpagteren Erklæring om, at og hvorledes en stemplet Skraber er gaaet tabt, kan (Tilfælde af Konfiskation undtagne) en af ham anskaffet ny Skraber faas stemplet og forsynet med nyt Nummer. Det samme gælder, naar nogen stemplet Skraber bliver kassabel, men denne skal da uden Godtgørelse afgives til Kontrollen. For at bortkomne, kassable eller til Reparation afgivne Skrabere, henhørende til Skrabebaadene i Nissum Bredning, hurtig kunne blive erstattede med andre, vil der i Lemvig kunne blive oprettet et Depot af stemplede og nummererede Skrabere, med hvis Udlevering der forholdes efter Ministeriets nærmere Forskrifter. Blødbundsskraberne kunne forsynes med Tænder overensstemmende med, hvad der tidligere har været Brug. Ved Forpagtingens Ophør kan Landbrugsministeriet forlange de Skrabere, der tilhøre Forpagteren, afgivne mod Betaling af den Værdi, de takseres til at have ved Afleveringen. De Staten tilhørende Skrabere, som Forpagteren maatte ønske at faa til Laans, blive, efter at være stemplede, takserede hver for sig, og ved Forpagtingens Ophør tilsvare Forpagteren den saaledes takserede Værdi af de Skrabere, der ikke tilbageleveres eller ikke allerede forud ere tilbagetagne som kassable; for Forringelse eller Forbedring af tilbageleverede laante Skrabere ydes gensidig ingen Erstatning. Forpagteren er forpligtet til at føre en Fortegnelse, som viser, til hvilket Fartøj ethvert Skraber-Nummer til enhver Tid er afgivet; denne Fortegnelse er Kontrollen berettiget til naar som helst at gøre sig bekendt med og eventuelt benytte.
3. Al anden Østersskrabning i Limfjorden end den under foranførte Begrænsninger og Vilkaar tilladte er forbudt. Forpagteren har ved Antagelse af Fiskere i sin Tjeneste at sikre sig disses Underkastelse under alle forannævnte Betingelser for Skrabningstilladelsen; ligeoverfor Landbrugsministeriet bærer Forpagteren Ansvar for Overholdelsen af disse Betingelser og er i Over-

trædelsestilfælde undergiven Bøder fra 20 til 500 Kr. efter Ministeriets Bestemmelse.

§ 5.

Ved Østersfiskeri maa ikke optages Fisk eller Hummer. De ved Østersskrabningen i Limfjorden optagne Søstjærner (Korsfisk) maa ikke atter i levende Tilstand udsættes i Fjorden. Indtil der ved Lov maatte blive fastsat Straf for Overtrædelse af disse Forskrifter, er Forpagteren overfor Landbrugsministeriet ansvarlig for de Overtrædelser i saa Henseende, der maatte blive begaaede af de af ham ved Østersfiskeriet benyttede Personer, og vil han af Ministeriet for saadanne Overtrædelser kunne ikendes Bøder fra 10 til 400 Kr.

Iøvrigt maa Forpagteren ikke udøve Østersfiskeriet paa saadan Maade, at derved lægges Hindringer i Vejen for andet berettiget Fiskeri, og han vil i saa Henseende være undergiven Tilsyn af Kontrollen med det almindelige Fiskeri.

Forpagteren kan ikke gøre Krav paa Erstatning for den Ødelæggelse eller Forringelse af Østersbankerne, der mulig maatte blive foraarsaget ved de Uddybningsarbejder, der af Staten foretages til Bedste for Skibsfarten, og ved de i Forbindelse dermed staaende Udlosninger af optaget Sand eller lignende.

§ 6.

Landbrugsministeriet forbeholder sig Ret til, saa ofte det maatte findes hensigtsmæssigt, at lade Østersbankerne undersøge ved dets Konsulent eller andre dertil antagne sagkyndige Mænd, der have fri Adgang overalt, og hvem der da af Forpagteren eller hans Folk vil være at meddele alle de Oplysninger om Fiskeriet, som de maatte forlange. Derhos er Forpagteren i Et og Alt, hvad Østersfiskeriet angaar, undergivet Tilsyn af den Kontrol med Østersfiskeriet, som er eller maatte blive indrettet, og som ligeledes har fri Adgang overalt og er berettiget til at erholde alle de Oplysninger, den forlanger.

Ethvert Fartøj, som i Forpagterens Tjeneste benyttes til Østersfiskeriet, skal være forsynet med et aftalt Mærke, anbragt paa selve Fartøjet og — med Undtagelse af Skrabebaadene — tillige paa en i Fartøjet under Arbejdstiden oprejst Stang af 3 Alens Højde.

§ 7.

Landbrugsministeriet forbeholder sig Ret til at paabyde Forpagteren i længere eller kortere Tid fuldstændig at frede visse Banker, dog samtidig ikke i større Udstrækning end højst Halvdelen af Limfjorden. Træffes der nogen Banke med særlig rig Bestand af unge Ungermaalsøsters, skal Forpagteren frede den i Resten af Fiskesæsonen og straks gøre skriftlig Anmeldelse derom til Kontrollen med Østersfiskeriet.

For Fiskeri paa de Banker, der saaledes ville være at frede, eller i den i § 2 omhandlede Fredningstid, vil der af Landbrugsministeriet kunne paalægges Forpagteren Bøder fra 20—1000 Kr.

Endvidere er Ministeriet berettiget til ved en Fiskesæsons Begyndelse at foreskrive et Maksimum af det Antal Østers, der i Sæsonens Løb i det Hele maa fiskes. Dette Maksimum skal dog ikke kunne fastsættes lavere end to Millioner, med mindre særlige Forhold som Stormflod, Sygdom blandt Østersbestanden eller lignende efter Ministeriets Skøn maatte kræve en større Indskrænkning af Bankernes Benyttelse.

§ 8.

Alle fiskede Østers skulle indbringes til det dertil bestemte Depotsted. For Østers, fiskede paa Fladstrandsbankerne, skal Frederikshavn være Depotstedet; for hele Limfjordens Vedkommende bestemmes indtil videre Nykjøbing paa Mors til Depotsted.

Indbringelsen til Depotstedet skal ske søværts og direkte, saaledes at Østers ikke noget andet Sted bringes til Land. De med Brile fiskede Østers kunne dog opbevares i Fiskernes Damme og Hyttefade ved Land, indtil de af-

hentes af Forpagteren, af hvem de hurtigst muligt skulle indbringes søværts til Depotstedet.

For saa vidt imidlertid Naturforholdene, saasom Storm, Frost og deslige i noget Tilfælde maatte gøre det umuligt at følge disse Forskrifter, skal derom straks gives Kontrollen paa Depotstedet, vedkommende Toldembedsmand paa Indbringelsesstedet samt saavidt muligt den nærmeste Repræsentant for den almindelige Kontrol med Østersfiskeriet behørig Underretning. Saafremt derimod i noget Tilfælde Østers uden tilstrækkelig Grund maatte blive indbragte andetsteds end til vedkommende Depotsted, eller den paabudte Anmeldelse derom ikke straks gøres, ifalder Forpagteren en Bøde til Statskassen fra 100 til 1000 Kr.

§ 9.

Straks efter hver enkelt Østersladnings Ankomst til Depotstedet er Forpagteren forpligtet til derom at gøre Anmeldelse til den sammesteds etablerede Kontrol. Den Kontrollførende vil da inden Forløbet af en Time efter Anmeldelsen have enten selv eller ved en Medhjælper at møde paa Lossepladsen, og forinden Kontrollen saaledes er kommen til Stede, maa ingen Østers ilandbringes. Kontrollen overværer og kontrollerer Tællingen af de fiskede Østers og paaser derved tillige, at ingen Undermaalsøsters passerer. Af Hensyn til denne Kontrol maa Tællingen i Reglen ikke udstrækkes længere end til $\frac{1}{2}$ Time efter Solens Nedgang. Den Tilsynsførende kan imidlertid tillade, at de Ladninger, der ikke ere blevne aftalte inden denne Tid, under hans Kontrol bringes i Land og ind sættes i et Pakrum, til hvilket Kontrollen har Nøglen. Eftertællingen og Kontrollen med Hensyn til Undermaalsøsters vil da være at foretage Dagen efter.

For Overtrædelse af det ovenfor givne Paabud om Anmeldelse af Østersladningernes Indkomst og af Forbudet mod disses Udlosning, forinden Kontrollen er kommen til Stede, ifalder Forpagteren en Bøde til Statskassen af 100—1000 Kr., der ligesom de øvrige i Konditionerne ommeldte Bøder fastsættes af Ministeriet og inden 4 Uger, efterat Bøden er dikteret, vil være at indbetale til Finanshovedkassen; i manglende Fald kan Bødens Beløb indeholdes i den af Forpagteren deponerede Sikkerhed, som derefter atter inden 4 Uger vil være at supplere, eller hvis Selvskyldnerkaution er stillet, afkræves Kautionsisten.

De anholdte Undermaalsøsters henlægges foreløbig under Kontrollens Tilsyn i et behørig affukket Rum, hvortil Kontrollen har Nøglen, og udlægges derefter snarest mulig under Kontrollens Tilsyn og Anvisning paa de dertil bestemte Udlægningssteder. Landbrugsministeriet forbeholder sig dog senere at træffe anden Bestemmelse om, hvorledes der vil være at forholde med de anholdte Undermaalsøsters.

For saa vidt der i Medfør af § 8 untagelsesvis maatte blive indbragt Østers andet Steds end til Depotstedet, ville de ordentligvis snarest mulig paa behørig betryggende Maade være at føre derhen, og Tællingen samt Kontrollen med Hensyn til Undermaalsøsters kan da opsættes, indtil de ankomme dertil, men forsaavidt det i noget Tilfælde maatte være nødvendigt, at de paagældende Østers fra Ilandbringelsesstedet føres videre bort uden at passere Depotstedet, maa vedkommende Toldembedsmand paa Stedet eller efter Omstændighederne Fiskerikontrollen overvære Tællingen og derefter give den Kontrollførende paa Depotstedet fornøden Meddelelse om Resultatet heraf. For saadan ekstraordinær Tællingskontrol forbeholdes der Statskassen Refusion af passende Honorarer.

§ 10.

Om Resultatet af Tællingen fører Kontrollen en af Landbrugsministeriet autoriseret Bog, hvori indføres:

Dagen for Tællingen,
Vedkommende Baads Nummer og Antallet af de fra hver enkelt Baad ilandbragte Fuldmaalsøsters.

Antallet af de indførte Østers opsummeres for hver Dag og afstemmes med Forpagterens Forretningsfører, der i selve Bogen kvitterer for de saaledes modtagne Østers.

I Bogen tilføres forinden Underskriften Bemærkning om Antallet af anholdte Undermaalsøsters.

§ 11.

Forpagteren er forpligtet til inden hvert Aars 15de Juni til Landbrugsministeriet at indsende en udførlig Beretning om Østersbankernes Tilstand, de mulig ved Bankerne foregaaede Forandringer, og hvad der maatte være foretaget til deres Forbedring; fremdeles Oplysning om, paa hvilke Banker der er fisket i den forløbne Sæson, med Angivelse af Fangstens omtrentlige Størrelse paa hver Banke samt om Udlægningen af mulig anholdte Undermaalsøsters. Alle Lokalteter i Fjorden maa være saaledes betegnede, at de kunne afsættes nogenlunde nøjagtig paa Kortene.

Inden 15de Juni hvert Aar har Forpagteren endvidere til Ministeriets Godkendelse at indsende Beretning om den Driftsplan, der haves for den kommende Fiskesæson, samt om, hvor anholdte Undermaalsøsters (jfr. §§ 3 og 9) agtes udlagte.

§ 11.

Ved Østersfiskeriets Drift maa Forpagteren ikke uden Landbrugsministeriets forud indhentede Tilladelse benytte Personer, der ikke have dansk Indfødsret. For Overtrædelse af denne Bestemmelse kan der af Ministeriet paalægges Forpagteren Bøde fra 100—500 Kr.

§ 13.

Forpagteren maa hverken direkte eller indirekte deltage i Handel med fremmede Østers.

§ 14.

Forpagteren er uberettiget til at overdrage Forpagtningen enten i det Hele eller for en Del til nogen anden, med mindre dertil erhverves Landbrugsministeriets Samtykke.

Skulde nogen anden end Forpagteren eller hans dertil antagne Folk befatte sig med Østersfiskeri paa det bortforpagtede Omraade, da er Forpagteren, saa snart det kommer til hans Kundskab, forpligtet til derom at gøre Anmeldelse saavel til Kontrollen med Østersfiskeriet som til vedkommende Retsbetjent, for at de skyldige kunne blive dragne til Ansvar.

Forpagteren maa ikke til Østersfiskeriets Drift benytte Personer, der ere overbeviste om at have gjort sig skyldige i ulovlig Tilegnelse af Østers. De af ham antagne Formænd og Baadførere have derhos saavidt muligt at føre Tilsyn med, at de under dem staaende Østersfiskere ikke ulovlig tilegne sig de fiskede Østers til Fortæring paa Stedet eller anden Anvendelse, og skulle, naar dette dog maatte ske, gøre Anmeldelse derom til Forpagteren og Kontrollen. Saafremt Formændene eller Baadførerne af Kontrollen eller Landbrugsministeriet findes at have udvist Forsømmelighed med Hensyn til denne Tilsyns- og Anmeldelsespligt, kan Forpagteren, der bærer Ansvaret overfor Ministeriet, af dette ikendes Bøder fra 20 til 100 Kr.

Saafremt nogen af de til et Brilerhold hørende Fiskere undlader at gøre de i § 4 foreskrevne Anmeldelser til Formanden for Holdet om Fangstens Størrelse, opgiver denne urigtig, tilsidesætter de gældende Fredningsbestemmelser eller iøvrigt gør sig skyldig i Misligheder ved Østersfiskeriet, skal han afskediges som Briler, men desuden forbeholder Ministeriet sig Ret til efter Omstændighederne at fordre samtlige til det paagældende Brilerhold hørende Fiskere afskedigede af Forpagteren, for saa vidt dette befindes nødvendigt for at undgaa Overtrædelse af de givne Regler.

§ 15.

Skulde Forpagteren overtræde de i foranstaaende §§ 2 og 7 anførte

Fredningsbestemmelser eller Forbudet mod i Limfjorden at foretage Østersskrabning, der ikke omfattes af den i § 4 indeholdte begrænsede Tilladelse til Anvendelse af denne Fiskemaade, eller den i § 13 anførte Forpligtelse til ikke at befatte sig med Handel med fremmede Østers, er Landbrugsministeriet bereitiget til uden nogen Indsigelse fra Forpagterens Side at opsigse nærværende Kontrakt med een Maanedes Varsel til en 1ste Maj.

§ 16.

Forpagteren er pligtig til hvert Aar paa Anfordring at levere til Hans Majestæt Kongens Hofholdning i Kjøbenhavn i Løbet af Fiskesæsonen ialt 15,000 — femten Tusinde — Østers, hvilke leveres i frisk Tilstand og uden anden Betaling eller Godtgørelse en den, som Transporten til Søs eller pr. Jernbane medfører, hvilke Omkostninger efter Regning ville blive betalte.

Naar Hofmarskallaets Kvittering for bemeldte Leverancers Modtagelse indsendes af Forpagteren til Landbrugsministeriet, vil den for disse Østers erlagte Afgift blive ham tilbagebetalt, for saa vidt ikke den samlede Forpagtningsafgift for det paagældende Forpagtningsaar derved nedbringes under det i § 17 angivne Minimum.

§ 17.

Forpagtningsafgiften beregnes med et vist Beløb for hver optagen og ikke igen udlagt Østers; dog skal Forpagteren i hvert Forpagtningsaar mindst udrede en Sum, der svarer til Afgiften af $\frac{1}{2}$ Million Østers, selv om ikke hele dette Antal maatte blive optaget.

Afgiftsberegningen opgøres af Kontrollen maanedlig, og dens Saldo skal af Forpagteren være indbetalt til Finanshovedkassen inden den 15de i den paafølgende Maaned. Skulde der hengaa over 14 Dage efter nysnævnte Forfaldsdag, uden at Afgiften endnu er betalt, er Landbrugsministeriet berettiget til at erklære Forpagtningen for bortfalden uden Lovmaal og Dom og til straks at bortforpagte Østersfiskeriet paany, hvorhos den fratrædende Forpagter og, hvis personlig Kaution er stillet, hans Kautionist — saavel i det heromhandlede Tilfælde som, naar Opsigelse efter § 15 maatte finde Sted — er pligtige til skadesløst at erstatte Statskassen alle af Kontraktens Misligholdelse følgende Tab og Udgifter uden at kunne gøre Krav paa Andel i den højere Afgift, som ved en saadan ny Bortforpagtning mulig maatte opnaas.

§ 18.

Ved nærværende Auktion opraaes Forpagtningen af Østersfiskeriet saaledes, at de Lysthavende fremsætte Bud paa den Afgift, de ville svare pr. 100 Østers. Intet Overbud lavere end 10 Øre modtages.

Naar Ministeriets Approbation af et Bud foreligger, udregnes det, hvor meget det paagældende Bud svarer til pr. Stk. Østers, og efter denne Beregning udredes Afgiften for hver optagen og ikke igen udlagt Østers.

§ 19.

Antagelsen eller Forkastelsen af de ved Auktionen gjorte Bud beror paa Landbrugsministeriets Resolution, der vil blive afgiven inden Udløbet af 3 Uger fra Auktionsdagen at regne. Skulde Ministeriet bestemme Afholdelsen af en ny Auktion, ere den Højstbydende og Næsthøjstbydende ved 1ste Auktion pligtige til at vedstaa deres Bud ved 2den Auktion, naar denne afholdes inden 6 Uger fra 1ste Auktion at regne.

Landbrugsministeriets Antagelse eller Forkastelse af de ved 2den Auktion gjorte Bud vil blive meddelt inden 14 Dage efter 2den Auktion.

Forsaa vidt nogen pr. Kommission maatte blive Højstbydende eller Næsthøjstbydende, er han pligtig straks efter Auktionen at opgive, hvem han repræsenterer.

§ 20.

For Konditionernes Opfyldelse og Forpagtningsvilkaarenes Overholdelse i

alle Punkter har den Højstbydende, inden Hammerslag under Forbehold af Ministeriets Approbation gives, at stille en foreløbig Sikkerhed af mindst 5000 Kr. enten ved Selvskyldnerauktion eller ved reel Sikkerhed. Stiller den Højstbydende ikke saadan Sikkerhed, vil Næsthøjstbydende, naar han stiller Sikkerheden, erholde Hammerslag. Om den tilbudte Sikkerhed er antagelig, afgøres af den, der møder paa Statskassens Vegne ved Auktionen.

Medens forannævnte Sikkerhed kun er at betragte som foreløbig, vil derimod den, hvis Bud af Ministeriet approberes, have inden 8 Dage fra Approbationsdagen at regne at stille endelig Sikkerhed til et Beløb af 30,000 Kr. enten ved Selvskyldnerauktion af en Bank, godkendt af Landbrugsministeriet eller ved reel Sikkerhed.

Til yderligere Sikkerhed for Opfyldelsen af Forpagterens Forpligtelser giver Forpagteren derhos Statskassen ved formelig udstedt Obligation eneste Underpanteret i alt til Østersfiskeriets Drift anvendt og anskaffet Materiel og Inventar af enhver Art og for dettes hele Værdi, og er han derfor til enhver Tid forpligtet til at gøre Ministeriet Rede for, hvori forannævnte Genstande bestaa, og, naar forlanges, paavise dem.

§ 21.

Alle Udgifterne ved Auktionen eller Auktionerne og sammes Bekendtgørelse, ved Stemplingen af den Forpagtningskontrakt, der straks bliver at oprette, og ved Stempling og Tinglæsning af den i § 20 ommeldte Panteobligation udredes af Forpagteren paa Anfordring.

§ 22.

I Tilfælde af Søgemaal i Anledning af denne Forpagtning skal Kjøbenhavns Forligskommission og den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsret i Kjøbenhavn være Værneting for Forpagteren og eventuelt for hans Kautionist efter Varsel som til indenbys Mand, hvor de end maatte bo eller opholde sig, hvorhos de ere underkastede den ved Forordningen af 25de Januar 1828 hjemlede hurtige Retsforfølgning.

§ 23.

Tillæg til og Forandring i disse Konditioner forbeholdes.

Landbrugsministeret i April 1899.

B. Egne Iagttagelser fra 1895, 1896, 1905 og 1906 m. m.

Som et Øjebliksbillede af de hydrografiske Forhold i Limfjorden skal her meddeles nogle Maalinger af Vandets Vægtfylde, foretagne paa en Rejse med »Havørnen« fra 4.—11. September 1890:

	maaltes en Vægtfylde af	Temperatur	Saltholdighed i %
Ved Gjøl	1,0200	15,0 °C.	2,56
» Løgstør	» » » » 1,0210	15,0 »	2,69
» Fuur	» » » » 1,0215	15,5 »	2,76
I Launs Bredning	» » » » 1,0170	15,0 »	2,17
- Virk-Sund	» » » » 1,0140	15,0 »	1,78
- Skive Fjord	» » » » 1,0173	14,7 »	2,21
Vest for Fuur	» » » » 1,0220	15,0 »	2,82
Ved Ør Odde	» » » » 1,0230	15,0 »	2,95
I Kaas Bredning	» » » » 1,0238	15,5 »	3,06
Nord for Jegindø	» » » » 1,0224	15,0 »	2,87
Ved Kaas Hoved	» » » » 1,0236	15,5 »	3,04
Øst for Venø	» » » » 1,0238	15,0 »	3,05
Ved Struer	» » » » 1,0236	15,2 »	3,04
I Nissum Bredning	» » » » 1,0248	15,3 »	3,18
Ved Krik	» » » » 1,0186	15,7 »	2,39
Ved Lemvig	» » » » 1,0246	15,7 »	3,18
Ø. f. Skibsted Fjord	» » » » 1,0200	15,7 »	2,58
I Visby Bredning	» » » » 1,0200	15,2 »	2,56
Ø. i Thisted Br.	» » » » 1,0208	15,3 »	2,66
Ved Nibe	» » » » 1,0180	14,3 »	2,33

Ovenstaaende Saltholdigheder ere afsatte paa det denne Afhandling ledsagende Kort undtagen den sidste ved Nibe, der falder udenfor Kortet. Man vil bemærke, at overalt, hvor Saltholdigheden er over 2,50 %, findes Østers, hvor den er under 2,40 % derimod ingen. Saaledes ingen ved Krik, i Launs Bredning og Skive Fjord samt øst for Troldholmene. Ved Gjøl maalttes dog en stor Saltholdighed, men man maa erindre, at i den snævre østlige Limfjord er Saltholdigheden saa stærkt varierende, at dette Øjebliksbillede ikke kan siges at give nogen syn-derlig brugelig Rettesnor for dens Vedkommende. Denne Variation viser sig da ogsaa her; thi ved Nibe (i Sejllobet) maalttes kun 2,33 % 7 Dage efter at der ved Gjøl var maalt 2,56 %. Begge Dage har Saltholdigheden vistnok været omtrent den samme begge Steder.

Saltholdigheden har saaledes utvivlsomt en meget væsentlig Indflydelse paa Østersens Udbredning i Limfjorden, men at angive hvilken bestemt Saltprocent, der fordres, er umulig for mig; thi det vides ikke paa alle disse Steder, hvorledes Saltholdigheden varierer til andre Tider af Aaret. Disse foreliggende Maalinger af Saltholdigheder stamme fra September 1890, men om Foraaret er Vandet maaske lidt

ferskere, ligesom Saltholdigheden aabenbart under stærke Storme kan variere noget paa mange Steder; jeg er dog tilbøjelig til at tro, at Østers hos os næppe ville kunne leve og forplante sig i betydelig Grad, med mindre Saltholdigheden i Regelen og vel særlig i Forplantningstiden er op mod 3 %. Herpaa tyde de hydrografiske Forhold hos os paa de Steder, hvor Østersen til Stadighed lever, nemlig i Kattegats nordlige og østlige Dele, samt i Limfjorden.

For at faa nogen Oplysning om den Saltholdighed Yngelen kræver i Sværmstadiet, en Tid hvor man kunde formode, at den maa stille store Fordringer til Vandets Saltmængde eller snarere Vægtfylde, udsattes Sværmyngel fra saavidt mulig modne Østers (altsaa meget mørk Yngel) i flere Glas indeholdende Vand af Vægtfylde paa 1,0150, 1,0162, 1,0173, 1,0233 alt ved Temperaturer mellem 15—18 °C. Efter at have henstaaet i et Par Dage viste det sig, at næsten al Yngelen var sunken til Bunds i Glasset med den mindste Vægtfylde; enkelte vare aabenbart døde og kun ganske faa formaaede at sværme omkring i Vandmassen. I de Glas, der indeholdt Vand med større Vægtfylde, vedblev Yngelen derimod i mange Dage at sværme. Man skulde altsaa tro, at en Vægtfylde af c. 1,016 var tilstrækkelig for Yngelen i Sværmstadiet; men dette er dog ikke hermed afgjort; thi i intet af de mange Tilfælde, hvor saadan Yngel henstod i Glassene, lykkedes det mig at faa den til at sætte sig fast; den døde altid efter kortere eller længere Tids Forløb; undertiden levede Yngelen i 14 Dage under disse Forsøg. Jeg skal her endvidere oplyse, at Østersyngel kan holde sig sværmende ved en Temperatur af kun 13 °C; dette har den gjort i Glaskar ombord. I det frie har jeg fundet sværmende Østersyngel i Vand af kun 15° C. Ved en Temperatur af c. 19° C. eller mindre maa den kunne trives og sætte sig fast; thi i de første Dage af August 1895 fandtes den ganske spæde Yngel (2—13 mm.) paa de af mig udsatte Fangere og paa andre i Vandet værende Genstande. Temperaturen maalttes hver Morgen c. Kl. 7, og i hele Juli Maaned 1895 var den højeste iagttagne Temperatur 19,4° C., den laveste 15° C. I samme Tidsrum varierede Vægtfylden i Nykjøbing Havn, i hvilken Østersyngel ogsaa afsattes i Juli, mellem 1,02000 og 1,0239.

For at give en Forestilling om Temperaturen i Sommerhalvaaret vedføjes Temperaturkurver fra Oddesund 1893—95 og fra Nykjøbing for 1895.

1895 den 24de Maj fandtes ved Nykjøbing første Gang modne Spermatozoer (Sædfim) med tydelig Hale hos en Østers; kun faa undersøgtes. 14de Juni undersøgtes 20 Østers fra Ørodde; 3 af dem havde hvide Unger i Kappehulen; en havde blaa Unger.

15de Juni undersøgtes 13 Østers over 2 Tommer fra Sallingsund, hvoraf 5 havde blaa og 2 hvid Yngel. Der fiskes nu daglig Østersyngel i vore Plankton-Net saavel i Havnen som i Sallingsund; den er dog til Stede i langt ringere Antal end andre Muslingelarver. Saavel om Natten som om Dagen, saavel i Solskin som i daarligt Vejr findes Yngelen i Overfladen, men stedse ogsaa paa dybere Vand; den synes at være til Stede overalt og til alle Tider, dog ligesom alt Plankton kun i langt ringere Mængde hvor Vandet er lavt eller tæt bevokset med Bændeltang, og hvor der derfor kun er ringe Strøm og Vandfornyelse.

28de Juni. Af 39 Østers fra Sallingsund og Omegn havde 2 hvid og 2 blaa Yngel.

3die Juli. Meget faa Østersunger blandt Planktonet fra Sallingsund, men

mange i selve Nykøbing Havn. Strømmene føre aabenbart Yngelen langt omkring i Fjorden. Vandet fra Vesterhavet indeholder sikkert kun meget faa Unger. Faa Dage efter var der ingen Østersyngel i selve Sallingsund.

8de—11te Juli undersøgtes Østers fra forskellige Steder i Sallingsund og Omegn. Af 5 fra Skælholmen havde en blaa og en hvide Unger; af 16 syd for Glyngøre havde en blaa Yngel. Af 144 brilede i Faarup Vig (se Tabel I Nr. 6) havde kun 4 Yngel, hvoraf ingen helt blaa; af 18 fra Sallingsund paa 3—4 Favne Vand havde kun en blaa Yngel; af 61 brilede ved Studeholmene ved Højriis havde ingen Yngel, men smaa Østers ned til $2\frac{1}{2}$ Tomme havde Spermatozoer med Hale. Af 86 Maalsøsters og 150 Undermaalere fra Trehuse paa Salling (se Tabel I Nr. 8) havde 16 Unger, en »Dværg« paa $2\frac{1}{4}$ Tomme havde hvide Unger; ellers synes Østersen her kun sjælden at have Unger, før den er $2\frac{3}{4}$ Tomme lang.

12te Juli. Af Østersyngel er her stedse en Del i Vandet, ogsaa i Dag hvor det har blæst og regnet; men der er stedse flere af andre Muslingelarver.

16de Juli. Temperaturen i Vandet er nu sunken til 15° C. under en lang Periode af vestlig Storm og Regn, og Østersyngelen er meget sparsomt til Stede i Sundet; i Havnen mangler den ganske, og her er faa Snegle- og Muslingelarver.

18de—19de Juli. Varmt Vejr igen, og straks viser der sig Østers-unger.

25de Juli. Ved Bjørndrup skrabedes 74 Maalsøsters og 302 Undermaals og Yngel (se Tabel I Nr. 9), men kun 6 havde Yngel.

Den 26de—27de Juli undersøgtes Østers fra Brevig og Snaven paa Salling (se Tabel I Nr. 2) i større Antal, men der fandtes henholdsvis kun 7 og 9 med Unger.

31te Juli og 1ste August opdykkedes Østers i Livø Bredning (se Tabel I Nr. 11, 12 og 13), men ialt kun 3 havde Yngel.

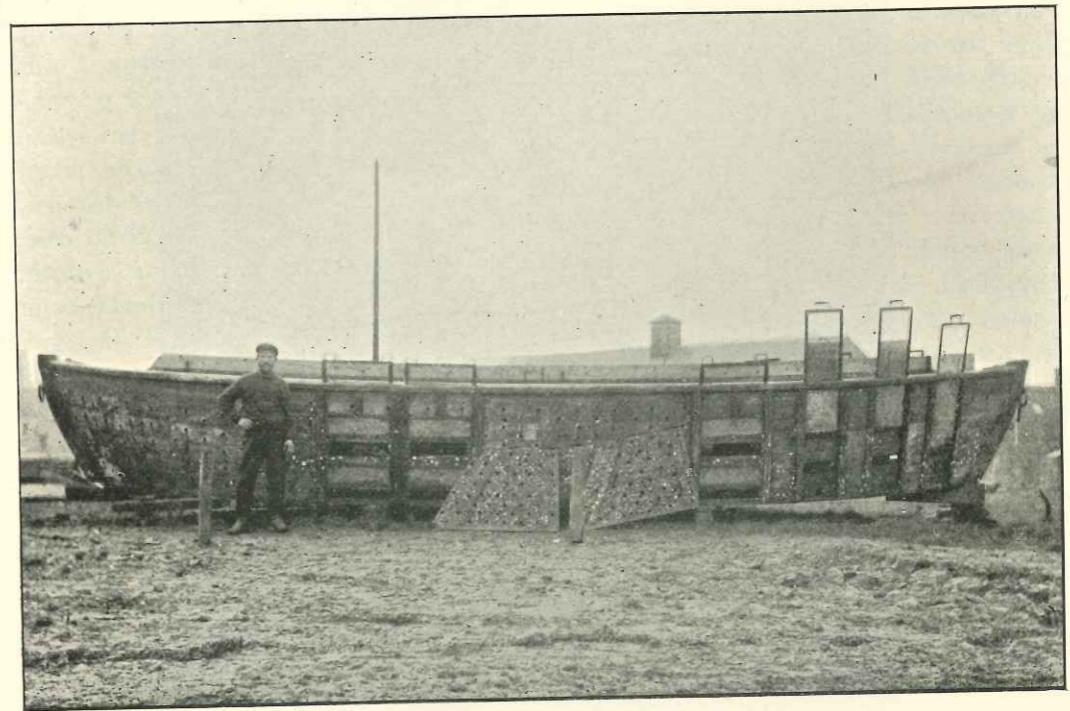
3die August iagttoges Østersyngel paa de udsatte Fangere; nogle vare endog 13 mm. Senere er ikke iagttaget Fasthæftning af mere Yngel paa Fangerne.

I August undersøgtes Østersbestanden paa Banker i Venø Bugt, ved Odde-sund, i Nissum-Bredning og i Sallingsund (se Tabel I Nr. 17, 15, 14, 19, 20, 16); men kun ganske enkelte Østers fandtes med Yngel. I Overensstemmelse hermed taber Østersyngelens Antal sig i Maanedens Løb i Planktonet.

Den sidste Østers med Yngel, jeg fandt, iagttoges den 24de August (1895); men Østerspisere i Nykøbing have meddelt mig, at de saa en enkelt endnu i September; og endnu den 8de September fandtes Yngel i Planktonet. Om saadanne Efternølere kunne udvikle sig, maa vist betragtes som meget tvivlsomt; Temperaturen i Vandet er kun $13—17^{\circ}$ og gaar meget hurtig nedad i de følgende Dage. Jeg havde paa Forhaand tænkt mig Juli eller August som Østersens Hovedlegetid, derfor forsømtes Undersøgelsen heraf noget i Begyndelsen; men efter det foreliggende maa man tro, at den begynder en Del tidligere. Det varede ligeledes noget, før jeg opdagede, at man med tilstrækkelig fine pelagiske Net af Møllergace kan fiske de smaa Unger i det frie. Hvis ikke den Tid, hvori Yngelen opholder sig i Moderdyrets Kappenhule, er meget kortvarig, synes det at være et temmelig ringe Antal Østers, der aarlig deltager i Forplantningen; at bestemme denne Tids Varighed er aabenbart paa Grund af Dyrets fuldstændige Tillukkethed og Uigennem-sigtighed en overmaade vanskelig Sag, hvorom der næppe vides noget synderligt.

Skønt Vejrliget i 1895 næppe var heldigt for Østersens Trivsel i Limfjorden,

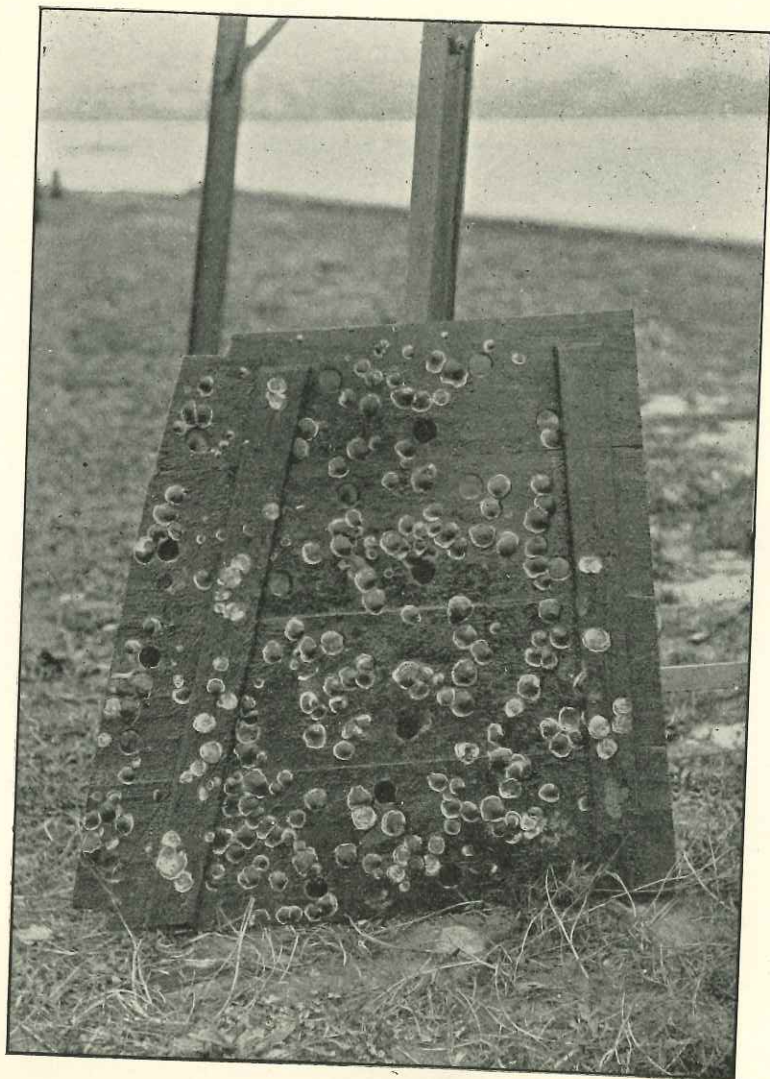
har der, som paavist, dog været en Del Sværmyngel i Fjorden, og fast-siddende Yngel er ogsaa bleven iagttaget saavel paa mine Fangere som paa andre Kunstgenstande i Fjorden: Pæle, Baade etc.; men hvad der forbavsede mig meget ved disse Undersøgelser i 1895 var, at jeg aldeles ikke med Sikkerhed paa Bankerne efter Yngletiden f. Eks. i Oktober, kunde paavise dette Aars Yngel i Mængde. Jeg saa Baade i Thisted Havn aldeles tæt besatte med dette Aars Yngel; men paa Bankerne fra Lysen (Brevig) (se Tabel I. Nr. 3) fandt jeg i Oktober ingen Yngel.

Paa Tabel II. Nr. 13 fremstilles Yngelens Størrelse den 8de August 1895 ved Maaling af 24 Stykker fra Fangerne; paa Nr. 14 ses denne Yngels Størrelse den 24de September 1895; en enkelt er endog allerede over 1 Tomme i Længden. Tænker man sig, at Væksten fortsættes endnu noget ud paa Efteraaret, men stanses i Vintertiden, maa man aabenbart hvert Foraar finde en Gruppe af Østers paa, omkring eller under en Tommes Længde, og en saadan har ogsaa vist sig 1895 og 96 mange Steder, hvor der er bleven fisket et større Antal Østers paa en Banke. (Se Tabel II. Nr. 1, 2, 3 o. s. v.)

Det er muligt, at jeg i 1895 har overset den spæde Yngel paa Bankerne; thi i de senere Aar fandt jeg den om Efteraaret (se f. Eks. Tabel II. Nr. 12, den 8de September 1896 ved Bjørndrup); men den var da kun $\frac{1}{4}—\frac{1}{2}$ Tomme lang, og det forbavsede mig, at den var saa lille; thi paa Kunstgenstande var den meget større; se f. Eks. Tabel II. Nr. 18 for 19de September 1896, altsaa samme Aar, hvor et Stationen tilhørende stort Hyttefad, der havde ligget i Vandet fra Foraaret 1896 til da, viste sig besat med c. 25,000 unge Østers af op til $1\frac{1}{2}$ Tommes Længde

(se Figurerne Pag. 53-54), gennemsnitlig var denne Yngel $\frac{3}{4}$ Tomme i Længde. Paa Tagstens-Fangere ved Ørodde var Aarsyngelen i 1895 24de Septb. gennemsnitlig $\frac{1}{2}$ Tomme i Længde (se Tabel II. Nr. 14). Jeg husker tydeligt, og har optegnet Bemærkninger derom, at jeg forbavsedes ved at træffe Yngelen paa de naturlige

Banker langt mindre end paa Fangere og Kunstgenstande; men dette synes at være Regel. I 1905 og 1906, hvor jeg atter i August eftersøgte Aarsyngelen i Limfjorden ved Volstrup (se Tabel III. Nr. 4 og 5), fandt jeg den at være kun c. 1 mm. eller mindre. Den 8de August 1895 var den paa vore Fangere allerede naaet op til $\frac{1}{2}$ Tomme i Diameter. (Se Tabel II. Nr. 13).

Ved Volstrup, der undersøgte saa nøje i 1905 og 06, viste det sig, at der paa det lave Vand (3—6 Fod), hvor vi brilede Østers, fandtes langt flere Østers af 0 Gruppen end paa det dybere Vand 12—18 Fod, hvor vi skrabe. Et Blik

paa Tabel III. vil desuden vise, at de »etaarige« Unger ogsaa vare hyppigere paa det lave end paa det dybere Vand.

I 1895 fandtes Yngel som nævnt afsat paa forskellige Kunstgenstande, saaledes paa kalkede Tagsten, paa Lægter af Fyrretræ, paa en ved Biologisk Station udhængt Trætønde, paa de i og ved samme hængende Granitstykker, paa Bunden af Baade, paa Havnenes Træpæle. Den udhængte Tønde, hvori der ingen Bund var, brugtes til at forsyne Akvarierne ombord med Luft; den havde et lille Hul foroven, hvorfra en Guttaperka-Slange førte den ved Stenens Vægt udpresede Luft ind i Akvarierne; naar Tønden (2 Gange i Døgnet) er fuld af Vand, hejses den op et Øjeblik og ny Luft slipper ind forned, medens Vandet altsammen løber under ud. 3die August opdagedes Østersyngel saavel paa selve Tønden som paa de ved dens Sider og indeni den hængende Sten. Der fandtes ogsaa Mængder af andre Organismer her, saasom Ciona canina, Phallusia sp., Pomatoceros, Balaner, Diatomeer og Alger; men det var utvivlsomt, at Planterne vare de dominerende paa Tøndens og Stenenes Solside; de grønne Alger sad kun helt foroven. Dyrene holdt sig derimod mere til Skyggesiderne; og indeni Tønden, hvor der maa have været overmaade lidt Lys (kun under fra), fandtes endog mange Phallusier og enkelte Østers, men ingen Planter. Der er ingen Tvivl om, at Lysforholdene spille en stor Rolle ved Yngelens Fasthæftning; men om Grunden er den, at Planterne hurtig optage Pladsen paa Lyssiderne og derved forhindre al senere Fasthæftning af Østers, maa jeg lade staa hen. Man sammenligne hermed de af Lacaze-Duthiers i en Aarrække foretagne Forsøg ved Roscoff med at faa Østers til at yngle i et lukket Bassin. Forsøget synes at være lykkedes over al Forventning (Archive de Zoologie experimental (3) T. 1. 1894*). Mine Forsøg med Fangere have kun været udført efter en meget ringe Maalestok; det Materiale, der gav det bedste Resultat, var kalkede Tagsten, hvilke i Frankrig og Holland skulle være de eneste nu sædvanlige anvendte. I Thisted Havn saa jeg i Efteraaret 1895 5 Lystjoller, der havde ligget den største Del af Sommeren i Havnen; de 3 vare blevne kultjærede i Foraaret og de 2 patentmalede; den 1ste Juli vare de alle blevne rensede og atter udsatte, herved er maaske det meste af Patentmalingen gaaet tabt. Disse Baades Bunde vare meget bevoksede med forskellige Dyr og Planter, men nogle næsten udelukkende med Østersyngel. Man vil her atter se, at det var paa Steder, hvor der havde været nogen Skygge, at Yngelen havde fæstet sig. Ligesom paa Tønden, er det ogsaa her paa Legemer, der befinde sig nær Vandets Overflade og ofte bevæges ved Menneskets Hjælp, at Yngelen var til Stede i stor Mængde; ogsaa Fangerne stod paa lavt Vand, og navnlig hang Tagstenene saaledes, at Bølgeslaget kunde bevæge dem. Disse Omstændigheder kunne være tilfældige, derom kan jeg intet sikkert vide.

Paa gamle kultjærede Baade kan Yngelen altsaa fæste sig; det har jeg gentagne Gange set; men Tjæren skal aabenbart være aldeles tør. Paa Patentmaling, naar den er passet, som den bør være, kan Yngelen derimod næppe sætte sig; jeg har da ikke, trods god Lejlighed dertil, set saadant. Patentmaling bruges jo overhovedet for at hindre alle Organismer i at fæste sig paa Skibene og derved forringe deres Lethed til at glide gennem Vandet, og den opfylder ogsaa bedre end andre Stoffer dette Forlangende; men særlig hvor Solen skinner stærkt paa, nær Overfladen, begynde Algerne dog i Løbet af nogle Maaneder at indfinde sig.

*) N. et revue pg. XXV.

Som allerede nævnt fandt jeg ikke i 1895 Aarets Yngel paa andre Steder end paa »Kunstgenstande«; men det foregaaende Aars Yngel fandt jeg ofte i Naturen f. Eks. om Foraaret (se Tabel I. Nr. 4 og 5). Den fandtes saavel paa lavt som paa dybt Vand. Alle Østers paa under 1 Tommes Længde om Foraaret kunne delvis henregnes hertil. Spørger man, hvor denne Yngel sad fæstet, lyder Svaret, at den vistnok hyppigst sad paa Østersskaller, saavel levende som døde, men ogsaa hyppigt paa Stene og andre døde Muslingskaller saasom af *Tapes pullastra* og *decussatus*, *Cardium edule*, *Mytilus edulis*, *Pecten varius*, endvidere paa saavel levende som døde Skaller af *Balaner*, *Pomateros*, *Buccinum undatum*, *Littorina littorea* o. s. v.

Af visse Forfattere angives vor almindelige Krabbe (*Carcinus mænas*) som en af Østersyngelens værste Fjende; dette forhindrer imidlertid ikke, at Yngelen sætter sig fast paa selve Krabbens Bryst, hvor Krabben let kan naa den med sine Tænger, men dog ikke ødelægge den. Paa Hummer træffer man meget ofte en Mængde Smaaøsters siddende; men en voksen Østers har jeg aldrig set, hverken paa levende Hummer eller paa en død Hummerskal. Skallerne holde aabenbart ikke længe efter at være bleven afkastet af Hummeren, ja maaske denne endog som Regel spiser sin egen Skal. Man finder ikke døde Hummerskaller i Fjorden; i det mindste har jeg aldrig set en saadan. Østersyngelen kan ogsaa fæste sig paa de haarde Dele af Blæretangen (*Fucus vesiculosus*) og gør det i ikke ringe Udstrækning undertiden. Østersskaller og Stene ere aabenbart det hyppigst af Østersens Yngel brugte Fasthæftningsmateriale. Af Stene bruges alle Størrelser fra de største til ganske smaa.

Østersen synes saaledes ikke at anvende megen Kritik ved Valget af sit fremtidige Opholdssted, noget der i høj Grad kommer til at gaa ud over de enkelte Individider senere; den synes kun at søge efter haarde Genstande med nogenlunde rene Overflader.

Med Fasthæftningen er aabenbart et meget farligt Afsnit af Østersens Liv afsluttet; men det er dog langt fra sikkert endnu. En Mængde af de paa ganske lavt Vand afsatte Unger ville saaledes sikkert dræbes af Is, en Del ville skylles i Land f. Eks. mange af de paa Blæretangen afsatte; ofte sidder Yngelen saa tæt, at en Del ligefrem gaar til Grunde af Mangel paa Plads. I Foraaret 1895 har jeg saaledes paa lavt Vand og mellem levende Østers fundet en Mængde døde, men endnu sammenhængende Skaller af Østersyngel sandsynligvis fra 1894; megen Yngel var dog ogsaa levende. Det er mig ikke mulig at sige, om det faktisk er saa, men antagelig har Frost været Aarsag hertil. Mange Forfattere af Østerslitteratur tale saa meget om, at Østersens Fjender udtynde Bestanden saa overordentlig, og sikkert er det, at saavel de borende Snegle og Orme som Boresvampene ere meget ødelæggende; men af dem have vi kun de sidstnævnte i Limfjorden, og de havde ikke her været Dødsarsagen; thi, hvor de have været, ere deres Spor lette at kende. Jeg har i det Hele taget trods ivrigt Eftersyn havt meget ondt ved at finde Dyr eller Planter, der ligefrem angribe Østersen i dens fastsiddende Stadium; jeg har egentlig med Undtagelse af Boresvampen, Ormene (*Polydora*) og Mennesket aldeles ingen kunnet finde med Sikkerhed; jeg har derimod set en Gammaride bygge sine af Mudderpartikler dannede Rør ovenpaa Yngelens Skaller og paa hele den Sten, hvorpaa de ombord i Dammen sad fæstede, og næsten fuldstændig med disse Rør

overdække Østersens Skaller. Da der ved enhver Storm i Limfjorden røres meget stærkt op i Bundens løse Lag, saa Vandet bliver brunt af opslæmmede Mudderpartikler, ville disse Gammarider altid kunne faa Materiale nok, selv om Østersen sidder højt oppe fra Bundens; og er først Rørbygningen lidt fremskredet, ville Mudderpartiklerne af sig selv lejre sig mellem dem, og Østersen snart være dækket af et helt Mudderslag. Et saadant maa være meget hindrende for dens Trivsel og kan vel endog tilsidst kvæle den ganske. At Søstjerner (*Asterias rubens*) skulde æde Østers, har jeg trods ivrig Søgen paa Bankerne, hvor der er nok saavel af Østers som af Søstjerner, aldrig kunnet opdage; der skal i hvert Fald en stor Søstjerne til at spise en almindelig velvoksen Østers; at de derimod spise andre Muslinger, har jeg ofte nok set, men altid kun saadanne Muslinger, som de helt kunne ompænde og kvæle. At Søstjerner kunne spise mindre Østers, det er derimod utvivlsomt rigtigt. Der haves nøjagtige Undersøgelser derover af Schiøtz.

Der er enkelte Dyrearter i Limfjorden, et Par Snegle (*Acmæa testudinialis* og *Chiton*), der meget ynde at gnave paa Østersens opadvendte Skal; de gnave ikke meget dybt som Regel, saa det er næppe til egentlig Skade for Østersen; det kan endog tænkes at være til Gavn; thi de holde derved den opadvendende Skal ren for Plantevækst. Det er særlig paa den haarde Bund, disse Snegle optræde; uden dem vilde ellers sikkert Planter som Blæretang, Violinstrænge (*Chorda*) o. l. helt overvokse Østersen og mulig flytte den bort fra sit Sted. Disse smaa Snegle spille derfor en stor Rolle for Østersen i Limfjorden, en Rolle hvis Betydning nærmere maa studeres i Fremtiden. Jeg har dog her straks villet henpege paa denne Sag. Muligvis ødelægge de den ganske spæde, fasthæftede Yngel.

De største Farer for de større Østersers Udvikling skulle sikkert ikke søges hos Dyrelivet i Limfjorden, men meget mere hos de omgivende Naturforhold og Plantevæksten. Kulden og særlig Isen er allerede omtalt; denne sidste er aabenbart Skyld i, at Østersen ikke findes paa ganske lavt Vand i Fjorden, men det, der aabenbart ødelægge de fleste Østers, er Tildynding og Tilsanding, samt paa sine Steder den Uro Bølgeslaget frembringer under Storm. Hvad de to første angaa, da har jeg personlig ikke set dem i Virksomhed, men de kendes bl. a. af Dykkerne; disse ville have set, at Dyndmasser meget hurtig (paa faa Dage) kunne overdække den Østersbanke, hvorpaa de dykke, saa de maa indstille al Dykning indtil videre; en Storm med anden Strømning vil imidlertid hurtig kunne rense Banken igen, og Østerserne behøve ikke at være døde alligevel i det mindste ikke alle; Dødeligheden vil selvfølgelig afhænge dels af Dyndlagets Tykkelse dels af den Tids Varighed, hvori det dækker Østersbanken. Enhver der ser en Storm oprøre Vandet i Fjorden, og det kan man desværre hyppig faa at se, vil let kunne iagttage, hvorledes alt under Vandet ved Stormens Ophør er bedækket med et Lag af Dynd, hvor ikke Strøm, som i de smalle Løb, eller Bølgeslaget paa de aabne Kyster paa lavt Vand atter fjærner dette, saa man kan vide, at dette Dynd ogsaa maa dække de mere beskyttede liggende Østersbanker. Sandmasser kunne ogsaa paa denne Maade dække Bankerne, men det fine Dynd er dog sikkert det farligste. Her kommer imidlertid en Ting til, nemlig at hvor der har udviklet sig en tæt Vækst af Bændeltang paa Bundens, der ophober Dyndet sig lettest; thi der finder det hurtigst Ro; dette i Forbindelse med at Bændeltangen selv bidrager meget til Dynddannelse ved sin Henraaden og ved som levende at

afgive Fæste for en Mængde Smaavæsener, hvis Ekskrementer og øvrige Efterladenskaber ligefrem ere Dynddannere, gør indirekte Bændeltangen til en af Østersens store Farer. Ogsaa direkte ødelæggende kan Bændeltangen være, idet den, før den er ganske hensuldret, kan ligge i visse Tilstand over Bankerne og derved kvæle Østersen. Man kunde maaske mene, at ogsaa andre Planter end netop Bændeltangen kunde være til Skade for Østerslivet, og paa sine Steder kunne visse Alger maaske ogsaa være det. Der er desto værre meget, der tyder paa, at den i det foregaaende omtalte Tildyding i Limfjorden, er i Fremgang; man omtaler visse Dele af Fjorden, f. Eks. Harrevig, hvor tidligere Østers levede, men hvor Tildyding og Bændeltang nu vanskeliggør Østerslivet; dog herom har jeg for Tiden ingen begrundet Mening, men det synes vanskeligt at tænke sig, at det ikke skulde forholde sig saa. Tildyding synes ogsaa at foregaa i de fleste af vore andre Fjorde. Man vil herefter kunne forstaa, at der kan tales om, at Skrabning paa saadanne Steder kan gavne Østerslivet; thi Skrabningen kan bortrydde saavel Dynd som Bændeltang og atter gøre Bunden skikket til Udlægning af Østers. At derimod Skrabning paa en Østersbanke, hvor Bundforholdene ere gode, skader Østersbestanden saa vel som Dyrelivet i det Hele, er en lige saa sikker Sag.

Hvor Bunden er stenet uden meget Dynd og uden Plantevækst, skulde man altsaa vente at finde de gunstigste Betingelser for Østersens Trivsel, og dette er vist i Almindelighed ogsaa Tilfældet, men herfra er der Undtagelser. Ved Hilligsø og ved Odde Sund skræbdes i August 1895 (se Tabel I Nr. 15 og 16) paa haard Bund, der væsentlig kun bestod af Sten af Gennemsnit fra ca. 10 til $\frac{1}{2}$ Tomme, andet kom i det mindste ikke op med Skrabningen. Som Tabellen viser, forekom der paa disse Banker overmaade lidt Yngel i Sammenligning med, hvad der findes paa mange andre Banker f. Eks. Bjørndrup og Hanbjerg, (Tabel I Nr. 9 og 14). Denne ringe Yngelmængde er ikke karakteristisk for disse Farvande som Helhed; thi ved Lemvig fiskedes der senere megen Yngel i Skrabe fra de der liggende Østersbaade, og Hanbjerg er jo med sin rige Bestand af Yngel beliggende ikke langt fra Odde Sund; nej, Fattigdommen er kun karakteristisk for snevert begrænsede Lokalteter netop med denne stenede Bund. Ved nærmere at betragte de opskræbte Østers saa jeg, at de vare stærkt rullede, saa at alle de smaa krusede Lameller og skarpe Kanter, der ellers findes paa Østersskallerne, vare bortslidte; hele Østersen var bleven afrundet som en Rullesten; det samme gjaldt for Stenene paa disse Steder. Det kunde dog imidlertid hænde, at en Østers var kommen til at sidde i en Hulhed i en Sten eller i det hule af en Østersskal, hvilket navnlig var Tilfældet med de faa yngre Østers, der fandtes, og disse havde da ikke det rullede Udseende, men havde bevaret deres tynde Skalkanter uskadede. Der gives kun en Forklaring paa dette Fænomen, forekommer det mig, nemlig den, at det er Bølgeslaget paa disse mod vest vendende Steder, der formaar at bevæge og rulle Sten og Østers mellem hverandre under de hyppige Storme i disse Egne. Østersskallerne hos de levende Østers slides derved ikke alene paa Kanterne, men overalt paa de ydre Flader, og skønt Østersen paa disse Steder laver meget tykke Skaller (de saakaldte Etageøsters, fordi Skallernes Tykkelse jo frembringes ved at bygge det ene Lag Skal paa det andet) for at modvirke denne Afslidning, befinde de sig langt fra vel her; noget der i høj Grad giver sig til Kende i deres bløde Dele; disse Etageøsters

ere frygtede af alle Østersspisere. De forud omtalte Snegles Gnaven kan maaske ogsaa noget have bidraget til at afrunde Skallerne.

At den stærke Bevægelse paa Bunden først og fremmest gaar ud over Yngelen, er klart; thi den har de svageste Skaller, og sikkert knuses den meget ofte under Storm, derfor den ringe Yngelmængde paa disse Steder. Selvfølgelig bærer ogsaa andre paa disse Steder levende Dyr, der have tunge Kalkskaller, Præg af Afslidninger, og meget paafaldende er den Forskel, der kan ses paa en Samling opskræbte Østers og andre Skaldyr fra en saadan Lokaltet sammenlignet med en fra et mere roligt Sted.

Om Østersens Føde har der længe hersket meget vrang Forestillinger i Litteraturen, saavel som ogsaa hos os. Man vidste jo, at Østersen maatte ernære sig af ganske smaa, næsten mikroskopiske Væsener, og derfor sluttede man, at den levede af Planktonet, som jo forekommer særdeles rigeligt i Limfjorden. Det var mig imidlertid meget paafaldende, at jeg aldrig i dens Mave kunde finde de Plankton-Former saavel af Plante- som af Dyreriget, der ere saa hyppige i Limfjorden; kun ganske smaa grønne Algespirer eller Diatomeer, der ikke tilhøre Planktonet, fandt jeg, og sædvanligvis kun i ringe Mængde; desuden fandtes en Del Sand og Lerpartikler ofte i Østersens Tarmkanal. I en »Rapport over de oorzaak van den achteruitgang in hoedanigheid van de Zeeuwsche oester. 's-Gravenhage. 1902« er der kastet nyt Lys over denne Sag. Man skulde for den hollandske Regering undersøge Aarsagerne til Østersfiskeriets Tilbagegang paa flere Steder i Holland; der foretoges derfor af Dr. Hoek med flere bl. a. Dr. H. C. Redeke omfattende Undersøgelser over Østersens Biologi. Redeke studerede særlig Østersens Føde og kom til det overraskende, men vistnok i Hovedsagen rigtige Resultat, at Østersen i Holland næsten udelukkende lever af Bund-Diatomeer, ikke af Plankton-Diatomeer; desuden fandt han undertiden Rester af Copepoder, Ormelarver, Noctiluca, Tintinner og Radiolarer i Østersens Mave; men Hovednæringen var absolut Bund-Diatomeer. Endvidere fandt han, at det særlig var i Høst- og Vintermaanederne, at Østersen som Regel havde megen Føde i Maven, men at den om Sommeren i Yngletiden som oftest havde tom Mave. Jeg skal hertil bemærke, at Planktonet optræder meget sparsomt i Vintermaanederne, og rigest i den lyse Aarstid, hvilket stemmer godt med de fremstillede Forhold om Østersens Levemaade. Man forstaaer da ogsaa, hvorfor Østersen først om Efteraaret og Vinteren faar sit fede Udseende og sin Velsmag; thi nu spiser den stærkt og optager i sit Bindevæv en Mængde Glycogen som en Slags Reservenæring. I den varme Aarstid fandtes saaledes kun 6—8 % Glycogen i Østersens Krop, men om Vinteren 15—20 %. Østersyngelen maa dog i hvert Fald siges at danne en Undtagelse fra Regelen om, at Østers særlig æde i den kolde Aarstid; thi Yngelen afsættes jo i Juli—August og er allerede i September og Oktober under gunstige Forhold vokset ganske betydeligt. Regelen gælder maaske særlig de i Forplantningen deltagende Østers.

Om Østersens Alder og Vækst i Limfjorden har der været udtalt forskellige Meninger; men der synes aldrig at have været anstillet egentlige Undersøgelser over denne Sag. Eschricht anslaaer Østers paa 3—4 Tommers Gennemsnit til at være »idetmindste en 4 Aar gamle«, formodentlig i Overensstemmelse med Agent Steenberg. Disse Aldersbestemmelser bero alene paa et

Skøn; thi man kan ikke med Sikkerhed se paa de ældre Østersskaller, hvor gamle de ere, og vanskelig nok paa de 2-3 aarige; vel have Skallerne Tilvækststribes svarende nogenlunde til Vækstperioderne (Aar); men de ere ofte ikke lette at tyde med Sikkerhed. Jeg forsøgte derfor allerede i 1895 og 1896 samt i senere Aar, dels direkte at følge Yngelens Vækst paa Fangere, dels ved Maaling af alle Størrelser af Østers paa en Banke at udfinde Aargange, saaledes som man jo ofte kan det for andre Skabninger (Maalemetoden). Resultatet af disse Undersøgelser er fremstillet paa Tabellerne I-III. Paa de to ældste Tabeller I-II ere Maalingerne udførte i Tommer, paa den sidste i Ctm.; jeg har for Nøjagtighedens Skyld bibeholdt de originale Maal dels i Tommer dels i Ctm.

Yngelens Vækst paa Fangerne kan ses paa Tabel II. Nr. 13-18. I August 1895 var denne Yngel gennemsnitlig $\frac{1}{4}$ Tomme i Diameter, i Sept. lidt over $\frac{1}{2}$ Tomme; den naaede i 1896 29. Okt., Størrelser mellem $\frac{3}{4}$ og $1\frac{3}{4}$ Tomme. Den Yngel, der afsatte sig i Sommeren 1896 paa et stort til Transport af Rødspætter (se Pg. 53 og 54) bestemt Hyttfad, opnaaede i Sept. samme store Størrelse mellem $\frac{1}{4}$ og $1\frac{1}{2}$ Tomme, og den var gennemsnitlig ca. 1 Tomme i Diameter. Yngelen paa Fangerne naaede altsaa op til lidt under en Tomme det første Aar og op til ca. $1\frac{1}{2}$ det næste Aar; men jeg er sikker paa, at dette ikke repræsenterer den normale Vækst af Yngelen i Fjorden under sædvanlige Forhold. Den i Sept. og Okt. 1896 paa Bankerne fundne Yngel (Bjørndrup og Langehage se Tabel II. Nr. 12 og 10), var nemlig betydelig mindre, kun ca. $\frac{1}{4}$ Tomme. Disse sidstnævnte to Lokalteter ligge paa dybere Vand (2-3 Favne), medens Yngelen fra alle Fangerne havde levet paa lavt Vand, 1-2 Fod. Jeg maa antage, at det lave Vand egner sig langt bedre til Yngelens Fasthæftning og Trivsel end det dybere; og jeg mener at kunne betragte det som en almindelig Regel, at man under ellers gunstige Forhold om Efteraaret i Naturen træffer langt mere spæd Yngel paa det lave Vand end paa det dybe. Se saaledes Tab. III. Volstrup, hvor vi ved Briling i August 1906 paa 3-4 Fod Vand fik en Mængde netop fasthæftet Yngel; ved Skrabning paa 2-3 Favne derimod langt færre. Ogsaa den etaarige Yngel var her ved Volstrup langt talrigere paa det lave end paa det dybe Vand (se Tabellen ogsaa de andre Nr.). Saa faatallig var denne etaarige Yngel paa det dybere Vand her, at jeg meget vanskelig kan anse den for talrig nok til en hurtig Fornylse af Bestanden.

Aarsyngelen synes altsaa at være saavel talrigere til Stede som gunstigere stillet paa det lave Vand, i hvert Fald til langt hen i Efteraaret, men da nærmer sig bl. a. en Fare for den, nemlig Kulden om Vinteren, med Isgang og Bundfrost; særlig i de strenge Vintre. Paa dette Forhold er som bekendt den hollandske, kunstige Østersavl baseret. Man udlægger i Yngletiden om Sommeren paa saa lavt Vand, at de ligge tørt ved Ebbetid, Fangere, som oftest kalkede Tagsten eller lignende; paa dem fæster Yngelen fra de naturlige Banker sig; men før Vinterens Komme optages alle Fangere, Kalken med de paasiddende Smaaøsters (ca. 1 Tomme og mindre) bankes af, og de smaa Østers henlægges enten paa Banker paa saa dybt Vand, at de ikke skades af Kulden, eller de gemmes Vinteren over i særlige frostfri Bassiner (Hospitaler) for næste Aar at udlægges paa passende Steder, hvor de kunne vokse sig store nok. De hollandske Østers spises som smaa (Natives), kun 3 oftest 4 Aar gamle.

Spørgsmaalet er, om ikke en lignende Driftsmaade vilde være mulig i Limfjorden; herom senere; men et skal straks fremhæves, nemlig at der er ingen kendelig Ebbe og Flod i Limfjorden; man kan ikke uden videre overføre den hollandske Methode paa vore Forhold. Hvor man i Holland kan arbejde vadende, maa vi arbejde i Baade; dog dette er vistnok ikke nogen uoverkommelig Vanskelighed.

For at faa et Overblik over, hvad Maalemetoden kan give om Østersens videre Vækst, maa Tabellerne I-III nærmere studeres. Paa disse Tabeller er der ligefrem givet en Fremstilling af Østersens Størrelse paa de forskellige Banker i 4 forskellige Aar. Østerserne er dels tagne med Skrabe, dels med Brile (en Slags Kætscher paa Stage), hvormed man kan optage Østers paa Bunden, hvor Vandet er saa klart og saa grundt, at man kan se dem. Man kan rolig gaa ud fra, at begge Metoder give et Overblik over alle de paa Banken forekommende Størrelser af Østers; thi særlig Skraberne tage alt med, Sten, Muslinger, stort og smaat, og desuden sidde de smaa Østers, som man kunde befrygte, vilde falde gennem Skrabens Jernmasker, fast paa større Genstande, saa ogsaa de komme med. Man kunde snarere befrygte, at man ved Briling udvalgte de store Østers, fordi de ere lettest at se, og maaske spiller dette ogsaa en vis Rolle; men naar ikke desto mindre faktisk Briling som Regel leverer de mindre Østers i størst Antal, maa dette betragtes som et fuldgyldigt Bevis for, at de smaa Østers ere talrigere til Stede paa Grunden, end de ere det paa Dybet.

Et Blik paa Tabellerne I-III viser straks, at de fleste fangede Østers ere enten store ca. $2\frac{1}{2}$ -4 Tommer (ca. 6-10 Ctm.) i Diameter, eller ganske smaa under eller omkring ved 1 Tomme. Her bortses nu ganske fra Aarsyngelen (0 Gruppen), der om Efteraaret ofte er saa umaadelig talrig, og paa Tabellerne om Efteraaret i Regelen let kan holdes ude fra de ældre ved sin ringe Størrelse, $\frac{1}{4}$ Tomme eller derunder.

Om Foraaret træffer man sædvanligvis en Gruppe af smaa Østers paa $\frac{1}{2}$ -1 Tommes Gennemsnit, men den er langt fra saa talrig, som Yngelgruppen var om Efteraaret, og jeg mener, at denne Gruppe bestaar baade af Yngelen fra det sidste og det næstsidste Aar; disse Smaaøsters vokse nemlig saa forskelligt, at jeg ved nøjagtige Maalinger ikke har kunnet holde dem ude fra hverandre. Deres Reduktion i Antal skyldes Dødsfald saavel ved Vinterkulden som ved Fjenders Angreb. Naar man saaledes ikke engang kan holde 0 og 1 Gruppe adskilte længere end et Par Efteraarsmaaneder, er det selvfølgelig haabløst at ville søge de følgende Grupper 2 og 3 o. s. v. Det mærkelige Minimum paa ca. 2 Tommer (eller ca. 4-5 Ctm.), der findes paa næsten alle Maalingerne, maa vistnok forklares som fremkommet ved, at mange smaa Østers dø bort, og de paa ca. 2 Tommer vokse endnu saa hurtigt, at de snart forene sig med den voksne Gruppe (6-10 Ctm.). Dette Minimum flytter sig derfor heller ikke videre i Aarets Løb (se Tabel III), men kan nok ligge forskelligt paa forskellige Banker, eftersom Østersen er større eller mindre i Gennemsnitsstørrelse. Det ligger saaledes højere hos de skrabe store Østers ved Volstrup (se Tabel III) end hos de der i Nærheden brilede (Tabel III). Om Østersens Alder og Vækst kan Maalemetoden derfor egentlig kun oplyse, at en Østers paa ca. 6-7 Ctm. vel som Regel er 3 Somre, og at Østersen begynder at vokse langsommere ved 6-7 Ctm.s Længde. Dette Forhold er

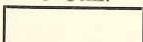
af den aller største Vigtighed ved Fastsettelse af Mindstemaalet, hvilket senere skal blive omtalt.

Ved Mærkning af Østers, om man kunde finde en praktisk Maade, vilde man kunne følge Væksten paa de forskellige Steder og under forskellige Forhold med stor Nøjagtighed; det maa blive Fremtidens Sag at prøve det. Om det blev udført, skulde det sikkert vise sig, at Østersen vokser meget forskelligt under forskellige Forhold, saaledes som det viste sig, at den yngste Gruppe (0 Gruppen) gør det, eftersom den sidder paa Fangere paa lavt Vand, eller den sidder paa de dybere Banker.

At Østersen ikke som ældre bliver ret stor paa det grunde Vand, have vi et tydeligt Eksempel paa i Tabel III, hvor alle de brilede Østers lige fra April 1906 til August samme Aar tilsyneladende ikke ere voksede det mindste; de fleste af den voksne Gruppe er hele Tiden paa 7—8 Ctm., og Aaret forud 1905 (se Tabellen Nr. 4) havde de ganske den samme Størrelse; men desværre er der kun fisket saa faa i 1905. Disse brilede Østers ere næsten alle Undermaalere efter den nugældende Forpagtnings Betingelser; thi det rektangulære Maal, der nu bruges, paa 8 Ctm. i Bredden og 3 Ctm. i Højden, tillader alle flade Østers paa 8 Ctm. at gaa igennem som Undermaalere og mange paa 9 Ctm. ogsaa; kun 25 af alle de brilede (de paa 10 Ctm.) ere derfor sikre paa at blive regnede som Fuldmaals. Det ser ud til, at disse Østers paa det lave Vand (3—4—5 Fod) aldrig blive Fuldmaals, og de ligge saaledes, at en stræng Vinter maa befrygtes at ville dræbe dem, hvis de da ikke forinden ere døde af Alderdom eller andre Aarsager. Der ligger mange Tusinder af saadanne smaa, særlig velmagende Østers paa lige saa farlige Steder i Limfjorden; se herom Krøyers Beretning*).

Paa Tabel III ses ligeledes en Del Maalinger af Østers, skrabede ved Volstrup netop udenfor de brilede, paa 2—3 Favne Vand, kun i en Afstand af et Par Hundrede Alen. Ogsaa disse synes ikke at være voksede synderligt fra Foraar til Efteraar 1906 og ej heller fra 1905 til 1906; men mange af dem ere dog over 9 Ctm. i Længde og en stor Del af dem kunne holde Maalet under de nuværende Bestemmelser; men om de alle kunne vokse sig saa store, er et Spørgsmaal, jeg ikke vover at besvare. Den største Østers, jeg har skrabet og afbildet paa Tabellerne, er ca. 5½ Tomme (14 Ctm.). Omend Østerserne undertiden i Limfjorden kunne blive meget større, er det dog ikke det normale; mange Østers kunne sikkert ikke en Gang blive 3—4—5 Tommer, selv om de fik

*) Anm. De paa Tabellerne I—III opførte Maal af Østers ere tagne paa langs af Østerserne fra Navlen og ned til den modstaaende Kant; dette er nødvendigt for at faa ensartet Materiale til Sammenligning. Ofte er dette imidlertid ikke det største Maal, der kan tages paa Østerserne; de kunne være snart brede, men ogsaa snart lange. Disse Maal ere derfor ikke direkte

sammenlignelige med det nugældende rektangulære Østersmaal 3 Ctm.; thi gennem

dette smutter Østersen snart paa langs snart paa tværs, eftersom den er kort eller bred, og ved at stilles skævt i Rektangelen kunne Østers paa c. 8½ Ctm. gaa igennem, særlig naar de fine Skalkanter stødes af. Da desuden Østersen her altid maales paa sin korteste Led, snart paa Længden snart paa Bredden, gør dette Maal ingenlunde alle de Østers, der staa paa Tabellerne fra 8½ Ctm. og nedad til Undermaalere, men det har vist sig ved praktiske Prøver, at mange Østers paa Tabellerne paa 9 Ctm. ville blive maalte som Undermaalere. Før nye Maaleapparater indføres i Driften, maa man derfor nøje have undersøgt deres praktiske Anvendelighed.

Lov at leve, saa længe de kunde; det kendes meget vel blandt de Sagkyndige ved Limfjorden, og derfor er netop det rektangulære Maal indført; thi det forhindrer smaa, men gamle og tykke Østers i at gaa igennem, selv om de ikke ere 3 Tommer brede. Dette Maals Indførelse er for saa vidt en stor Forbedring fra tidligere Maalemetoder (Ringmaal). Vi ere dog sikkert ikke endnu komne langt nok i Retning af at nedsætte Maalet og i at benytte alt, hvad benyttes bør.

Maalingerne paa Tabellerne I og II antyde at Østerserne i Limfjorden have ondt ved at komme over 3—3½ Tommes Længde; thi her falder som oftest den voksne Gruppens Maksimum. Om dette undertiden er en Følge af, at Fiskeriet netop tillader, at Østers tages ned til denne Størrelse, eller om det er, fordi Østerserne som Regel have ondt ved at blive større paa Bankerne, det er vanskeligt at sige; men saa meget er sikkert, at ikke alle Østers kunne naa en saadan Størrelse, og at vi ved den Grænse (3½ Tomme) oftest have at gøre med forholdsvis gamle, langsomt voksende Østers. Hvorfor skal man holde paa denne betydelige Størrelse? De fleste andre Steder i Verden spiser man langt mindre Østers. Man kunde maaske tænke, at det var, fordi man vilde være sikker paa at beholde saa mange store Østers tilbage, at man var sikker paa at bevare Bestanden, og den Tanke har maaske ogsaa ligget til Grund for Maalets Bibeholdelse i senere Aar; men Østerserne forplante sig helt ned til 2½ og 2¼ Tommes Længde, og desuden vilde det være langt bedre for Bestandens Bevarelse, om man, forudsat at kun et bestemt Antal Millioner maatte fiskes, tog en Del af disse Millioner blandt de unge Østers; thi desto flere store blev der da tilbage til at yngle, og de store give flest Unger. Hvis man derimod lod alle Østers bortfange ned til 2 Tommers Længde, ja da var Bestanden snart ødelagt, men det blev da mange Millioner, der skulde tages om Aaret i en Aarrække, og herom er der jo aldeles ikke Tale. Maalet har som nævnt vist været bibeholdt i senere Aar for at sikre sig forplantningsdygtige Østers, medens Maalet under vore Forhold kun bør sættes for at forhindre, at usælgelige Østers bringes i Land eller ødelægges. Det er med andre Ord Spørgsmaalet om »Formerelsestheorien« ctr. »Væksttheorien«, hvilken sidste nu har sejret f. Eks. paa Rødspættens Omraade, som gaar igen paa Østersens Omraade.

Forpagterne i Limfjorden have derimod Interesse af at fange saa store Østers som muligt; især efter at Staten tager Betaling for hver enkelt Østers, maaske ogsaa fordi Fiskerne af Forpagterne faa Betaling for hvert fanget 1000 Stykker; de store kunne nemlig lettere bære de højere Udgifter pr. Styk end de smaa; men det bør være Forpagterens Sag at ordne dette Forhold. Staten bør derimod sørge for, at Bestanden benyttes saaledes, at den giver en stor Høst hvert Aar og ikke som nu en lille Høst med enormt store Priser. At lade Østerserne ligge og dø af Alderdom, gavner hverken Staten eller Publikum, og heller ikke den store Fiskerbefolkning, der næsten intet faar at bestille med Fangsten af disse Dyr.

Staten stansede Østerfiskeriet i 1886, da det ikke kunde give 1000 Østers over 3 Tommer pr. Baad med 4 Skrabere om Dagen under gunstige Forhold; men hvad er gunstige Forhold? En Østersbanke kan være dækket af Tang eller fint Mudder i nogen Tid, saa der intet kan skraves paa den; en Storm kan derefter forandre det hele, saa der kan skraves mange Østers paa den samme Banke Dagen derefter. Hvorfor netop stanse ved 1000 Østers à 3 Tommer pr. Dag? Paa de

slesvigske og fladstrandske Banker gjaldt fra gammel Tid Maalet $2\frac{1}{2}$ Tomme for Østers; af en eller anden Grund sattes det i 1852 og nogle senere Forpagtninger op til 3 Tommer i Limfjorden; men i 1860 sattes det af Regeringen, vel paa Eschrichts Foranledning, ned til $2\frac{1}{2}$ Tomme. Dog dette Maal brugtes ikke af Forpagterne; de bibeholdt det gamle 3 à $3\frac{1}{2}$ Tomme. Det er altsaa Forpagterne, der stedse have forsøgt at sætte Maalet op, og i de senere Aar siden 1870 har ogsaa Collin holdt paa dette høje Maal. Nogen egentlig Begrundelse af, hvorfor netop $2\frac{1}{2}$ eller 3 eller $3\frac{1}{2}$ Tomme valgtes, har jeg aldrig kunnet finde, og det er dog en særdeles væsentlig Sag, da vi her netop befinde os i Nærheden af den Størrelse, som mange Østers ikke kunne opnaa.

Krøyer omtaler i sin Beretning af 1852, at Limfjordsøsterserne ikke ere saa gode at spise som Fladstrands, de ere »flaue og sødlige i Smagen«, skulle Konsumenterne klage over, og Eschricht omtaler 1860 ogsaa Østers »af en flov vammel Smag« fra Limfjorden, men han tilføjer (pag. 69), at han meget vel ved, at Østers smage forskelligt til forskellige Aarstider og særlig ikke godt om Sommeren (August); baade han og Krøyer smagte dem netop i denne Maaned. Men Eschricht dømmer ogsaa efter, at Limfjordsøstersen er saa flad i Skallerne, og at den derfor maa være mager og mener, at man kun har forhandlet de store Østers fra Limfjorden, fordi »man ved det større Omfang netop vil dække den ringe Tykkelse og Fedme.« Eschricht saa meget godt, at man var inde paa Forhandling af Østers, der »ere naaede langt ud over »Undermaalsøsters«, $3\frac{3}{4}$ —4 Tommer eller derover og sikkerlig ere 5—6 eller 7—8 Aar gamle«. Man erindre, at det netop var under hans Regime, at Ministeriet nedsatte Maalet fra 3 til $2\frac{1}{2}$ Tomme; og at det var ham, der foreslog, at man skulde indføre en hel ny Østersrace i Limfjorden. Til disse ældre Udtalelser om Østersens Kvalitet skal jeg kun bemærke, at enten maa de Herrer have dømt forkert om den, netop fordi de kun undersøgte den om Sommeren, eller ogsaa maa Østerserne have forbedret sig; thi nu er Kvaliteten ikke ringe undtagen i enkelte Aar og naturligvis om Sommeren, og da er den ringe saavel for de store som for de noget mindre. Saa gode Østers som de allerbedste hollandske, kan Fjorden ikke altid præstere, og navnlig ere de mørke Gæller (Skægget) frastødende for mange; men at der skulde være en Kvalitetsforskel paa Østers fra Limfjorden, enten de ere 3 eller $2\frac{3}{4}$ Tomme, det vil jeg benægte; det er i alt Fald en Smagssag, og kunne begge Slags finde Købere, er det Hovedsagen. Jeg tror, det er i disse Smagssager, at man oprindeligt skal søge Grunden til det høje Maal og ikke i Hensyn til Bevarelse af Bestanden, og det var derfor efter min Mening dobbelt uheldigt, at man i 1886 stansede Fiskeriet totalt, af Frygt for Overfiskning; thi der var ingen virkelig Fare for en saadan, og vi fik ikke at vide, hvormeget Fjorden kunde producere af de mindre, men sælgelige Østers. For hver Ctm. Maalet sættes ned fra de nuværende 8—9 Ctm., vil Fjorden maaske kunne give et flere Gange større Udbytte. Jeg gentager, at Ministeriet søgte ogsaa i 1860, at komme ind paa dette Princip; at man har fraveget det, er uheldigt. En Nedsættelse af Maalet fra 8 til 7 Ctm. vil blive af stor Betydning for Produktionen; og hermed kunde man godt foreløbig nøjes; Følgerne vilde ikke udeblive. Der skal saa umaadelig lidt til her i Omegnen af Østersens Gennemsnitsstørrelse. Havde man den Gang stanset Fiskeriet fuldstændigt paa en Del gode Banker, f. Eks. paa $\frac{1}{10}$ af Arealet, spredte gennem hele Fjorden, saa de kunde have tjent som

Reserve- eller Forplantelsesbanker, der kunde afgive Yngel til hele Fjorden, og havde tilladt Skrabningen paa alle de andre, uden Maal paa Østers, da havde vi nu vidst meget mere om, hvad Fjorden kan producere af unge, hurtigvoksende Østers, end vi nu vide. Her kunde en Slags »laasede Vande« have gjort Gavn; thi Østerserne yngle virkelig i dem; det gør Fiskene som Regel derimod ikke.

I Bemærkningerne til et af Regeringen udarbejdet Lovforslag om midlertidig Fredning af Østersfiskeriet i Limfjorden, Ordentl. Samling 1885, udtales der: »Man vidste altsaa ikke, om Nedgangen skyldtes »for stærk Beskrabning« eller »ubekendte Aarsager«. Men det kunde man have vidst noget om, hvis man virkelig havde gennemført den paabudte »forsøgsvisse Fredning af Bankerne i bestemte større Arealer af Fjorden«; thi kunde der paa de fredede Banker fiskes mange Østers, men ikke paa de beskrabede, da havde de »ubekendte Aarsager« været borteliminerede; var Bestanden derimod bleven reduceret overalt, da havde man vidst, at Fredning ikke vilde hjælpe. Men den totale Fredning kom altsaa i 4 Aar, med det Resultat, at der efter Fredningens Ophør ikke fiskedes flere Østers end før Fredningen; i de sidste Aar er der dog fisket nogle faa Hundrede Tusinde mere (se Bilag 1 pg. 19). Om Fredningen har været til Nytte for de store Østers, vide vi altsaa heller ikke; Publikum har i alt Fald ingen Fordel høstet deraf, og Statens Indtægter ere omtrent de samme, som da Fredningen paabødes. Til dette sørgelige Resultat har den tyske Indførselstold af c. 1886 selvfølgelig medvirket; thi vi ere derved bleven udygtige til Konkurrence, da vi ingen Modtold have paalagt, og der indføres nu betydeligt af billige, unge, fremmede Østers. Danmark burde dog i det mindste forsøge at føde sig selv med Østers, fremfor at lade dem ligge og dø i Limfjorden; thi vel er det umuligt at sige, hvor meget Fjorden kan vedblive at give om Aaret, men det er mit paa Selvsyn grundede Skøn, at den kan give langt mere, end den nu gør det, og Bestræbelserne bør i Fremtiden derfor gaa ud paa at faa fisket flere Østers, end der nu bliver det. Hvorledes det skal ske, er det ikke her Stedet at fremsætte i Detailler, men de Synspunkter, som nu ligge til Grund for Forpagtningen, ere urigtige. Hovedsagen maa være at faa saa mange Østers fangede, som Fjorden nogenlunde kan taale, ligegyldigt hvad de ville blive solgte for pr. Styk; thi herved vil saavel Publikum som Staten være bedst tjente. Fjorden er for stor til kun at tjene som Grundlag for en lille Forretning for nogle forholdsvis faa private Folk og Fiskere.

Naar jeg mener at se klarere i disse Forhold end de, der hidtil have haft med Administrationen af denne Sag at gøre, er det jo ganske naturligt, fordi jeg har dels de tidligere Erfaringer at bygge paa, dels fordi man nu ved mere om Dyrenes Biologi, end man vidste for 10 Aar siden, men dels ogsaa fordi netop jeg personlig har interesseret mig for denne og nærliggende Sager siden 1883 og gennem Staten har faaet Midler til at studere dem i Naturen. Jeg lægger altsaa paa ingen Maade nogen enkelt det til Last, at vi endnu staa saa langt tilbage paa dette Omraade, som vi gøre det; men det er kommen saavel Staten som det østersspisende Publikum dyrt at staa, at der ikke langt tidligere er bleven paabegyndt grundige, biologiske Undersøgelser paa dette Omraade. Først efter min officielle Ansættelse som Ministeriets Konsulent i 1905 er jeg bleven opmærksom paa, hvor meget her er at gøre. Det er sikkert, at der vil gaa mange Aar, før vi ret kunne

lære at benytte det Aktiv, som Thyborøn-Kanalens Gennembrud bl. a. medførte, og som de moderne Sandpumpeskibe aarlig bidrage til at sikre.

Det er saa ofte blevet gjort gældende, at Østers kun er en Luksusartikel, og det gør ikke noget, om den er dyr eller ej; men i flere andre Lande er Østers ingen Luksusartikel, og hvis den ikke behøver at være det hos os, er det dog en Fordel; kun det er Hovedsagen, at Staten faar mere Udbytte af en intensivere Drift, og at alle de Østers, der kunne produceres, kastes paa Markedet, saa maa Prisen bestemme sig selv; hermed er sikkert ogsaa Publikum bedst tjent.

Naar jeg i det foregaaende har tilraadet en mere intensiv Driftsmaade af Limfjorden, da ligger det jo nær at tænke paa ad kunstig Vej at hjælpe eller støtte Østersproduktionen, saaledes som det sker i de fleste andre Lande. Alt, hvad der hidtil i saa Henseende har været gjort hos os, har dødsdømt sig selv; jeg taler her ikke om Bestemmelser til Fredning af Bestanden, saasom om de 3 og 3½ Tommers Mindstemaal o. l., men hvad der har været gjort ligefrem for at øge Produktionen, saasom Flytning af Østers, Anlæg af Østersbassiner etc., alt er forblevet uden Følger i hvert Fald i Nutiden. Grunden hertil er sikkert at søge i de efter min Mening ganske urigtige Principper, der have ligget til Grund for Foretagenderne. Eschricht tilraadede, som omtalt, at indføre fremmede Østers, men det blev vist aldrig udført af Staten; derimod har jeg det mundtlig meddelt af en Mand, at han langt senere har udsat fremmede Østers i Fjorden, nemlig Arcachon-Østers, ca. 10,000 Stkr., ja endog amerikanske »blue-points«; men de fleste døde, sagde han. Jeg tror, at selv om man havde indført andre europæiske Racer, vilde de dog alle i næste eller dog i faa Generationer være blevne til Limfjordsøsters, saaledes som nu Forholdene omdanne Østers der oppe. Desuden, det var jo fremmede Østers, der kom til Limfjorden, enten gennem Thyborøn-Kanalen som Sværmyngel fra Nordsøen eller maaske fra de af Amtmand Faye udplantede Østers. Eschricht, der havde været i Frankrig, medens Professor Coste paabegyndte sine Forsøg paa at lave Østersbanker, var aabenbart meget paavirket af hans Ideer. Costes Forsøg viste sig senere som bekendt at slaaf fejl i visse Maader. Men Tanken om at danne nye Østersbanker levede længe i Danmark. Den laa til Grund for den senere saa omdisputerede Omplantning af Fuldmaalsøsters i Limfjorden og for en »Lov om Østersfiskeri og Østersanlæg«, hvorved Finansministeriet bemyndigedes til at meddele »Bevilling til at anstille Forsøg med Østersfiskeri samt Forplantning af Østers og Anlæg af kunstige Østersbanker og Østersparker paa saadanne Steder i det danske Søterritorium, hvor Østersfiskeri ikke hidtil har været drevet o. s. v.« Mange forgæves Forsøg helt ned til Laaland bleve gjorte hermed; nogle af de mest bekendte var de af G. Winther ledede Forsøg i Aarhusbugten. Alle mislykkedes totalt, og Winther gætter meget rigtigt, at Grunden hertil ikke er at søge i Bundforholdene men i Salt og Temperaturforhold. Naar man troede saa meget paa den Mulighed hos os, og forresten ogsaa i Tyskland, at man kunde danne nye Banker, var det, fordi der findes gamle Østersskaller ved de allerfleste af vore Kyster, og man havde set Østersen vandre ind i Limfjorden; man tænkte rimeligvis, at de tidligere Banker vare blevne ødelagte ved Rovfiskeri, og at man nu let kunde forny dem. Det fuldstændig urigtige i denne Opfattelse paavistes først af Forf. i 1888; jeg paaviste, at de hydrografiske Forhold have forandret sig i vore Vande indenfor Skagen siden

Køkkenmøddingernes Tid, saa at ikke alene Østersen men en Række andre Dyr vare uddøde i dem siden Stenalderen, fordi de ikke mere kunne leve under de forandrede Forhold. Den spredte Forekomst af Strøsters i visse Egne af Kattegat maa tydes som et ofte gentaget Forsøg af Naturen paa ved Sværmyngel fra Nordsøen at indplante Østersen igen; men det viser sig, at til Banker kan det aldrig blive under de nuværende Forhold. Med min Forklaring kom man ind paa en ny og rigtigere Tænkemaade, nemlig at Naturen selv gør alt, hvad muligt er, for at udbrede Østersen til nye Banker ved Udbredelse af Sværmyngel, der driver mange Mile med Strømmen, og at Østersen altsaa som Regel findes overalt, hvor den kan leve. Skal man altsaa lave nye Banker, maa man blot ændre Forholdene, saa komme Østersen selv. Derfor kom de ogsaa i Limfjorden, da Forholdene bleve ændrede, og de have sikkert trods alle modsatte Udtalelser udbredt sig her over hele Fjorden meget hurtigt; det tog blot Tid at opdage dem, og det varede maaske noget, før de blev meget hyppige alle Steder. Paa Basis af denne nye Tankegang er al Flytning af voksne Østers »til Forplantning« i Limfjorden meningsløs. Sværmyngel skal Naturen nok selv sørge for, og Limfjorden vrimler deraf, naar Temperaturen passer dertil. Af samme Grund er ogsaa Oprettelsen af Bassiner med voksne Østers i Limfjorden overflødig, saalænge nemlig som Østers millionvis yngle i Fjorden. Nej, hvad det gælder om, er at hjælpe flere af de umaadelige Masser af Sværmyngel til at blive voksne Østers, end det nu sker; thi af den og af de nylig fæstede smaa Unger gaar aabenbart den aller største Del tilgrunde, fordi de fæste sig paa uheldige Steder; efterstræbes af forskellige Fjender o. s. v. Dette er aabenbart saa meget mere tilraadeligt at tilstræbe, som det maaske ikke er hvert Aar, at Temperaturen i Limfjorden er høj nok til, at Østersen kan yngle i større Mængde; kommer man ind paa en intensivere Drift, maa dette nøje iagttages. Endvidere er det langt fra det hele Areal, hvor de voksne Østers kunne leve, der særlig egner sig til Forplantning og videre Udvikling for de smaa Unger. Det synes som forud omtalt særligt at være det varme, grunde Vand, der om Sommeren egner sig for Yngelens Trivsel. Her burde gøres nogle foreløbige Forsøg, kun i noget større Maalestok end jeg hidtil har gjort det, paa at fange Yngel paa Fangere og udlægge den før Vinteren paa fredede Arealer paa dybere Vand og studere dens videre Skæbne og derved Muligheden dels for i stor Stil at rekrutere Fjordens Bestand, om den skulde trænge dertil, dels for at forsøge, om man kunde anvende visse Banker til en hurtigere Omdrift af unge Østers. Saadanne Forsøg vilde være meget lidet kostbare og vilde, om de lykkedes, og derefter bleve udførte i større Stil, kunne betale sig. De kunde maaske ogsaa udføres af private Folk paa egnede, smaa Banker, saadan gøres der jo bl. a. i Holland. Heller ikke om denne Sags Ordning i Detailler vil jeg her udtale mig nærmere; hvad jeg her først og fremmest har tilstræbt, er, at faa den hele Sag om Østersfiskeriet i Limfjorden bragt under fuld Belysning af de nye saavel videnskabelige som historiske Erfaringer, der nu staa til Raadighed.

Hvad der efterhaanden kan bringes ud af Limfjordens Østersfiskeri, naar de rette Maader for Driften indføres, det kan ingen sige; men i Holland faas der aarlig af Arealer, der kun ere c. 1/5 af vore Bankers Areal c. 25 Millioner Østers. Jeg

advarer mod at tro, at vi skulle kunne naa saadanne Tal; men der er jo et langt Spring fra 1 Million Østers til 25 Millioner paa et 5 Gange mindre Areal.

Om Fremtiden.

Østersfiskeriet i Danmark har altid været betragtet som et Regale, og Regeringen har derfor haft fri Raadighed over dets Benyttelse, har det altsaa ogsaa nu. Staten bør derfor tjene et passende Beløb aarlig, hvis Størrelse bestemmes dels ved det udenlandske Østersmarked, de gældende Toldsatser, Publikums Købelyst og Limfjordens Ydeævne. Af disse 4 Faktorer er det udenlandske Marked upaavirkeligt til en vis Grad; kun Ukendskab til dets lave Priser synes at spille en stor Rolle paa vort eget Marked; dette Forhold kunde jo nok forandres. For at begunstige vort hjemlige Marked er der ved Toldsatser hidtil saa godt som intet gjort fra Danmarks Side. Publikums Købelyst er siden halvfjerterne bleven betydelig forringet; thi de umaadelig høje Priser paa vore hjemlige Østers, hvilke ved Melleghandlernes Hjælp ogsaa influere paa Prisen af de oprindelig billige, udenlandske Østers, har vænnet det store Publikum af med at spise Østers. Da Østers i ældre Tid kunde faas for 3 Skilling Stykket, var det østersspisende Publikum meget større, og Østerskældere fandtes i København. Nu er der kun de faa Østersspisere tilbage, for hvem Pengene ingen Rolle spille; Prisen er nu mindst 20 Øre pr. Styk. Følgen er, at kun faa Østers spises og fiskes. Limfjordens Ydeævne benyttes paa langt nær ikke i den Grad, som den kan og bør. Jeg vil her ganske bortse fra Toldforholdene og det udenlandske Marked, da jeg tror, de foreløbig ikke ere nær saa betydningsfulde for os som de to andre Forhold, vort Publikums Købelyst og Benyttelsen af Fjordens Østersbestand; begge disse to bør øges; thi derved vil Staten kunne tjene og være sikker paa at kunne holde al udenlandsk Konkurrence Stangen. En Følge af et stærkere Fiskeri, altsaa flere Østers paa Markedet, vil give billigere Priser, men kun et større Totaludbytte, hvis samtidig Købelysten stiger. Om denne nu vil stige hurtigt eller langsomt, er ikke let at afgøre, derfor vil det ikke være muligt for en Forpagter at byde saa sikkert i de første Aar, som senere, naar Sagen atter er indarbejdet, og det bliver derfor et Spørgsmaal, om ikke Staten i de første Aar efter den nuværende Forpagtnings Udløb i 1910 burde drive Østersfiskeriet selv i nogle Aar. Staten fik derved Risikoen, men ingen er nærmere til at bære den; og Staten vilde vinde Erfaring saavel med Hensyn til de rette Størrelser af Østers, der burde fiskes, som til det Antal, der kunde præsteres aarlig. Staten havde nemlig stedse Frihed til at eksperimentere uden at binde sig ved Aftaler for længere Tid; det maa en Forpagter gøre. Hvis Sagen betalte sig bedre end nu, fik Staten ogsaa Fordelen; men det vigtigste var, at man paa denne Maade fik en solid Basis af Kundskab til at bedømme Sagen paa. Jeg tænker mig, at Staten ved smaa Dampskibe, som man bruger dem i Holland hertil, lod opkrabe Østersen særlig om Efteraaret, saalænge der var aabent Vande og enten straks eller efterhaanden lod Beholdningen sælge ved Auktion ved Limfjorden og i København. Motorbaade kunde maaske ogsaa anvendes paa lavere Vand, og Briling maatte udføres i saa stor Maalestok som muligt. Endelig kunde Forsøg paa Omflytning af Østers fra lavt til dybt Vand da let gøres og i det hele Forsøg paa rationel

Forøgelse af Bestanden; hvis ikke Staten gør de første af disse Forsøg, blive de næppe nogensinde gjorte; det synes i det mindste at kunne læres af Fortiden.

Vilde man imidlertid vælge at bortforpagte Fiskerierne igen, da er der ingen Tvivl om, at Methoden med Betaling for hver enkelt fanget Østers (nu over 6 Øre) maa forlades; man maa nøjes med en Sum for Tilladelsen til at fiske f. Eks. 4 Millioner Østers aarlig over c. 7 Ctm., men med Forpligtelse til at fiske i det mindste 3 Millioner. Jeg tvivler ikke om, at Staten paa den Maade fik mere aarlig i Penge, end den nu faar, og det er meget muligt, at Østersen ogsaa blev et billigere og almindeligere Fødemiddel end nu; men man kunde ikke tvinge Forpagteren til at sælge de 3 Millioner; og han gjorde det ikke, hvis det betalte sig bedre for ham at sælge de to til høje Priser. Allerede at forpligte sig til at fiske 3 Millioner kunde virke afskrækkende paa Folk, der ikke nøje kende Fjorden, men man har dog i de tidligere Forpagtninger set Folk forpligte sig til at fiske 1 Million af de store paa 8—9 ctm. (1875), saa dette var næppe nogen større Hindring. Det uheldige ved Forpagtning nu er som berørt, at det er umuligt med Nøjagtighed paa Forhaand at bestemme, hvornaar Publikums Købelyst atter kan vækkes, og i hvilken Grad dette vil ske; og dette maa ved en Forpagtning gøres for et længere Tidsrum, c. 5 Aar; paa kortere Tid faar man vanskelig gode Forpagtningsvilkaar. Det var maaske muligt at forsøge en Kombination af begge Systemer; thi Fjorden er altfor umaadelig stor til at kunne drives intensivt og omhyggeligt af en Mand, hvis han ikke har store Midler til Raadighed. Hvis Staten foruden selv at fiske i visse Egne af Fjorden, bortforpagtede andre, da var den dog Herre over Markedet til en vis Grad og kunde gøre sine Erfaringer. Det er vel næppe rimeligt, at der vandtes meget i Penge af en saadan Bortforpagtning i Begyndelsen; en saadan kunde dog forsvareres udstrakt over et langt Aaremaal, og vilde derved give en Forpagter Lejlighed til og Interesse for rationel Drift. Forsøg i denne Retning burde under alle Omstændigheder gøres for mindre Strækninger; Vanskeligheden er kun at skaffe kvalificerede Personer hertil. Man vilde derved nærme sig Udlandets Drift, en Mængde smaa Parceller paa private Hænder under meget intensiv Drift. Man vilde ogsaa efterhaanden lære, hvilke Egne der passede bedst for Statsdrift med Dampskib og Skraber, og hvilke for den mindre, private Driftsmaade. Staten skulde foreløbig væsentlig regulere Tilførselen til Markedet og bære Ansvaret for Bestandens tilstrækkelige Bevarelse. Hvis der i Løbet af de 3 Aar til næste Forpagtningstids Udløb skulde komme til Stede Folk med tilstrækkelig Uddannelse og Pengemidler, vilde det være et stort Held for vore Østersfiskeriers Fremtid; man kunde da altid diskutere, hvilke Driftsmaader der vilde være at følge.

Forklaring til Kortet over Østersbankerne i Limfjorden.

1907.

De sorte Pletter betegne de Steder, hvor der findes saa mange Østers, at det har kunnet betale sig at skrabe efter dem, eller hvor de dog have tildraget sig særlig Opmærksomhed; der findes spredte Østers næsten overalt imellem disse saakaldte »Banker«. Jeg vil dog fremhæve, at der saa godt som ingen Østers findes i den vestligste Del af Nissum Bredning, ejheller i den nordøstlige Del af Løgstør Bredning, sikkert nok fordi Sandbunden her er for bevægelig og gold. Naar de ikke findes udenfor Sandbunden i Løgstør Brednings nordøstlige Del, skyldes det maaske den her saa rigelige Plantevækst, særlig Bændeltang; af samme Grund findes der saa faa Østers i Farvandet mellem Jegindø og Visby Brednings sydlige Del; i Louns Bredning og Skive Fjord er desuden Saltholdigheden for ringe for Østersen; dette gælder ogsaa den snevre østlige Limfjord Øst for Troldholmen, hvilken derfor er udeladt paa Kortet. Med disse Undtagelser findes der ellers Østersbanker overalt i Limfjorden langs med Landgrunden i Nærheden af »Skaaret«; de kunne gaa tæt ind til Land paa 2—3 Fod Vand, og de kunne gaa ud paa dybere Vand, 3—4 Favne, men de holde som Regel ikke af at fjærne sig for langt fra 3 Favnekurven. Dette falder straks i Øjnene ved at betragte Kortet. Grunden hertil er sikkert den, at ude paa de egentlige dybe Lersletter, der danne Limfjordens Bund, er Bunden for blød, og Leret eller Dyndet for bevægeligt for Østersen. Som Undtagelse fra denne Regel skal nævnes de store Banker Vest paa i Nissum Bredning, Nordøst paa i Thisted Bredning og Nordvest paa i Løgstør Bredning. Særlige Bundforhold maa her gøre det muligt for Østersen at leve paa de dybe Sletter.

Østersbankerne i Limfjorden efter de nyeste Opgivelser.

(Øst for Løgstør efter Collins ældre Kort.)

Tallene betegne Saltholdigheden i %
i Dagene 4-11 Sept. 1890.

3 Favne Kurven.

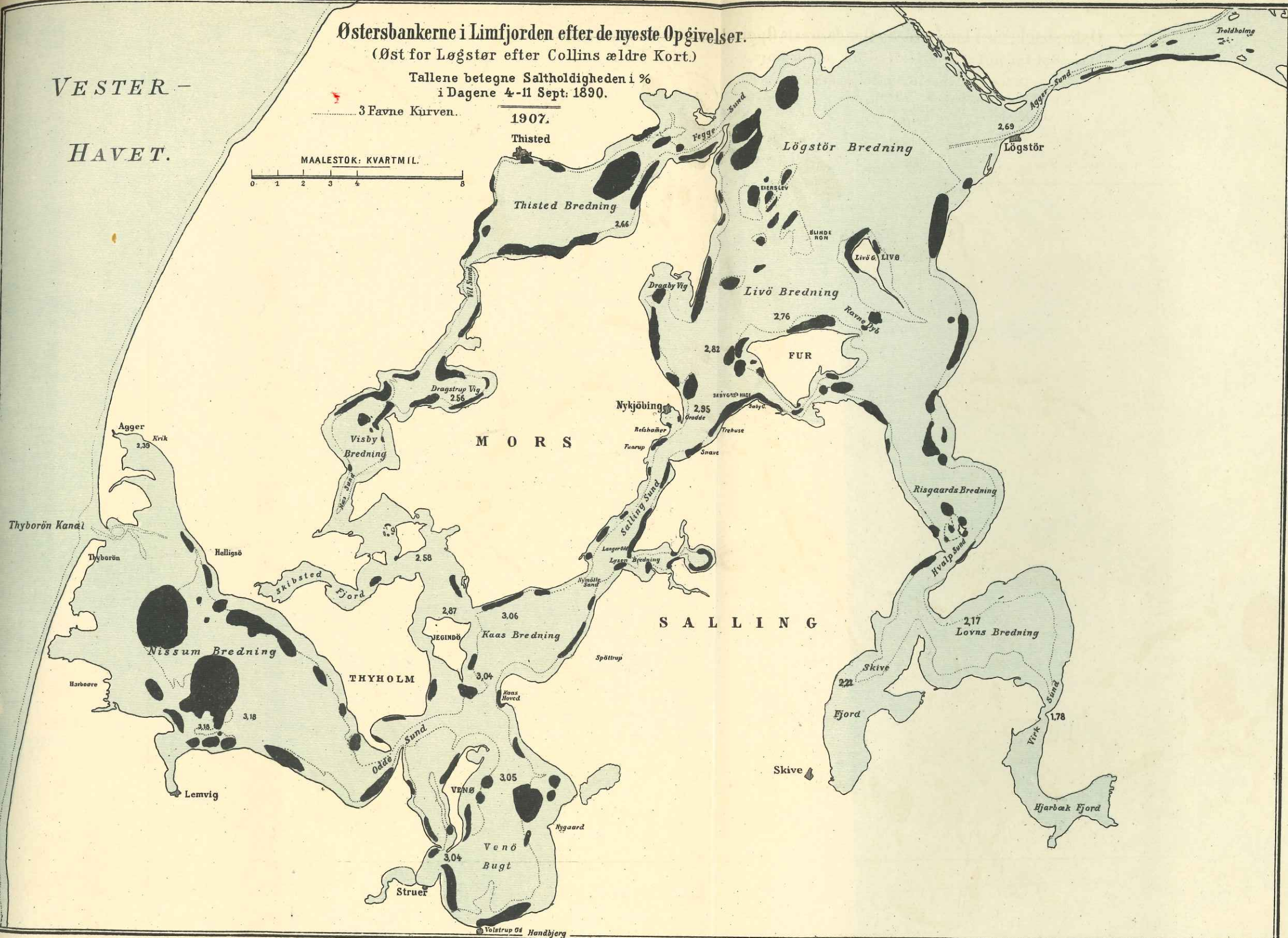
1907.

Thisted

MAALESTOK: KVARTMIL.

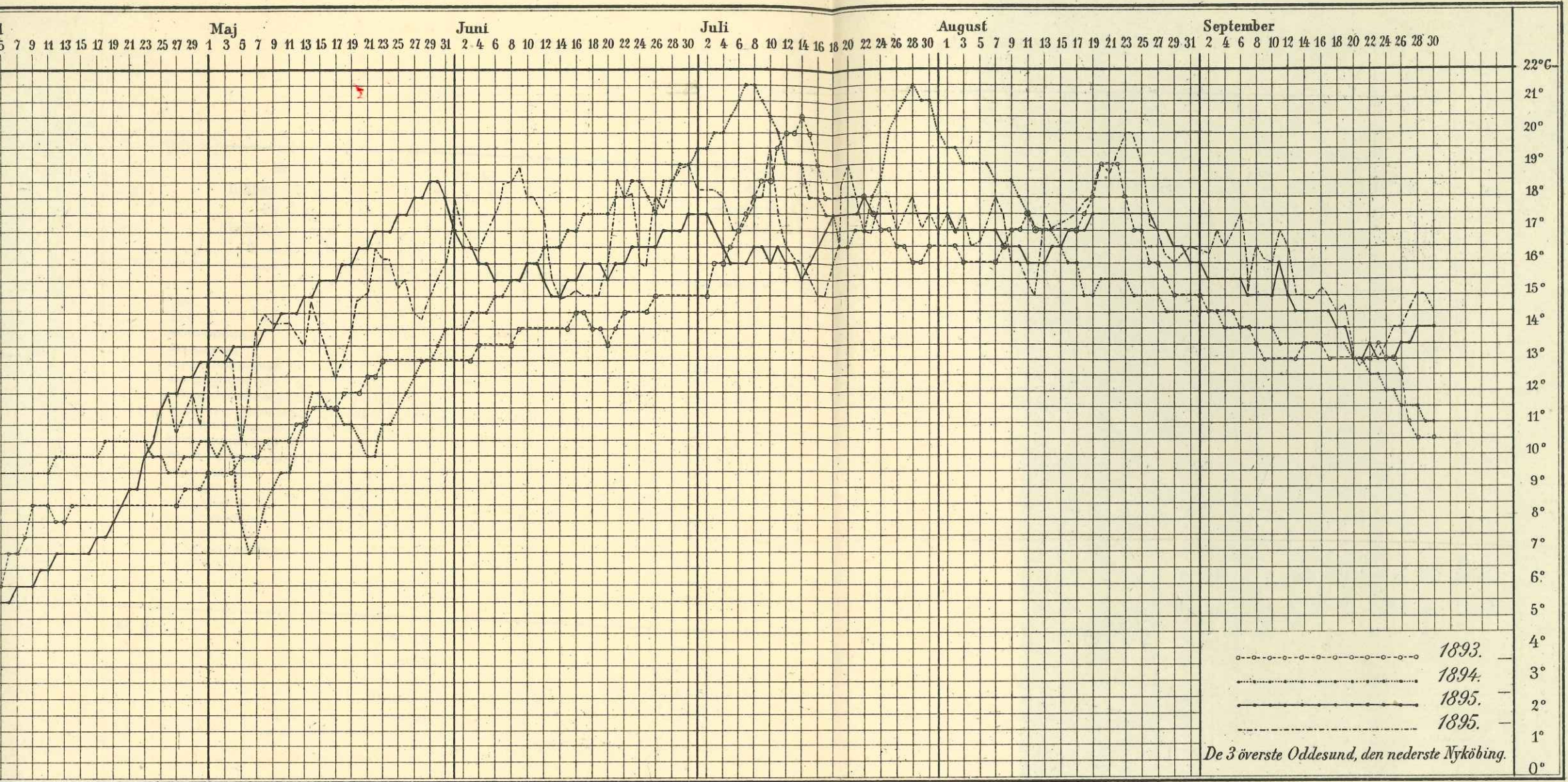

VESTER -
HAVET.

Temperaturer i Overfladen. Oddesund 1893-95.

Nyköbing (M) 1895.

- - - - - 1893.
 ······ 1894.
 ———— 1895.
 - - - - - 1895.

De 3 öerste Oddesund, den nederste Nyköping.

Tabel II, 1895—96.

Maalinger af Østers i Tommer.

• betyder Østers med Yngel. O og I betegner Aargangene.

Nr. 1. Refshammer. Skrabede. 22. Januar 1896.	Nr. 2. Faarupvig. Skrabede. 25. Januar 1896.	Nr. 3. Ravnedybet. Skrabede. 4. Maj 1896.	Nr. 4. Sallingsund. Brilede. 23. Maj 1896.	Nr. 5. Odesund Syd. Skrabede. 7. Juni 1896.	Nr. 6. Sallingsund. Syd for Højriis. Brilede 16. Juni 1896.	Nr. 7. Hambjerg. Skrabede. 12. Juni 1896. 2—3 Fv.
5 Tommer				OO		En paa 5½ Tomme.
OO	O		O	O		OOOO
OOOO	OOO	OO		OOO		OOOOOO
4 OOOOOOOOOOOOO	OOOOOO	OO	OOOOOOOO	OOOOOOOO	O	●●OOOOOO
OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOO	OOO	OOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	OO	●●●OOOOOOOO
OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	●●●OOOO	●O	●●●OOOOOOOOOO
3 OOOOOOOOOOO	OOOOOOOO	OOOOOOOO	OOOOOOOO	●●	●OOOOOOOO	●OOOOOOOOOOOOOOOO
OOOOO	OOOOOOOOOOOOOO	OOOO	OOO	●OOOO	●OOOOOO	●OOOOOOOOOOOOOOOOOO
OOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOO	OOOOO	OOOO	●OOOOOOOOOOOOOOOOOO	●OOOOOOOOOOOOOOOOOO
OO	OOOOOOOOOO	OOO	OOOO	OOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	O
2 OOO	OOOOOOOOOO	OOOOOO	OOOO	OOOO	OOOOOOOOOOOOOO	OOOOO
OOOOO	OOOOOOOOOOOOOO	OOO	OOO	OOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	OO
1 OOOOO	OO	OOOOOOOOOO	OOOOOO	OO	OOOO	OOOOOO
OO	OOOOO	OOOOOOOOOO	O	OO	OOOO	OOOOOO
O	OOOOO	OOO	O	O	O	OOO
0	OOOOO	O	O	O		OO

Nr. 8. Langehage. Skrabede. 8. April 1896.	Nr. 9. Langehage. Skrabede. 1. August 1896.	Nr. 10. Langehage. Skrabede. 19. Oktober 1896.	Nr. 11. Bjørndrup. Skrabede. 27.—29. Maj 1896.	Nr. 12. Bjørndrup. Skrabede. 18. September 1896.
5 Tommer				
OOO		OOOO		O
4 OOOOOOOO	OO	OOOOOOOO	OOOOOOOOOO	OOOOOOOO
OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO
OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO
3 OOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO
OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO
OOOOOO	OOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO
OOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO
2 OOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOOOO	OOOOOOOO
OOOOOOOO	OOOOOOOO	OOOOOOOOOOOO	OOOOOOOO	OOOOOOOO
OOOOOOOOOO	OOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOO	OOOOOOOO
OOOOOOOOOO	OOOO	OOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOO	OOOOOOOO
1 OOOOO	OOOOOOOO	OOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOO	OOOOOOOO
OOOOOOOO	OOOOOO	OOOOOOOOOOOOOOOO	OOOOOOOO	OOOOOO
OOOOOOOO	OOO	OOOOOOOOOOOOOOOOOO	OO	OOOOOO
OOO	OO	OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO	O	OOOO
0 OOOOOOOOO	OO	OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO	O	OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO
		OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO	O	OOOOOOOOOO

Nr. 13. Yngel paa vore Fangere. 8. August 1895.	Nr. 14. Ørodde. Yngel paa Tagsten. 24. September 1895.	Nr. 15. Yngel paa Granitsten i Dammen fra Sommeren 1895. 8. April 1896.	Nr. 16. Yngelen fra 1895 paa Granitstenen i Dammen. 29. Oktober 1896.	Nr. 17. Yngel paa Mursten i Dammen fra Sommeren 1895. 8. April 1896.	Nr. 18. Yngelen paa Hyttefadet. 19. September 1896.
5 Tommer					
4					
3					

Tabel III. 1905-06.

Maalinger af Østers fra Volstrup. I Centimeter.

● betyder Østers med Yngel. **O** og **I** betegner Aargangene.

Nr. 1. Brilede. 26. April 1906.	Nr. 2. Brilede. 18. Juni 1906.	Nr. 3. Brilede. 4. August 1906.	Nr. 4. Brilede. 3. August 1905.	Nr. 6. Skrabede. 26. April 1906.	Nr. 7. Skrabede. 18. Juni 1906.	Nr. 8. Skrabede. 3. August 1905.	Nr. 9. Skrabede. 8. August 1906.	Nr. 10. Skrabede. 20. August 1906.
15 ctm. 14 13 12 11 oo 10 ooooooooo 9 oooooooooooooooooooooo 8 oooooooooooooooooooooooooo 7 oooooooooooooooooooooooooo 6 ooooooooooooooooooooooo 5 oooooo 4 ooooooooo 3 ooooooo 2 oo 1 c. 100 Stkr. ganske smaa under 1 ctm. 0	oooooooooo ●ooooooooooooooooooooooooo ●●●●●ooooooooooooooooooooo ●●●●●ooooooooooooooooooooo ●●●●●ooooooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooooooo ooooooooooooooooooooooo oooooo ooo ooooooooooooo ooooooooooooooooooooooo 47 Stkr. under 1 ctm.	oo ooooooooooooo oooooooooooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooooooo ooooooooooooooooooooooo oooooo oooooo oooooo oooooo oooooo oooooo oooooo oooooo ooooooooooooooooooooooo 9 Stkr. under 1 ctm.	oooooooooo ooooooooooooo ooooooooooooo ooooo oo o ooo Talrige ganske smaa 2-3 mm.	ctm. 13 oo 12 oo 11 oooooooooooooo 10 oooooooooooooooooooooo 9 ooooooooooooooooooooooo 8 ooooooooooooooooooooooo 7 ooooooooooooooo 6 oooo 5 ooo 4 oo 3 oo 2 oo 1 13 Stkr. under 1 ctm. 0	oo oooooooooooooo ●ooooooooooooooooooooooooo ●●●●●ooooooooooooooooooooo ●ooooooooooooooooooooooooo ooooooooooooooooooooooo oooooo oooooooooo oooooo oooooo oooooo oooooo oooooooooo 5 Stkr. under 1 ctm.	oo oooooo ooooooo oooooo ooooooo o o oo	oooooooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooooooo ●ooooooooooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooooooo ooooooooooooooooooooooo ooooooooooooooo ooo oooooooooo oooooooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooo ooooooooooooooo Desuden under 1 ctm.: 10 Millimeter 9 8 o 7 oo 6 o 5 4 3 oo 2 ooooooooo 1 oooooo	o oo oooooooooooooooooooooo ooooooooooooooooooooooo ooooooo o ooooo o oooooo oooooo Desuden under 1 ctm. 10 Millimeter 9 8 7 6 o 5 4 3 oo 2 ooooooooo 1 oooooo C. 20 Stkr. under 1 ctm.

C. G. Joh. Petersen: Om de skalbærende Molluskers Udbredningsforhold i de danske Have indenfor Skagen 1888. 8°. 1162 pg. 2 Kort.

Det videnskabelige Udbytte af Kanonbaaden »Hauch«s Togter i de danske Have indenfor Skagen. 1893. 4°. 464 pg. Atlas i folio.

Indhold: Echinodermata (Petersen), Diatomeer (Cleve), Undersøgelse af nogle Bundprøver (Rørdam), Mollusca (Petersen), Cephalopoda (Posselt), Crustacea malacostraca (Meinert), Hydrografi (Rørdam), Polyzoa (Levinsen), Ascidiæ simplices (Traustedt), Annulata, Hydroidæ, Anthozoa, Porifera (Levinsen), Nogle alm. Resultater (General Results. Engl.) (Petersen).

C. F. Drechsel: Oversigt over vore Saltvandsfiskerier med Kort og Planer. 1890. 4°. 100 pg. Med et Tillæg: »Om Naturforholdene indenfor Skagen« af C. G. Joh. Petersen. Med Kort. 4°. 46 pg.

Fiskeri-Beretning for 1888—89, 89—90, 90—91, 91—92, 92—93, 93—94, 94—95, 95—96, 96—97, 97—98, 98—99, 99—1900, 1900—01, 1901—02, 1902—03, 1903—04, 1904—05.

Beretning fra den danske biologiske Station I (1890—91)—XI (1900—1901) findes i de tilsvarende Fiskeri-Beretninger.

- I. Fiskenes biologiske Forhold i Holbæk Fjord. 1890—91. 63 pg. Med et Kort.
- II. Om vore Kutlingers (*Gobius*) Æg og Ynglemaade. 1892. 9 pg. Med 2 Tavler.
- II. On the Eggs and Breeding of our Gobiidæ. 1892. 9 pg. Two Plates.
- III. Det pelagiske Liv i Fænø Sund etc. 1893. 38 pg. Tabeller.
- III. The Pelagic Life in Fænø Sound etc. 1893. 38 pg. Tables.
- IV. Om vore Flynderfiskes Biologi og om vore Flynderfiskeriers Aftagen. 1894. 146 pg. 2 Tavler. 1 Kort og mange Tabeller.
- IV. On the Biology of our Flat-fishes and on the decrease of our Flat-fish Fisheries. 1894. 146 pg. 2 Plates. 1 Chart. Many Tables.
- V. Den alm. Aal (*Anguilla vulgaris* T.) anlægger før sin Vandring til Havet en særlig Forplantningsdragt. 1896. 35 pg. Med 2 Tavler.
Etc. 64 pg.
- V. The common Eel (*Anguilla vulgaris* T.) gets a Particular Breeding-dress before its Emigration to the Sea. 1896. 35 pg. With 2 Plates.
Etc. 64 pg.
- VI. Om Rødspætteyngelens aarlige Indvandring i Limfjorden etc. 1887. 49 pg. 1 Kort. 2 Tabeller.
- VI. The Yearly Immigration of young Plaice into the Limfjord etc. 1897. 48 pg. 1 Chart. 2 Tables.
- VII. Plankton-Studier i Limfjorden. 1897. 23 pg. 1 Kort. 4 Tabeller.

- VII. **Separat.** *C. G. Joh. Petersen*: Plankton Studies in the Limfjord. 1897. 23 pg. 1 Map
4 Tables.
- VIII. Om et Skovl-Vaad til Undersøgelse af dybere Farvande. 1898. 24 pg. 10 Figurer.
- VIII. **Separat.** *C. G. Joh. Petersen*: An Otter-Seine for the Exploration of Deeper Seas. 1898.
24 pg. With 10 Figures.
- IX. Travlinger i Skagerak og det nordlige Kattegat i 1897 og 98. 1899. 56 pg. 1 Kort.
- IX. **Separat.** Trawlings in the Skager Rack and the Northern Cattegat in 1897 and 98. 1899.
56 pg. With One Map.
- X. Fortegnelse over Aalerusestader i Danmark etc. — Mindre Meddelelser. 1899 og 1900. 36 pg.
Et farvetrykt Kort.
- X. List of The "Aalerusestader" in Denmark, etc. — Smaller Communications. 1899 and
1900. 37 pg.
- XI. I. Torskens Biologi i de danske Farvande. II. Om andre Torskfisk i vore Farvande.
III. Nogle almindelige Betragtninger om Fredning, Lovgivning etc. IV. Ændringer og
Forbedringer af Skovl-Vaad til zoologisk Brug. 1900 og 1901. 44 pg.
- XI. I. The Biology of the Cod in the Danish Seas. II. On other Codfishes in our Seas.
III. Some General Observations on Protection, Legislation etc. IV. Alterations and
Improvements on Otter-seines for Zoological Purposes. 1900 and 1901. 44 pg.
- XII. I. Hvor og under hvilke Forhold kunne Rødspættens Æg udvikle sig til Unger indenfor
Skagen? 1 Kort. II. Smaahvarrerne (*Zeugopterus*-Slægtens) Unger. 1 Tavle. III. Kunne
vi optage Konkurrencen med Udlandets Damptrawlere i vore Farvande udenfor det danske
Søterritorium? 1902 og 1903. 36 pg.
- XII. I. Where, and under what Conditions, can the Eggs of Plaice be developed into Young
Fish within the Skaw? II. On the Young Stages of the genus *Zeugopterus*. (With one
Plate.) III. Can we enter into Competition with the Foreign Steam-trawlers in our Seas
outside the Danish Territorial Limit. 1902 and 1903. 33 pg.
- XIII. Fiskeæg og Fiskeyngel i de danske Farvande. (Undersøgelser i 1904 og tidligere Aar.)
1903 og 1904. 81 pg.
- XIII. Eggs and Young of Fishes in the Danish Waters. (Investigations during 1904 and earlier
years.) 1903 and 1904. 85 pg.
-